

Lokalna razvojna strategija
Lokalne akcijske grupe Sjeverozapad
2014. - 2020.

Lepoglava, veljača 2023.

Lokalna akcijska grupa – Sjeverozapad (LAG Sjeverozapad)

Hrvatskih pavlina 7, 42250 Lepoglava, Tel: +385 42 494 304, Fax: +385 42 494 315, e-mail: info@lagsz.hr

web: www.lagsz.hr

Sadržaj

Sadržaj	2
1. ZNAČAJKE PODRUČJA OBUHVAĆENOG LAG-om SJEVEROZAPAD.....	4
1.1. Opće zemljopisne, prirodne i infrastrukturne značajke područja.....	4
1.1.1. Površina i granice područja	4
1.1.2. Opće zemljopisne značajke područja.....	5
1.1.3. Zaštićeni prirodni lokaliteti i NATURA 2000	6
1.1.4. Stanje infrastrukture	7
1.1.5. Energetika	9
1.1.6. Komunalna infrastruktura	9
1.2. Gospodarstvo	10
1.3. Glavne gospodarske djelatnosti na području LAG-a Sjeverozapad	11
1.4. Stanje gospodarstva na području LAG-a Sjeverozapad	13
1.5. Tržište radne snage	16
2. POLJOPRIVREDA	17
2.1.1. Poljoprivredne površine.....	18
2.1.2. Stanje obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava	19
2.1.3. Poljoprivredna proizvodnja	21
3. TURIZAM.....	26
4. DEMOGRAFIJA I SOCIJALNE ZNAČAJKE PODRUČJA LAG-a.....	30
4.1. Demografska kretanja	31
4.2. Obrazovna struktura stanovništva	34
4.3. Obrazovne institucije.....	34
4.4. Kultura, zdravlje i sport	36
5. SWOT ANALIZA RAZVOJNIH MOGUĆNOSTI PODRUČJA LAG-a	38
6. RAZVOJNA VIZIJA.....	40
7. OPIS CILJEVA LRS-a TE IZLAZNIH POKAZATELJA I REZULTATA	41
7.1. Ciljevi, prioriteti, mjere LRS za područja LAG-a temeljeni na mogućnostima PRR 2014. – 2020.....	41
7.2. Opis mjera, definiranje korisnika, kriterija prihvatljivosti i praćenje.....	43
7.2.1. Opis mjera.....	43
7.2.2. Prihvatljivi i neprihvatljivi troškovi.....	44
7.3. Opis odabira projekta na nivou LAG-a.....	45

7.3.1.	<i>Način odabira projekata i kriteriji</i>	45
7.3.2.	<i>Tijelo za odabir projekta</i>	47
7.3.3.	<i>Intenzitet potpore odabranom projektu</i>	47
7.4.	<i>Opis tema planiranih projekata suradnje i način odabira projekata suradnje</i>	47
7.5.	<i>Usklađenost sa nadređenim strateškim dokumentima (ŽRS, PRR)</i>	48
8.	OPIS UKLJUČENOSTI LOKALNIH DIONIKA U IZRADU LRS	49
8.1.	<i>Opis sudjelovanja različitih interesnih skupina u izradu LRS i primjena načela »odozdo prema gore«</i>	49
8.1.1.	<i>Partnerski odbori za izradu LRS-a</i>	49
8.1.2.	<i>Metodologija rada na partnerskim odborima</i>	50
8.1.3.	<i>Projektne ideje</i>	51
8.1.4.	<i>Informiranje</i>	51
8.1.5.	<i>Opis partnerstva</i>	52
9.	AKCIJSKI PLAN PROVEDBE LRS	52
9.1.	<i>Tijek provedbe LRS unutar programskog razdoblja 2014. – 2020.</i>	52
10.	PROCJENA BROJA PROJEKATA ZA VRIJEME PROGRAMSKOG RAZDOBLJA 2014.-2020.	53
11.	NAČIN PRAĆENA I PROCJENA PROVEDBE LRS	53
11.1.	<i>Opis praćenja provedbe LRS</i>	53
11.1.1.	<i>Pokazatelji praćenja i indikatori za mjerenje učinka provedbe LRS</i>	55
11.2.	<i>Opis procjene LRS</i>	55
12.	OPIS SPOSOBNOSTI PROVEDBE LRS	55
12.1.	<i>Ljudski kapacitet za provedbu LRS</i>	55
12.2.	<i>Financijski kapacitet za provedbu LRS</i>	58
12.3.	<i>Iskustvo u provedbi LEADER pristupa u programskom razdoblju 2007. – 2013.</i>	58
12.4.	<i>Iskustvo u provedbi projekata izvan mjere LEADER</i>	59
13.	FINANCIJSKI PLAN	60
13.1.	<i>Financiranje rada LAG-a i provedbe LRS-a</i>	60
13.2.	<i>Procjena potrebnih financijskih sredstava za provedbu projekata</i>	61

1. ZNAČAJKE PODRUČJA OBUHVAĆENOG LAG-om SJEVEROZAPAD

1.1. Opće zemljopisne, prirodne i infrastrukturne značajke područja

1.1.1. Površina i granice područja

Područje LAG-a Sjeverozapad (Slika 1.) obuhvaća 14 jedinica lokalne samouprave u Varaždinskoj županiji (gradove Ivanec, Lepoglava i Varaždin te općine Bednja, Beretinec, Cestica, Donja Voća, Klenovnik, Maruševac, Petrijanec, Sračinec, Sveti Ilija, Vidovec i Vinica) te zauzima sjeverozapadni dio Varaždinske županije. Prostor površine 619,77 km² obuhvaća 169 naselja i zauzima 48,95% ukupne površine Varaždinske županije. Površinom najveći je grad Ivanec (94,7 km²), a najmanja općina Beretinec (12,40 km²).

Slika 1: Karta LAG-a Sjeverozapad

Izvor: LAG Sjeverozapad

Prostor LAG-a graniči s Republikom Slovenijom na sjeverozapadu, s Međimurskom županijom na sjeveru, s općinama Trnovec Bartolovečki, Kneginec, Jalžabet i gradom Novi Marof na istoku te s Krapinsko-zagorskom županijom na jugu.

1.1.2. Opće zemljopisne značajke područja

Područje LAG-a može se geomorfološki podijeliti na planinsko područje, prigorje i nizinu. Obuhvaća sjeverozapadne padine planine Ivanščice kao najznačajnije geomorfološko uzdignuće i područje Ravne gore. Ivanščica se najvećim dijelom prostire na teritoriju grada Ivanca dok se Ravna gora gotovo cijelom površinom nalazi na teritoriju grada Lepoglave. Vrh Ivanščice najviši je vrh (1.060 m) cjelokupnog područja LAG-a. Općina Bednja prostire se dijelom obroncima Maceljskog gorja te dijelom obroncima Strahinščice i Ravne gore. Općine Maruševac i Vinica prostiru se obroncima Haloza i rubnim dijelovima Panonske nizine. Općine Petrijanec i Sračinec i grad Varaždin nizinska su područja, budući da se prostiru uz doline rijeka Drave i Plitvice. Vegetaciju u nizinskom dijelu čine livade, a u blago nagnutom podnožju brda - oranice. Viša područja zauzimaju vrtovi, voćnjaci i vinogradi. Područje visine iznad 400 m n. v. pokriveno je šumom.

Područje grada Lepoglave i općine Bednja nalazi se unutar tektonski najkompliciranijih područja u sjeverozapadnoj Hrvatskoj, na razmeđi tri geotektonska sustava: Dinarika, Alpika i Panonika. Područje je u zoni maksimalnog seizmičkog intenziteta VII. stupnja po MCS¹ skali.

Područje LAG-a bogato je vodnim resursima. Glavni vodotoci su rijeke: Drava, Bednja i Plitvica sa svojim pritocima. Državnim planom za zaštitu voda (NN 8/99), rijeka Bednja svrstana je u vode II. kategorije² međutim, kod pojedinih naselja kakvoća vode lošija je od II. kategorije. Kakvoća vode rijeke Plitvice ne zadovoljava propisanu II. kategoriju. Vodotok rijeke Drave povoljan je za hidroenergetsko korištenje. Protok rijeke Drave u smislu biološkog minimuma nije zadovoljavajući, a kemijske i biološke analize ukazuju da je Drava onečišćena. Područje LAG-a ima značajne resurse podzemne pitke vode te osim spomenutih rijeka ima i izvore pitke vode na Ivanščici i Ravnoj gori. Prema kategorizaciji Ritz-a³ svi izvori su svrstani u I. klasu. Vodonosni horizonti u šljunkovitim dravskim naplavinama dobre su izdašnosti i daju kvalitetnu, prirodnu i filtriranu vodu te predstavljaju najznačajniju vodoopskrbnu zonu županije.

Na području LAG-a nalaze se značajna nalazišta mineralnih sirovina, pogotovo tehničko-građevnog kamena, građevnog pijeska i šljunka te ciglarske gline. Dolomiti, dolomitne breče i vapnenci Ivanščice su mineralne sirovine koje se mogu koristiti kao tehnički građevni kamen.

¹ Mercalli-Cancani-Sieberg skala - sastoji se od 12 stupnjeva pri čemu 1. stupanj označava nezamjetljiv potres, a 12. veliki katastrofalan potres.

² Kategorizacija voda NN(77/98) – I. i II. kategorija u smislu ekološke funkcije zadovoljavaju odredbe “dobrog ekološkog stanja (kakvoće)” i mogu se koristiti za različite namjene (vodoopskrba, sport, rekreacija i sl.). Kategorije III., IV. i V. karakteriziraju značajni poremećaji prirodne biološke ravnoteže ekosustava i mogu se koristiti isključivo za plovidbu, energetske potrebe i sl., uz napomenu da se vode III. kategorije mogu koristiti za potrebe navodnjavanja poljoprivrednih zemljišta.

³ Ritz - kategorizacija kvalitete vode

Na području grada Lepoglave eksploataira se kameni materijal u kamenolomu Očura, u blizini naselja Očura. Opekarska glina prisutna je u eksploatacijskom polju „Lukavec“ na području grada Ivanca i na dva eksploatacijska polja u naselju Cerje Nebojse, na području općine Maruševac. U sjevernom dijelu naselja Sračinec nalazi se eksploatacijsko polje građevinskog pijeska i šljunka „Turnišće“, dok se kvarcni pijesak, kao rijetka mineralna sirovina, eksploataira u naselju Jerovec, na području grada Ivanca.

Područjem LAG-a prevladava klimatski tip CBF, tj. umjereno topla kišna klima s toplim ljetima i padalinama tijekom cijele godine, s nešto većom količinom ljeti. Prema podacima iz Prostornog plana Varaždinske županije iz 2000. godine, srednja godišnja temperatura zraka iznosi oko 10°C. Najtopliji mjesec je srpanj sa srednjom mjesečnom temperaturom od oko 19°C, a najhladniji siječanj sa srednjom mjesečnom temperaturom od -1°C. Područje je kontinentalnog oborinskog režima s ukupnom godišnjom količinom oborina od oko 900 mm. Tijekom godine snježni pokrivač se javlja između 45 i 50 dana (od listopada do svibnja).

1.1.3. Zaštićeni prirodni lokaliteti i NATURA 2000

Zaštićena područja prirode svojom ljepotom, bogatstvom i raznolikošću predstavljaju temeljnu vrijednost i jedno od najznačajnijih prirodnih dobara Republike Hrvatske, pa tako i LAG-a. Zbog specifičnog geografskog položaja Hrvatska je sastavnica 4 biogeografske regije te se na njenom području isprepliću predalpski, kontinentalni, panonski, dinarski i mediteranski biogeografski utjecaji i stoga je izrazito bogata u smislu krajobrazne i biološke raznolikosti. Na temelju **Zakona o zaštiti prirode** (NN 80/13), u Republici Hrvatskoj postoji 9 kategorija zaštite (u zagradi broj zaštićenih područja): **strogi rezervat (2), nacionalni park (8), posebni rezervat (78), park prirode (11), regionalni park (2), spomenik prirode (85), značajni krajobraz (85), park-šuma (28) i spomenik parkovne arhitekture (121)** odnosno, zaštićeno je 420 područja na ukupno 7.502,66 km² što čini 8,56% ukupnog teritorija Republike Hrvatske.

U pregovaračkom razdoblju Republike Hrvatske i EU, definirana je **Nacionalna ekološka mreža** (NEM), od koje je najveći dio proglašen područjem ekološke mreže Europske unije (Natura 2000). Područje Natura 2000 obuhvaća 29.959,6 km², što čini 36,67% kopnenog teritorija i 16,39% obalnog mora, odnosno ukupno 29,38% teritorija. Sastoji se od 571 poligonalnog i 171 točkastog područja očuvanja značajnih za vrste i stanišne tipove (POVS) te 38 poligonskih područja očuvanja značajna za ptice (POP), odnosno ukupno 680 područja.

Na području LAG-a Sjeverozapad, prisutno je **18 zaštićenih područja**, od čega: regionalni park (1), spomenik prirode (4), park-šuma (2) i spomenik parkovne arhitekture (11). Među najpoznatijima su: Regionalni park Mura-Drava, park-šuma Trakošćan, špilja Vindija, Arboretum Opeka, Gaveznicica – Kameni Vrh, Varaždinsko groblje te perivoj uz dvorac u Klenovniku. Daljnjih **9 područja uključeno je u NATURA 2000 mrežu**, jedno je uključeno u POP a njih 8 u POVS (vršni dijelovi planina Ivanščice i Ravne gore, akumulacije uz rijeku Dravu, livade uz Bednju), odnosno **ukupno 27 zaštićenih područja** na području LAG-a. Detaljan popis Zaštićenih područja i NATURA 2000 područja nalazi se u Prilozima. Osim navedenih, na području LAG-a postoje i daljnji lokaliteti koje bi trebalo zaštititi temeljem

Zakona o zaštiti prirode. Treba istaknuti da je prisutna inicijativa proglašenja Parka prirode SZ Hrvatska, za kojeg je Državni zavod za zaštitu prirode izradio Stručnu podlogu.

Zaštićenim područjima upravljaju javne ustanove koje obavljaju djelatnost zaštite, održavanja i promicanja zaštićenog područja u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara, nadziru provođenje uvjeta i mjera zaštite prirode na području kojim upravljaju te sudjeluju u prikupljanju podataka u svrhu praćenja stanja očuvanosti prirode (monitoring). O zaštićenim područjima prirode na području LAG-a Sjeverozapad skrbi Javna Ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Varaždinske županije sa sjedištem u Varaždinu - Javna ustanova „Priroda Varaždinske županije“, Kratka 1, 42000 Varaždin.

1.1.4. Stanje infrastrukture

Cestovna infrastruktura

Na području LAG-a Sjeverozapad nalazi se pet graničnih prijelaza s Republikom Slovenijom. Granični prijelaz Dubrava Križovljanska na području općine Cestica je međunarodni granični prijelaz I. kategorije⁴, dok su granični prijelaz Otok Virje u općini Cestica i granični prijelaz Zlogonje na području grada Lepoglave međudržavni granični prijelazi II. kategorije⁵. Granični prijelazi Donja Voća u općini Donja Voća i Cvetlin u općini Bednja lokalnog su karaktera.

Najbliži priključak na autocestu na području LAG-a je A2 čvor Trakošćan preko državne ceste D508 od kojeg je općina Bednja udaljena 1 kilometar. Najbliži priključak na autocestu A4 je čvor Kneginec preko državne ceste D2 koja prolazi kroz područje grada Varaždina. Prostorom LAG-a prolaze tri državne ceste ukupne dužine 74,64 km. Najznačajnija je državna cesta D2 koja povezuje područje LAG-a s Republikom Slovenijom te istočnim dijelom Hrvatske. Državna cesta D35 povezuje južni i istočni dio LAG-a s gradom Varaždinom. Državne ceste uglavnom su u dobrom tehničkom stanju. Na državnoj cesti D2 registriran je iznimno velik intenzitet prometa, stoga je u planu izgradnja brze ceste - „Podravske magistrale“. Mreža od 38 pravaca županijskih cesta ukupne dužine 258,05 km te 71 dionica lokalnih cesta ukupne dužine 202,1 km grana se cijelim teritorijem LAG-a. Sve županijske ceste na području LAG-a su asfaltirane. Lokalne ceste su asfaltirane u dužini 185,1 km, dok je 17 km neasfaltirano. Nerazvrstane ceste većim dijelom nisu asfaltirane te isto tako nisu katastarski evidentirane.

⁴ Granični prijelaz I. kategorije je prijelaz za međunarodni promet na kojem se neprekidno obavljaju poslovi iz nadležnosti policije i carine, a sanitarni, veterinarski, fitosanitarni, prometni i poslovi tržišne inspekcije na način propisan zakonom i međudržavnim sporazumom – izvor Uredba o graničnim prijelazima u RH, NN 97/96

⁵ Granični prijelaz II. kategorije je prijelaz za međunarodni i međudržavni promet na kojem se obavljaju poslovi iz nadležnosti policije i carine, a poslovi inspekcija iz stavka 2. Ovoga članka prema vrsti prijelaza i prometa koji se obavlja na prijelazu, na način utvrđen stavkom 2. ovoga članka – izvor Uredba o graničnim prijelazima u RH, NN 97/96

Mreža županijske i lokalne cestovne infrastrukture dijelom ne udovoljava tehničkim uvjetima i sigurnosti za ovaj rang cesta. Županijske i lokalne ceste neredovito su održavane, kolnici su dijelom oštećeni i samo djelomice udovoljavaju zahtjevima i propisima.

Konfiguracija terena ovih državnih cesta ograničava brzinu na max. 50 do 70 km/h. Cestovni promet putnika obavlja Autobusni prijevoz d.o.o. Najvažnije autobusne linije na području LAG-a te broj dnevnih linija (odnose se na radne dane) navedene su u Tablici 1.

Tablica 1: Autobusni promet na području LAG-a

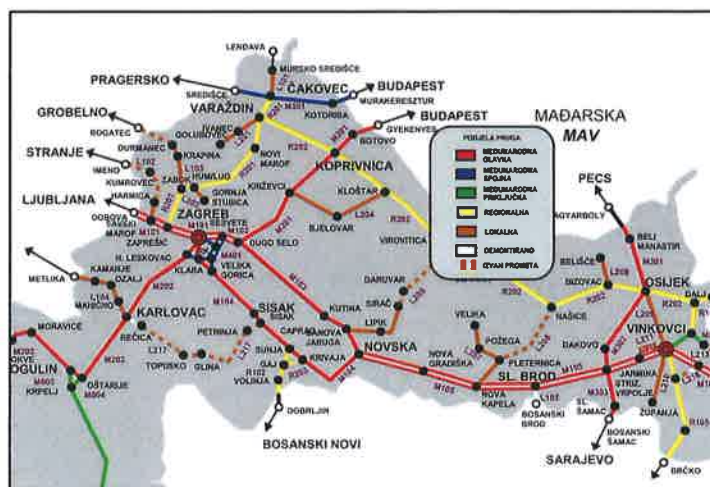
Stanica	Dolasci	Odlasci	Relacija	Broj linija
Ivanec	12	14	Varaždin - Ivanec	3
Klenovnik	5	7	Varaždin - Klenovnik	2
Trakošćan	8	9	Varaždin - Trakošćan	3
Višnjica	5	6	Varaždin - Višnjica	2
Cvetlin	2	1	Varaždin - Cvetlin	1
Voća Gornja	6	4	Varaždin - Voća Gornja	2
Vinica	15	14	Varaždin - Vinica	4
Cestica	6	7	Varaždin - Cestica	3
Svibovec Podravski	7	6	Varaždin – Svibovec Podravski	2
Sveti Ilija	12	9	Varaždin – Sveti Ilija	1
Varaždin	5	4	Ivanec - Varaždin	3
Beretinec	5	4	Varaždin - Beretinec	3

Izvor: Izvod iz reda vožnje

Željeznička infrastruktura

Željeznički promet na području LAG-a Sjeverozapad odvija se na pravcu željezničke pruge Varaždin – Ivanec – Golubovec. Pruga prolazi dijelom općina Vidovec i Maruševac te gradovima Varaždinom, Lepoglavom i Ivancem. Osiguranje pruge i kolodvora tehnički je zastarjelo ili ga uopće nema, a problem su brojni prijelazi cesta preko postojeće pruge, posebice nezaštićeni. Pruga nije elektrificirana. Gradom Varaždinom prolazi regionalna pruga preko koje LAG Sjeverozapad ima poveznicu s cijelom EU.

Slika 2. Karta pruga prema Odluci o razvrstavanju pruga (NN 81/06) i izmjenom (NN 13/07).

Zračni promet

Na području LAG-a, u gradu Varaždinu, nalazi se zračna luka – aerodrom Varaždin. Aerodrom je opremljen za primanje različitih tipova zrakoplova, od najmanjih jednomotoraca do putničkih mlaznih zrakoplova generalne avijacije. Aerodrom se ne koristi u svrhu prijevoza putnika sa stalnim putničkim linijama, već za izvanredne zračne prijevoze. Međunarodna zračna luka Zagreb-Pleso udaljena je 80 kilometara.

1.1.5. Energetika

Električna energija najzastupljeniji je energent na području LAG-a, a distributer je Elektra d.d. Varaždin. Područje je opskrbljeno električnom energijom, ali zbog dotrajalosti vodova i instalacija u nekim dijelovima dolazi do padova napona. U Varaždinskoj županiji, na rijeci Dravi, smješteno je hidroenergetsko postrojenje HE "Varaždin", koje je važno za područje LAG-a.

Zemni plin kao energent relativno je dobro zastupljen na području LAG-a. Veliki dio područja ima mogućnost priključenja na plinsku mrežu. Distribuciju plina na LAG području obavljaju distributeri „Termoplin“ d.d. Varaždin i Ivkom-plin d.o.o. Ivanec.

Tekuća goriva kao glavni energent koriste se za promet vozila u cestovnom i željezničkom prometu te u manjoj mjeri kao energent u domaćinstvima. Ona domaćinstva koja nisu uvela plin, tj. nisu priključena na plinsku mrežu, kao energent za zagrijavanje koriste tekuća ili kruta goriva.

Obnovljivi izvori energije na području LAG-a nisu zadovoljavajuće zastupljeni. Pozitivan primjer korištenja obnovljivih izvora energije su solarni paneli na osnovnim školama u Bednji i Lepoglavi.

1.1.6. Komunalna infrastruktura

Vodoopskrbnu zonu područja LAG-a čine rezerve pitke vode u dolini rijeke Drave (vodocrpilišta s dravskih naplavina) te izvorišta podzemne vode gorskog masiva Ivanšćice (Bistrica, Beli zdenci, Žgano vino, Šumi i Belski dol) i Ravne gore (izvorišta Ravna gora i Sutinska). Vodoopskrba se temelji na dva postojeća vodoopskrbna sustava: regionalni vodovod "Varaždin" i grupni vodovod "Ivanec". Područje općine Bednja, veći dio grada Ivanca te dio grada Lepoglave, općine Klenovnik, općine Maruševac te općine Donja Voća opskrbljuje se putem grupnog vodovoda „Ivanec“, dok se ostali dio područja LAG-a opskrbljuje putem Regionalnog vodovoda „Varaždin“. Usluge vodoopskrbe provode dvije tvrtke: Varkom d.d. i Ivkom-vode d.o.o. Prema podacima tvrtke Varkom d.d., pokrivenost područja sustavom Regionalnog vodovoda Varaždin nije potpuna. Najmanja je pokrivenost općine Donja Voća, Cestica i Vinica. Prema podacima tvrtke Ivkom-vode d.o.o., pokrivenost vodoopskrbnom mrežom je 90%.

Odvodnja otpadnih voda na području LAG-a djelomično je riješena u većim naseljima. Sustavi odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda su nepovezani, mješovitog tipa. Odvodnja sanitarno-fekalnih voda iz domaćinstva obavlja se dijelom putem septičkih jama, dok se oborinske vode odvođe površinskim tokovima, tj. cestovnim rigolima ili sustavom otvorenih ili poluotvorenih kanala. Područja odvodnje kojima upravlja Varkom d.d. spojena su na pročištač otpadnih voda u Varaždinu, dok na području kojim gospodari Ivkom-vode d.o.o. sadašnji sustav odvodnje je mješoviti gravitacijski, s ispuštima u vodotoke te nema povezanosti sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda. Izuzetak čine pojedini industrijski pogoni te naselja koja imaju zasebne uređaje za pročišćavanje.

Na području LAG-a, rijeke Bednja i Plitvica imaju velike oscilacije vodostaja te se javlja problem plavljenja poljoprivrednih površina kod visokih vodostaja.

Sve jedinice lokalne samouprave na području LAG-a uključene su u sustav organiziranog skupljanja komunalnog otpada. Pojedine vrste proizvodnog neopasnog otpada (papir, staklo, metali) skupljaju i prevoze ovlaštene sakupljači do obrađivača. Sakupljeni komunalni i neopasni tehnološki otpad odlaže se na području općine Cestica i grada Ivanca, gdje postoje odlagališta te u gradu Varaždinu.

Informacijsko - komunikacijska infrastruktura

Područje LAG-a u potpunosti je pokriveno poštanskim uredima i kurirskim službama za hitne pošiljke te redovitom dostavom pošte. Za odvijanje poštanskog prometa nadležna je HP-Hrvatska pošta d.d.. Pokrivenost poštanskim uredima zadovoljava potrebe korisnika.

Telekomunikacijski promet na području LAG-a organizira i obavlja 6 telekomunikacijskih tvrtki. Pokrivenost fiksnom telefonskom mrežom je visoka i zadovoljava potrebe korisnika. Područje LAG-a pokriveno je svjetlovodnim kabelima. Pokrivenost internetom jednaka je pokrivenosti telefonskom mrežom. Klasični „dial-up“ priključci stvar su prošlosti, uvedena je ISDN i ADSL usluga brzog interneta. Na području LAG-a zastupljena su 6 operatera, kao i u ostalim dijelovima Republike Hrvatske. Pokrivenost mobilnim signalom je zadovoljavajuća, no u nekim kotlinama, zbog konfiguracije terena, mogu se javiti područja lošeg signala.

1.2. Gospodarstvo

Povijesni i aktualni gospodarski pokazatelji temelj su za donošenje ocjene gospodarskog stanja koje obuhvaća područje LAG-a Sjeverozapad u sastavu tri grada: Ivanec, Lepoglava i Varaždin te 10 općina: Bednja, Beretinec, Cestica, Donja Voća, Klenovnik, Maruševac, Petrijanec, Sračinec, Sveti Ilija, Vidovec i Vinica. Riječ je o gradovima i općinama u Varaždinskoj županiji koja se temeljem izračuna Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva u 2013. godini nalazi u II. skupini s indeksom razvijenosti koji iznosi 86,34%.

Tablica 2. Indeks razvijenosti gradova i općina LAG-a Sjeverozapad

Grad / Općina	Indeks razvijenosti	Skupine	
Donja Voća	53,06%	50-75%	II.
Cestica	66,14%	50-75%	II.
Bednja	66,42%	50-75%	II.
Petrijanec	75,43%	75-100%	III.
Klenovnik	76,71%	75-100%	III.
Lepoglava	76,95%	75-100%	III.
Vidovec	79,53%	75-100%	III.
Maruševec	79,75%	75-100%	III.
Vinica	80,25%	75-100%	III.
Beretinac	83,99%	75-100%	III.
Sračinec	84,76%	75-100%	III.
Sveti Ilija	84,40 %	75-100%	III.
Ivanec	91,09%	75-100%	III.
Varaždin	116,13%	100-125%	IV.

Izvor: www.mrrsvg.hr

1.3. Glavne gospodarske djelatnosti na području LAG-a Sjeverozapad

Prema podacima iz siječnja 2016. godine, u Sudskom registru Republike Hrvatske evidentirano je 6.345 subjekta od kojih se njih 5.203 odnosi na gospodarske i uslužne djelatnosti (d.d., d.o.o., j.d.o.o., obrtnici), a njih 1.142 čine ostali pravni subjekti (javna uprava, obvezno socijalno osiguranje, obrazovanje, djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi, stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti).

Glavne gospodarske djelatnosti na području LAG-a Sjeverozapad čine prerađivačka industrija koja je inače i gospodarski pokretač rasta na ovom području. Riječ je o prehrambenoj, drvnoj, metalo-prerađivačkoj i tekstilnoj industriji i udjelu od 11,58% u ukupnom sektoru na području LAG-a Sjeverozapad. Od ostalih gospodarskih djelatnosti znatan udio odnosi se na građevinarstvo (8,34%), trgovinu na veliko i malo (20,11%) i ostale uslužne djelatnosti (13,76%). Prostor za razvoj poljoprivrede i dalje je velik, budući da ovaj sektor čini samo 2,05% djelatnosti na području LAG-a Sjeverozapad.

Tablica 3. Broj subjekata po sektorima na području LAG-a Sjeverozapad

Naziv sektora na području LAG-a Sjeverozapad	Broj	Udio
1. Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	130	2,05%
2. Rudarstvo i vađenje	12	0,19%
3. Prerađivačka industrija	735	11,58%
4. Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	47	0,74%

5. Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom	25	0,39%
6. Građevinarstvo	529	8,34%
7. Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala	1.276	20,11%
8. Prijevoz i skladištenje	451	7,11%
9. Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	372	5,86%
10. Informacije i komunikacije	249	3,92%
11. Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	55	0,87%
12. Poslovanje nekretninama	100	1,58%
13. Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	751	11,84%
14. Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	144	2,27%
15. Javna uprava, obvezno socijalno osiguranje	39	0,61%
16. Obrazovanje	109	1,72%
17. Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	99	1,56%
18. Umjetnost, zabava i rekreacija	349	5,50%
19. Ostale uslužne djelatnosti	873	13,76%
Ukupno sektori LAG SJEVEROZAPAD	6.345	100,00%

Izvor: Sudski registar RH

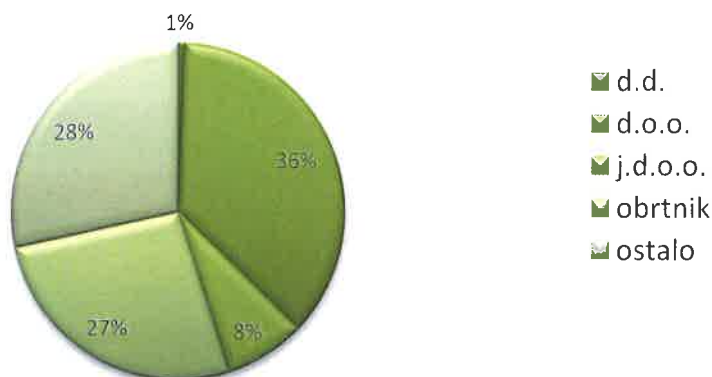
Tablica 4. Poslovni/pravni subjekti na području LAG-a Sjeverozapad

Vrsta pravnog / poslovnog subjekta na području LAG Sjeverozapad	Broj	Udio
Dioničko društvo (d.d.)	37	0,59%
Društvo s ograničenom odgovornošću (d.o.o.)	2.322	36,58%
Jednostavni d.o.o. (j.d.o.o.)	493	7,77%
Obrtnik	1.689	26,62%
Ostali	1.804	28,43%
Ukupno:	6.345	100,00%

Izvor: Sudski registar RH

Graf 1. Udio poslovnih/pravnih subjekata na području LAG-a Sjeverozapad

Udio poslovnih subjekata

1.4. Stanje gospodarstva na području LAG-a Sjeverozapad

Najvažniji indikatori stanja gospodarstva su rast realiziranih investicija i novostvorene vrijednosti koji za posljedicu imaju rast broja zaposlenih, rast bruto i neto plaća i općenito rast prihoda i standarda svih građana. Gospodarstvenici LAG-a Sjeverozapad u 2014. godini ostvarili su prihod od 13,97 milijardi kuna i dobit nakon oporezivanja u iznosu od 49,85 milijuna kuna. Novostvorena vrijednost u 2014. godini u iznosu od 2,47 milijardi kuna, koju u svojoj strukturi čine bruto plaće, porezi i dobit, ostala je na razini novostvorene vrijednosti iz 2013. godine od 2,48 milijardi kuna (Indeks 1,00). Iako je u 2014. godini prerađivačka industrija ostvarila dobit nakon oporezivanja u iznosu od 157,36 milijuna kuna, na razini svih sektora evidentirana je dobit od samo 49,85 milijuna kuna iz čega jasno proizlazi da je znatan dio gospodarstvenika poslovao s gubitkom. Prosječna bruto plaća u 2014. godini na području LAG-a Sjeverozapad iznosila je 5.274,04 kune i dalje je znatno niža od prosjeka Republike Hrvatske (6.813,00 kn). Najniže bruto i neto plaće imala je općina Bednja, dok su najviše bruto i neto plaće imale općine Vinica i Beretinec.

Tablica 5. Gospodarski pokazatelji poslovnih subjekata LAG-a Sjeverozapad u 2014. godini

Gospodarski pokazatelji u 2014.godini	Vrijednost
Broj subjekata	2.458
Broj zaposlenih	24.845
Prihod	13,88 mlrd.kn
Novostvorena vrijednost	2,47 mlrd.kn
Izvoz	2,21 mlrd.kn
Neto plaća	3.463,00 kn
Dobit	49,85 mil.kn
Investicije	417,67 mil.kn

Bruto plaća	5.274,04 kn
-------------	-------------

Izvor: FINA / Obveznici predaje GFI-POD

Tablica 6. Gospodarski pokazatelji poslovnih subjekata LAG-a Sjeverozapad u 2014. godini/
Obveznici predaje GFI-POD/Prerađivačka industrija (622)

Prerađivačka industrija (622)	Vrijednost
Broj subjekata	330
Broj zaposlenih	10.716
Prihod	5,80 mlrd.kn
Novostvorena vrijednost	994,62 mil.kn
Izvoz	1,48 mil.kn
Neto plaća	3.653,46 kn
Dobit	157,36 mil.kn
Investicije	132,38 mil.kn
Bruto plaća	4.952,99 kn

Izvor: FINA

Tablica 7. Gospodarski pokazatelji poslovnih subjekata LAG-a Sjeverozapad u 2014. godini/
Obveznici predaje GFI-POD/Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (106)

Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (106)	Vrijednost
Broj subjekata	44
Broj zaposlenih	1.813
Prihod	1,37 mlrd.kn
Novostvorena vrijednost	131,83 mil.kn
Izvoz	208,19 mil.kn
Neto plaća	3.723,35 kn
Dobit	3,73 mil.kn
Investicije	43,91 mil.kn
Bruto plaća	4.943,26 kn

Izvor: FINA

Kako u trenutku pisanja Strategije nismo raspolagali s ostvarenim gospodarskim pokazateljima za 2015. godinu, za ovo razdoblje najavljen je blagi oporavak gospodarstva. Međutim, i dalje postoji veliki prostor za rast i razvoj, kako prerađivačke industrije, tako i ostalih gospodarskih sektora koji bi trebali rezultirati otvaranjem novih radnih mjesta, stvaranjem novih dodanih vrijednosti i pokretanjem jačeg investicijskog ciklusa.

Porast ostvarenih investicija u 2014. godini evidentiran je u gradovima Ivanec (25%), Lepoglava (čak 206%) i općini Petrijanec (72%), dok su u gradu Varaždinu investicije pale za 18% u odnosu na 2013.godinu. Najveći porast broja zaposlenih bilježili su: općina Vinica (21%), općina Petrijanec (17%) i grad Lepoglava (11%).

Tablica 8. Ključni gospodarski pokazatelji za LAG Sjeverozapad – broj zaposlenih

Područje LAG Sjeverozapad / Grad / Općina	Broj zaposlenih				
	2012.	2013.	Indeks 13/12	2014.	Indeks 14/13
Grad Ivanec	2.992	2.676	0,89	2.511	0,94
Grad Lepoglava	586	704	1,20	781	1,11
Grad Varaždin	19.098	18.938	0,99	18.979	1,00
Općina Bednja	267	28	0,10	31	1,11
Općina Beretincec	61	69	1,13	66	0,96
Općina Cestica	348	372	1,07	423	1,14
Općina Donja Voća	38	29	0,76	38	1,31
Općina Klenovnik	60	59	0,98	59	1,00
Općina Maruševec	545	515	0,94	502	0,97
Općina Petrijanec	575	491	0,85	575	1,17
Općina Sračinec	414	433	1,05	296	0,68
Općina Sveti Ilija	190	189	0,99	205	1,08
Općina Vidovec	230	226	0,98	230	1,02
Općina Vinica	110	123	1,12	149	1,21
Ukupno LAG Sjeverozapad	25.514	24.852	0,97	24.845	1,00

Izvor: FINA

Tablica 9. Ključni gospodarski pokazatelji za LAG Sjeverozapad – ostvarene investicije i novostvorena vrijednost

Područje LAG Sjeverozapad / Grad / Općina	Ostvarene investicije (Iznosi u HRK)					Novostvorena vrijednost (Iznosi u HRK)				
	2012.	2013.	Indeks 13/12	2014.	Indeks 14/13	2012.	2013.	Indeks 13/12	2014.	Indeks 14/13
Ivanec	52.550.000	36.800.000	0,70	45.960.000	1,25	203.090.000	248.020.000	1,22	213.260.000	0,86
Lepoglava	14.000.000	16.840.000	1,20	34.710.000	2,06	77.140.000	94.810.000	1,23	104.100.000	1,10
Varaždin	344.500.000	364.090.000	1,06	299.810.000	0,82	1.880.000.000	1.880.000.000	1,00	1.930.000.000	1,03
Bednja	75.990.000	85.204.000	0,00	174.210.000	2,04	14.790.000	2.160.000	0,15	2.580.000	1,19
Beretincec	368.833	492.323	1,33	508.597	1,03	4.840.000	5.190.000	1,07	5.860.000	1,13
Cestica	9.120.000	15.900.000	1,74	14.240.000	0,90	30.150.000	32.860.000	1,09	35.520.000	1,08
Donja Voća	229.730	42.768	0,19	229.730	5,37	3.250.000	2.980.000	0,92	3.250.000	1,09
Klenovnik	457.476	145.498	0,32	145.498	1,00	3.600.000	4.280.000	1,19	4.280.000	1,00
Maruševec	8.840.000	6.320.000	0,71	2.000.000	0,32	41.640.000	93.310.000	2,24	43.320.000	0,46
Petrijanec	14.330.000	8.330.000	0,58	14.330.000	1,72	53.670.000	45.300.000	0,84	53.670.000	1,18
Sračinec	6.050.000	1.830.000	0,30	1.940.000	1,06	32.440.000	28.040.000	0,86	28.180.000	1,00
Sveti Ilija	4.560.000	5.510.000	1,21	768.814	0,14	14.180.000	15.890.000	1,12	16.260.000	1,02
Vidovec	1.870.000	2.040.000	1,09	1.870.000	0,92	17.150.000	16.740.000	0,98	17.150.000	1,02
Vinica	842.773	650.323	0,77	982.076	1,51	8.850.000	12.030.000	1,36	14.340.000	1,19
Ukupno	533.708.812	459.076.116	0,86	417.668.925	0,92	2.384.790.000	2.481.610.000	1,04	2.471.770.000	1,00

Izvor: FINA

1.5. Tržište radne snage

Prema popisu stanovništva Republike Hrvatske iz 2011. godine, na području LAG Sjeverozapad evidentirano je 74.837 radno sposobnog stanovništva, od čega 36.443 (48,7%) žena i 38.394 (51,30%) muškaraca. Kako se očekuje da će gospodarski rast i razvoj rezultirati i otvaranjem novih radnih mjesta, potreba za radnom snagom pokrivat će se na samom području LAG-a Sjeverozapad i nema opravdanih razloga da se radna snaga uvozi iz ostalih područja RH ili izvan RH.

Tablica 10. Radno sposobno stanovništvo LAG-a Sjeverozapad

LAG Sjeverozapad	Ukupno	Radno sposobno stanovništvo (15 – 64 godine)	65 i više godina
Ivanec	13.758	9.432	2.181
Lepoglava	8.283	5.882	1.215
Varaždin	46.946	31.593	8.815
Bednja	3.992	2.630	786
Beretinec	2.176	1.509	323
Cestica	5.806	3.851	954
Donja Voća	2.443	1.664	406
Klenovnik	2.022	1.402	314
Maruševec	6.381	4.377	1.077
Petrijanec	4.812	3.150	699
Sračinec	4.842	3.318	671
Sveti Ilija	3.511	2.386	1.556
Vidovec	5.425	3.694	825
Vinica	3.389	2.335	523
Žene	56.530	36.443	11.871
Muškarci	53.745	38.394	6.918
Ukupno	113.786	77.223	20.345

Izvor: Državni zavod za statistiku

Graf 2. Broj nezaposlenih po JLS-u⁶ za siječanj 2016.

Ukupan broj nezaposlenih na području LAG-a Sjeverozapad u siječnju 2016. godine bio je 4.805 osoba. Od toga je 52,59% muškaraca, a 47,41% žena. Najviši udio nezaposlenih čine KV i VKV radnici (1.515, 31,53%), dok visoko obrazovanih ima 6.76% ili 325 osobe.

2. POLJOPRIVREDA

Poljoprivredna proizvodnja značajna je grana gospodarstva na području LAG-a Sjeverozapad. Od ukupne površine područja LAG-a, ukupno je 220,93 km² raspoloživih površina za poljoprivrednu proizvodnju, odnosno 41,62 %. U svrhu poljoprivredne proizvodnje koristi se svega 146,28 km², odnosno 14.628 ha, što je 66,21% od ukupno raspoloživih poljoprivrednih površina. Najveći udio poljoprivrednih površina ima općina Vidovec, gdje se $\frac{3}{4}$ površine smatra poljoprivrednim zemljištem, a najmanji općina Bednja, gdje je na svega $\frac{1}{10}$ površine moguća poljoprivredna proizvodnja. Prema strukturi proizvodnje na području općine Vidovec dominantna je proizvodnja povrća, dok je na području općine Bednja u prošlosti bilo više razvijeno stočarstvo. Takva struktura i razvoj proizvodnje, koji su bili uvjetovani prirodnim i socijalnim prilikama, utjecali su i na dohodovnost poljoprivredne proizvodnje te na današnje stanje poljoprivrede u tim područjima.

Današnje stanje u poljoprivredi na području LAG-a Sjeverozapad istovjetno je ukupnom stanju te djelatnosti na području Varaždinske županije, ali i cijele Hrvatske. Poljoprivredu obilježava njezina nekonkurentnost, odnosno nedohodovnost, te istodobno ovisnost o regionalnim, državnim i EU potporama. Vrlo je malo poljoprivrednih gospodarstava koja su sposobna izaći na zahtjevno tržište hrane s količinama koje bi bile konkurentne istim proizvodima iz Europske unije, a posebno onima koji nam dolaze iz Kine, Južne Amerike i drugih zemalja svijeta. Dugogodišnja nebriga i sustavno zapostavljanje ovog sektora gospodarstva uvjetovala je današnju izrazitu usitnjenost posjeda i organizacijsku nepovezanost poljoprivrednih

⁶ Izvor: HZZ

gospodarstava koju prati pad vlastite proizvodnje i dramatično povećanje uvoza. Povećana potrošnja domaćih proizvoda uz naravno, i povećanu proizvodnju hrane, prije svega za potrebe stanovnika s područja LAG-a, predstavlja veliku mogućnost povećanja prihoda. Stanovnici LAG-a naime, prema podacima DZS-a (2011.) „pojednu“ godišnje hrane u vrijednosti od 777.981.510 kn (21.870 kn po kućanstvu godišnje) ili nešto više od čak 100 milijuna eura. Ako uzmemo u obzir da se danas uvozi oko 50% potrebne hrane, uz pretpostavku da vrlo malo toga ne možemo proizvesti (agrumi, banane, maslinovo ulje i morsku ribu), tada je jasno kako veliki potencijal u stvaranju novog dohotka leži upravo u poljoprivredi - gotovo 50 milijuna eura na godišnjoj razini. To je itekako valjani razlog za obnovu i razvoj poljoprivrede i to svih njezinih grana. Valja naglasiti kako uz razvoj primarne proizvodnje hrane ide i razvoj procesne djelatnosti za male i srednje poduzetnike. Osim toga, pokreću se i druge djelatnosti koje prate potrebe razvijene poljoprivrede.

Pri tome se nismo dotaknuli mogućnosti koje možemo ostvariti u ponudi domaće hrane u turizmu (lokalnom i onom „morskom“) i naposljetku izravnom izvozu u druge zemlje.

2.1.1. Poljoprivredne površine

Na području LAG-a Sjeverozapad prisutna je disperzija poljoprivrednih površina koje su male, raštrkane i rascjepkane, što je posljedica nekonzistentne zemljišne politike na državnoj razini, destimulirajuće i zastarjele zakonske legislative (Zakona o nasljeđivanju, zakoni i propisi porezne politike, Zakon o komasaciji, nesređene zemljišne knjige itd.) te velike gustoće naseljenosti.

U brojkama to znači da je danas na području cijele Varaždinske županije, a takva je situacija tipična i za područje LAG-a, prosječna veličina OPG-a 3,29 ha. Još je dramatičniji podatak kako je prosječna veličina ARKOD parcele OPG-a svega 0,31 ha (3.100 m²). Kada bi se tome pribrojile i sitne čestice malih gospodarstava koja nisu upisana u ARKOD evidenciju, tada bi ova brojka prosječne veličine jedne poljoprivredne čestice bila ispod 2.000 m², što je praktično veličina većeg gradilišta u ruralnom prostoru. Posebno je zabrinjavajuće što ne postoji nikakav sustavni mehanizam zaštite i potpora koji bi barem zaustavili daljnje procese cijepanja parcela.

Tablica 11. Površine poljoprivrednog zemljišta po OPG-u⁷. Podaci su dohvaćeni i analizirani prema sjedištu poljoprivrednika.

Grad/općina	<3 ha		<=3 i <20 ha		>=20 i <100 ha		>=100 i < 1.500 ha		UKUPNO	
	Broj PG	Površina (ha)	Broj PG	Površina (ha)	Broj PG	Površina (ha)	Broj PG	Površina (ha)	Broj PG	Površina (ha)
Varaždinska županija	5.246	7.800,39	2.387	13.799,13	173	6.208,55	11	2.405,79	7.817	30.213,86
Badnja	121	165,22	30	151,77	2	62,67	0	0,00	153	379,65
Beretinac	74	95,66	15	79,34	0	0,00	0	0,00	89	175,00

⁷

Stanje iz ARKOD baze i Upisnika poljoprivrednika na dan 14.12.2015.

<i>Cestica</i>	305	442,82	83	486,39	3	112,26	0	0,00	391	1.041,47
<i>Donja Voća</i>	116	183,85	39	220,62	3	64,65	0	0,00	158	469,12
<i>Ivanec</i>	302	443,15	64	343,70	4	165,56	0	0,00	370	952,42
<i>Klenovnik</i>	64	103,15	12	54,71	0	0,00	0	0,00	76	157,86
<i>Lopoglava</i>	164	238,44	23	103,44	1	93,12	0	0,00	188	435,00
<i>Maruševac</i>	345	592,84	163	978,31	9	250,78	0	0,00	517	1.821,93
<i>Petrijanec</i>	202	322,44	180	1.155,64	23	835,08	0	0,00	405	2.313,15
<i>Sračinec</i>	70	103,79	40	229,48	6	152,47	0	0,00	116	485,74
<i>Sveti Ilija</i>	94	137,58	14	75,02	0	0,00	0	0,00	108	212,60
<i>Varaždin</i>	338	374,94	83	589,75	14	564,64	3	755,52	438	2.284,86
<i>Vidovec</i>	315	536,21	230	1.346,23	8	283,76	0	0,00	553	2.166,20
<i>Vinica</i>	130	187,35	48	334,98	7	222,63	1	139,33	186	884,30
Ukupno LAG	2.640	3.927	1.024	6.149	80	2.808	4	895	3.748	13.779

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede

Iz navedenog je razvidno da je najveći udio onih PG-a koji imaju manje od 3 ha, odnosno njih čak 67,2%. Bilo bi dobro vidjeti podatak koliko ima čestica na području LAG-a, kako bi se vidjelo da je i ovih tri i manje ha rascijepano na još više čestica. Najdominantnija i po veličini najperspektivnija s obzirom na brojnost PG-a je skupina onih s 3 do 20 ha, međutim njihova prosječna površina iznosi tek 6,01 ha, što može biti dostatno za intenzivnu povrtlarsku ili voćarsku proizvodnju ili proizvodnju aromatičnog i ljekovitog bilja, međutim svakako je premalo za ozbiljniju stočarsku ili ratarsku proizvodnju. Stoga je nužno okrupnjavanje i povećanje tih gospodarstava. Poljoprivredno zemljište predstavlja ključ razvoja poljoprivrede i stoga je najvažnije okrupniti ga i sačuvati od devastacije.

Sljedeća karakteristika poljoprivrednog zemljišta na području LAG-a je i ta da nema puno poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države (najviše ga ima na području Varaždina i Cestice, ali i to je u odnosu na većinu drugih regija Hrvatske malo). Iz tog razloga se ne može računati na veće parcele koje bi se dobile prodajom ili zakupom državnog poljoprivrednog zemljišta.

2.1.2. Stanje obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava

Prosječan broj članova na OPG-u prema Tablici 12 iznosi 1,34 člana i potpuno je istovjetan broju članova OPG-a na području cijele Varaždinske županije. Ovo je potrebno uzeti s oprezom zbog velike vjerojatnosti da prilikom prijavljivanja broja članova u obitelji nisu svi prijavljeni kao članovi OPG-a. Podatak je neobičan i stoga što bi to značilo da se od ukupnog broja svih stanovnika LAG-a svega njih 5.05% nalazi u OPG-ima. Ako je tome ipak tako, onda iz toga proizlazi da je budućnost OPG-a izrazito nepovoljna, jer je s tim brojem članova ono neodrživo. I u biološkom smislu i u gospodarskom, jer je radnu snagu za obavljanje poslova na OPG-u potrebno tražiti na tržištu radne snage, što upućuje na činjenicu da se ne radi o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu već o nekom drugom organizacijskom obliku poljoprivredne proizvodnje.

Tablica 12. Broj članova na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima na dan 14.12.2015.⁸

Županija/Grad/Općina	Broj članova na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu							Ukupno OPG-a	Ukupno Članova
	0*	1		2		3+			
	OPG	OPG	Članova	OPG	Članova	OPG	Članova		
Varaždinska županija	2.066	3.472	3.472	1.893	3.786	1.359	4.488	8.790	11.746
Bednja	37	85	85	40	80	23	77	185	242
Beretinec	15	53	53	29	58	18	62	115	173
Cestica	74	147	147	115	230	94	311	430	688
Donja Voća	47	79	79	31	62	23	75	180	216
Ivanec	102	180	180	107	214	51	169	440	563
Klenovnik	27	38	38	21	42	4	14	90	94
Lepoglava	47	91	91	55	110	33	106	226	307
Maruševac	114	222	222	133	266	85	277	554	765
Petrijanec	104	150	150	85	170	91	308	430	628
Sračinec	29	69	69	22	44	20	66	140	179
Sveti Ilija	33	69	69	21	42	19	63	142	174
Varaždin	203	206	206	81	162	56	185	546	553
Vidovec	101	264	264	122	244	103	331	590	839
Vinica	43	75	75	46	92	44	150	208	317
Ukupno LAG	976	1.728	1.728	908	1.816	664	2.194	4.276	5.738

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede

Obrazovni, kao i dobni kapacitet poljoprivrednika u Hrvatskoj je nepovoljan. Na području LAG-a ta situacija je nešto povoljnija, iako je daleko od poželjne, koja bi značila da većina onih koji se bave poljoprivredom imaju određeno obrazovanje upravo iz tog područja. Prema dostupnim podacima samo 4,3% nositelja OPG-a ima višu ili visoku naobrazbu, dok čak njih 34,4% spada u kategoriju onih koji nisu završili ili imaju samo osnovnu školu. Interesantno je da za čak 28,1% nositelja OPG-a nema podataka.

Tablica 13. Školska sprema nositelja/odgovorne osobe na dan 14.12.2015.⁹

Županija/Grad/Općina	Školska sprema nositelja/odgovorne osobe						Ukupno
	Fakultet	Nema podatka	Nezavršena OŠ	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola	
Varaždinska županija	138	2.666	560	2.732	2.529	165	8.790
Bednja	6	36	20	60	58	5	185
Beretinec	1	30	4	26	53	1	115
Cestica	6	111	27	150	130	6	430

⁸ Izvor ARKOD⁹ Izvor ARKOD

Donja Voća	0	57	13	67	43	0	180
Ivanec	5	122	24	105	169	15	440
Klenovnik	1	34	2	25	27	1	90
Lepoglava	2	91	21	67	43	2	226
Maruševec	9	148	43	148	199	7	554
Petrijanec	5	131	29	128	129	8	430
Sračinec	3	41	15	32	47	2	140
Sveti Ilija	4	33	8	39	48	10	142
Varaždin	32	154	15	84	226	35	546
Vidovec	3	146	41	230	166	4	590
Vinica	7	68	13	36	80	4	208
Ukupno LAG	84	1.202	275	1.197	1.418	100	4.276

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede

U ovakvoj obrazovnoj strukturi s obzirom na zastupljenost, najveći razvojni potencijal leži u kategoriji nositelja OPG-a koji imaju završeno srednjoškolsko obrazovanje i koji čine 33,1% od ukupnog broja. S obzirom na sve veću potrebu praćenja i primjene novih tehnološko-tehničkih dostignuća, bez kojih je nemoguće postići konkurentnost u proizvodnji te potrebu praćenja i poznavanja zakonskih propisa, poljoprivrednici bez adekvatnih znanja i vještina neće se moći održati u odnosu na konkurentne proizvode iz uvoza.

Ako se promatra dobna struktura nositelja OPG-a, onda je itekako zabrinjavajući podatak kako je njih 74% starije od 50 godina, a čak 38,6% nositelja OPG-a ima više od 65 godina (praktično kategorija umirovljenika). Iako se ovi podaci odnose na područje cijele Varaždinske županije oni ocrtavaju sličnu situaciju na području LAG-a.

2.1.3. Poljoprivredna proizvodnja

Stočarstvo kao najjači generator ukupne poljoprivredne proizvodnje i djelatnost koja angažira najveći dio poljoprivrednih površina nezamjenjiva je poljoprivredna djelatnost svake države ili regije. Posebno kada je u strukturi poljoprivrednih površina zastupljeno puno livada i pašnjaka te kada postoji velika proizvodnja kukuruza, ječma i drugih kultura namijenjenih proizvodnji stočne hrane.

Tablica 14. Brojno stanje stoke iz Upisnika poljoprivrednika na dan 14.12.2015.

Županija/Grad/Općina	VRSTA ŽIVOTINJE (broj grla)									Ukupno
	Ostalo	Govedo	Kokoš i pilići	Konji	Koze	Magarci, mule, mazge	Ovce	Pure	Svinje	
Varaždinska županija	4	9.089	670	354	4.295	32	2.203	444	4.300	21.391
Bednja		168	11	4			107			290
Beretinec		56		5	4			6	39	110
Cestica		187	97	10	99	8	13	54	103	571
Donja Voća		249	64		153		33	30	1	530

Ivanec		1.331	44	15	107		155	12	27	1.691
Klenovnik		35	11	1			35		9	91
Lepoglava	1	106	11	1	9		148	18	42	336
Maruševec		484	22	4	228		113	18	137	1.006
Petrijanec		860	143	15	343	2	22	72	221	1.678
Sračinec		15			161		3		38	217
Sveti Ilja		105	17	8	121		9	15	13	288
Varaždin		209	22	92	545	11	488	18	1.383	2.768
Vidovec		138	22	17	135			12	39	363
Vinica	1	73	55	11	81		15	6	22	264
LAG Ukupno	6	4.016	519	183	1.986	21	1.141	261	2.074	10.203

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede

Na području LAG-a vrlo je zastupljena stočarska proizvodnja. Prema procjeni, najveća zastupljenost po broju jedinki je u peradarstvu, od kojih je najpoznatiji zagorski puran. Kako su OPG-i koji se bave peradarstvom uglavnom u kooperantskom odnosu s nekom od prehrambenih industrija podaci o točnom broju jedinki nisu dostupni. Od stočarskih grana najveća je zastupljenost goveda (4.016 grla), svinja (2.074 grla), koza (1.986 grla) te ovaca (1.141 grla). Stočarska proizvodnja je razvijenija na području Ivanca i Petrijanca. U pojedinim općinama prevladavaju određene grane stočarske proizvodnje, u Varaždinu i Petrijancu razvijeno je svinjogojstvo i kozarstvo, dok je ovčarstvo prilično razvijeno u Ivancu i Lepoglavi. Tradicionalan uzgoj goveda, odnosno proizvodnja kravljeg mlijeka i junećeg mesa koja stvara najsigurniji dohodak u opadanju je, dok je uzgoj ovaca u rastu, iako je s obzirom na veličinu populacije i težinu uvjetnog grla još uvijek daleko manje zastupljen u odnosu na govedarstvo. Takav razvoj situacije ne može supstituirati govedarsku proizvodnju u smislu korištenja raspoloživih poljoprivrednih površina. Neupitno je stoga da će daljnjim smanjivanjem broja krava dolaziti i do sve veće zapuštenosti prirodnih livada i pašnjaka, odnosno do sve veće zakorovljenosti krajobraza. Takav krajobraz, osim što negativno utječe na zdravlje ljudi (razvoj korovskih alergena) i smanjenje ukupne biološke raznolikosti, čini ukupnu sliku neke regije manje privlačnom i za potencijalne turiste i izletnike. Stupanj razvijenosti pčelarstva je također odličan indikator očuvanosti nekog krajobraza. Osim izravne koristi od pčela, koja se očituje u proizvodnji meda, daleko je značajnija korist u poljoprivredi, ali i cijeloj prirodi, od oprašivanja biljaka koje je bez pčela nezamislivo.

Tablica 15. Broj košnica i broj pčelara iz Upisnika poljoprivrednika na dan 14.12.2015.¹⁰

Županija/Grad/Općina	Broj košnica	Broj PG-a
Varaždinska županija	5.301	87
Bednja	699	6
Beretinec	0	0
Cestica	10	1
Donja Voća	3	1

Ivanec	190	5
Klenovnik	0	0
Lepoglava	58	2
Maruševec	0	0
Petrijanec	10	1
Sračinec	0	0
Sveti Ilija	15	1
Varaždin	980	27
Vidovec	171	2
Vinica	51	1
LAG Ukupno	2.187	47

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede

Pčelarstvo je prema prijavljenom broju košnica najrazvijenije na području grada Varaždina, međutim taj podatak treba uzeti s oprezom jer se sami pčelinjaci nalaze na drugim područjima izvan Varaždina. Stoga se može smatrati da je „najmedonosnije“ područje općine Bednja, koje je zbog svoje ekološke očuvanosti i posebne mikroklimе pravi raj za pčelare. Najveći dio pčelara bavi se stacionarnim pčelarenjem, dok manji dio seli pčele i na taj način ostvaruje veće prinose kao i prihode od pčelarstva.

Prema strukturi biljne proizvodnje na području LAG-a razvidno je kako 61% od svih navedenih kultura (njih čak 103) čine one namijenjene hranidbi domaćih životinja (kukuruz, livade, trave i travolike paše, ječam i tritikale). Pri tome najveći udio ima kukuruz i livade čak 51% (više od 6.000 ha), a nakon ovih kultura tradicionalno je zastupljena proizvodnja krumpira i tikva uljarica. Na području LAG-a postoji autohtona sorta zelja - Varaždinsko povrće, koje je zaštićeno oznakom izvornosti na razini RH te je pokrenut postupak priznavanja oznake izvornosti na razini EU. Povrćarstvo je razvijenije u nizinskim dijelovima LAG-a, uz šire područje rijeke Drave koje je i pogodnije za tu proizvodnju (mogućnosti navodnjavanja). Neke tradicionalne kulture poput heljde, prosa, pira, konoplje, a koje su u jednom trenutku gotovo potpuno nestale, sada se polako vraćaju na polja, dok se neke, poput lana, koji je vrlo tražen proizvod, više uopće ne uzgajaju. Isto tako slabo su zastupljene voćarske kulture, odnosno vrlo je malo voćnjaka i vinograda, iako za tu proizvodnju postoje dobri uvjeti te se mogu ostvariti i dobri prihodi. Nekada najdohodovnijia industrijska biljka - šećerna repa, gotovo da je nestala s naših polja, što se može povezati s prestankom rada šećerane u Ormožu (Slovenija). Ohrabruje činjenica kako se u proizvodnju uvode i nove, do sada gotovo nepoznate ili vrlo slabo zastupljene kulture (aronija, borovnica, lavanda, lijeska, šparoge i dr.).

Tablica 16. Kulture na području LAG-a Sjeverozapad¹¹

R.br.	Kultura/obilježje krajobraza	korisnika	Ukupno ha	R.br.	Kultura/obilježje krajobraza	korisnika	Ukupno ha
1	Kukuruz	2.425	4.685,5	53	kukuruz šećerac	11	4,58
2	Livade	1.463	1.551,5	54	proso	2	3,96
3	Tikva uljanica	1.364	767,98	55	kruške	12	3,85
4	Pšenica-ozima	651	725,44	56	breskve	8	3,86
5	Krumpir	968	682,17	57	stočni grašak	4	3,57
6	Ječam-ozimi	993	686,64	58	maslina	5	3,49
7	Kupus	420	372,29	59	borovnica	4	3,42
8	Tritikale-ozime	436	278,38	60	patlidžan	29	3,14
9	Soja	52	218,71	61	kesten	2	2,56
10	Trave i travolika paša	194	211,49	62	rajčica	19	2,56
11	Ugar	223	208,01	63	kupina	10	2,37
12	Plemenita vinova loza	913	191,91	64	lavanda	4	2,52
13	Lucerna	132	125,19	65	cvjetača	16	2
14	Pašnjaci	58	122,19	66	trešnja	5	1,99
15	Uljana repica	24	114,81	67	goji	2	1,95
16	Zob-jara	207	113,01	68	sudanska trava	2	1,86
17	Miješani nasad voćnih vrsta	621	108,71	69	krastavci i kornišoni	14	1,61
18	Kućni vrt	701	88,73	70	smjesa leguminoza i žitarica	2	1,61
19	Grah	413	71,62	71	bundeva	4	1,57
20	ječam-jari	58	59,94	72	vrba	2	1,57
21	Zob-ozima	131	58,3	73	malina	4	1,52
22	Orah	86	55,63	74	batat	1	1,49
23	Djetelina	105	53,25	75	cvijeće	9	1,44
24	Stočna repa	36	48,18	76	tikva, tikvice	7	1,32
25	Jabuke	50	46,5	77	grašak	13	1,28
26	Soja za stočnu hranu	10	41,47	78	jagode	9	1,22

11

Izvor ARKOD

27	Cikla	59	38,18	79	brokula	10	1,15
28	Tvrda pšenica-ozima	57	31,04	80	tvrda pšenica-jara	3	1,08
29	Heljda	25	30,37	81	koraba	4	0,87
30	Paprika	121	27,1	82	hren	1	0,86
31	Mrkva	44	26,24	83	raž-jara	1	0,86
32	Luk	96	25,72	84	češnjak	10	0,83
33	Konoplja	5	24,48	85	radič	2	0,67
34	Suncokret	19	20,95	86	grahorica jara	1	0,66
35	Salata	32	19,28	87	krmna repica	1	0,55
36	Lijeska	29	15,75	88	zimski luk	1	0,55
37	Raž-ozima	19	15,23	89	buča	1	0,52
38	Postna repa	29	14,44	90	voćnih vrsta	2	0,46
39	Aronija	22	14,3	91	blitva	5	0,39
40	Celer	29	11,35	92	šparoge	1	0,37
41	Drveća i grmlja	1	9,22	93	pastirnjak	3	0,36
42	Šljive	23	8,88	94	facelija	1	0,29
43	Poriluk	22	8,48	95	kelj pupčar	1	0,29
44	Pravi pir	5	7,85	96	endivija	1	0,28
45	Stočni sirak	3	6,87	97	špinat	1	0,23
46	Peršin	19	6,83	98	Travne trake	1	0,15
47	Kelj	29	6,66	99	bagrem	1	0,08
48	Tritikale-jare	14	5,46	100	lubenice	1	0,07
49	Pšenica-jara	13	4,99	101	višnja	1	0,07
50	Šipak-divlja ruža	1	4,85	102	neven	1	0,05
51	Šećerna repa	2	4,73	103	stočna koraba	1	0,05
52	Ukrasno bilje	1	4,6	Ukupno (ha)			12.155,45

Graf 3. Prikaz zastupljenosti načina korištenja parcela

Iz stanja biljne proizvodnje može se zaključiti kako je dominantan uzgoj bilja za potrebe hranidbe domaćih životinja, te kako za sve kulture postoje velike mogućnosti s obzirom na potrebe tržišta i veliki uvoz hrane u Hrvatsku. Kako bi se najbolje obradile površine potrebno je povećati stočni fond, ne samo zbog podizanja obradivosti poljoprivrednih površina i stupnja samodostatnosti u mlijeku i mesu, već i zbog nedostatka organskih gnojiva i s time povezano - humusa u tlu. Posebnu pozornost valja posvetiti podizanju obrazovnog kapaciteta poljoprivrednika i poticanju korištenja novih tehnologija, ali na ekološki prihvatljiv način, koji jamči održivost proizvodnje hrane.

3. TURIZAM

U Varaždinskoj županiji 2015. godine povećao se broj smještajnih kapaciteta, koji iznosi 2.026 ležaja, od čega hotelski smještaj čini 1.441 ležaj. Na području LAG-a Sjeverozapad nalaze se sljedeći smještajni kapaciteti:

- Hotel 4* – 1 u Varaždinu i 1 u Bednji (Trakošćan)
- Hotel 3* – 3 hotela u Varaždinu i 1 u Ivancu
- Pansioni – 2 u Varaždinu
- Prenočišta – 2 u Lepoglavi i 1 u Sračincu
- Hosteli – 1 u Varaždinu
- Planinarski domovi – 1 u Lepoglavi, 1 u Bednji i 1 u Ivancu
- Obiteljska domaćinstva (24 ležaja)

Kao i na području Varaždinske županije, najveći broj ležajeva je u hotelskim kapacitetima koji čine gotovo polovicu ukupnih hotelskih kapaciteta na području županije. Ostale smještajne kapacitete potrebno je dalje razvijati.

Tablica 17. Hotelski kapaciteti (broj ležaja) na području LAG-a Sjeverozapad

Hotel	Grad / Općina	Kategorizacija	Broj ležaja
Hotel Turist	Varaždin	3	200
Hotel Park	Varaždin	4	46
Hotel Varaždin	Varaždin	3	59
Hotel Istra	Varaždin	4	21
Hotel Trakošćan	Trakošćan, Općina Bednja	4	247
Hotel Orion	Horvatsko, Ivanec	3	45
Ukupno			618

Izvor: Turistička zajednica Varaždinske županije, 2015.

Tablica 18. Kretanje noćenja LAG Sjeverozapad

	2001.	2005.	2011.	2012.	2013.
Varaždin	32.099	42.604	43.496	42.861	42.250
Lepoglava	254	841	945	946	1.487
Bednja	10.142	13.352	0	11.246	18.478
Ivanec	94	0	2.802	2.527	2.726
Ostali	239	162	645	462	483
Ukupno	42.828	56.959	47.888	58.042	65.424

Izvor: Turistička zajednica Varaždinske županije, 2015.

Glavno turističko središte LAG-a Sjeverozapad je grad Varaždin, koji ima najveću turističku ponudu te najveće smještajne kapacitete. Gradovi Ivanec i Lepoglava te općine Cestica, Sračinec, Petrijanec, Vinica, Vidovec, Bednja i Donja Voća obiluju različitim potencijalima turističkih resursa za razvoj seoskog, ali i izletničkog, lovnog i ribolovnog turizma – prirodna baština, panoramski pogledi, kulturna baština, povijesni spomenici, tradicionalna arhitektura, manifestacije, zdravi, seoski način života, prisutnost voda tekućica i bajera te lovna područja. Svi su ti uvjeti još uvijek slabo iskorišteni, ali kao potencijal mogu predstavljati respektabilni element u planiranju budućeg razvoja. Pregled svih važnih atrakcija izradio je Institut za turizam, u kojem su one valorizirane po kriteriju važnosti (međunarodna, nacionalna, regionalna i lokalna) te razine tržišne spremnosti (spremna, poluspremna i nespremna).

Tablica 19. Resursno atrakcijska osnova LAG-a Sjeverozapad

Atrakcija	Kategorija važnosti / Tržišna spremnost
Zaštićena kulturna baština	
Varaždin – urbanistička cjelina naselja i povijesna jezgra Stari grad, gradska vijećnica, sakralna baština, palače plemićkih obitelji, više muzejskih postava, HNK Varaždin, varaždinsko groblje, židovsko groblje, industrijska baština	Međunarodna / Spremna

Lepoglava pavlinški kompleks, kaznionica, lepoglavska čipka, nekoliko zbirki – Galerija Jamnič, Etnozbirka Štefanek, Galerija lepoglavske čipke	Međunarodna / Poluspremna
Bednja – Bednjanski kraj dvorac Trakošćan, etnozbirke – Mravlinčić, Podsečki	Međunarodna / Spremna
Vinica – urbanistička cjelina naselja središte Općine Vinica, Arboretum Opeka (u blizini), dvorci Opeka i Vinica (u blizini)	Regionalna / Poluspremna
Važnije manifestacije	
Varaždin Varaždinske barokne večeri, Sjajni bal, Špancirfest – Festival dobrih emocija, Dani performansa, Trash Film Festival, VAFI, Dani suvremenog plesa, ulična glazba, Purgari, IMPUT MOP, Varaždinska novogodišnja utrka, Međunarodni sajam lov, ribolov, priroda, turizam, Sejem zdrave i izvorne hrane, CRO Eco Energy Expo	Međunarodna - Nacionalna / Spremna
Ivanec Ivonjski fašnik, Seoske igre u Salinovcu, Međunarodna brdska utrka Ivanščica, Draga domaća rieč, Ivanščica diše za cijeli svijet, Ivanečki rudarski dani	Regionalna / Spremna
Lepoglava Međunarodni festival čipke, Jailhouse festival	Međunarodna / Spremna
Bednja – Bednjanski kraj Etno festival Cvetlin, Slobodni let	Regionalna / Spremna
Vinica Vinička jesen	Lokalna / Spremna
Prirodna baština	
Regionalni park Mura-Drava Biciklistička staza Mura-Drava Bike, ribolov, staništa migracijskih ptica	Međunarodna / Poluspremna
Dravska park šuma, Varaždin staze za pješačenje i trčanje, biciklističke staze, poučne staze, ribolov	Regionalna / Poluspremna
Park šuma Trakošćan dvorac Trakošćan, poučna staza uz Trakošćansko jezero, šumske staze	Međunarodna / Spremna
Značajni krajobraz područje Kalnika sustav planinarskih, šumskih i makadamskih putova, poučna staza Kalnik, Zagorski planinarski put (ZPP)	Regionalna / Spremna
Spomenik prirode špilja Vindija	Međunarodna / Nespremna
Spomenik prirode Mačkova špilja	Regionalna / Nespremna
Spomenik prirode Gaveznica - Kameni Vrh, Lepoglava poučna staza	Nacionalna / Nespremna
Arboretum Opeka, Vinica dvorac Opeka, Srednja škola „Arboretum Opeka“	Nacionalna / Poluspremna
Važniji sportsko-rekreacijski objekti/lokaliteti	
Varaždin Gradska sportska dvorana-Arena Varaždin, TTS sportski centar, Aquacity, bazeni na Dravskoj špici (zapušteni), Paintball centar	Nacionalna - Regionalna / Poluspremna
Ivanec paragliding-uzletište, Ivanščica Bednja – Bednjanski kraj paragliding uzletište, Ravna gora Petrijanec i okolica lovište Zelendvor	Međunarodna / Spremna

<i>Turističke staze, putovi i ceste</i>	
<i>Planinarske staze</i> Zagorski planinarski put (ZPP), Ravna gora - više (5) planinarskih staza, Ivanščica – više (6) planinarskih staza, Kalnik – dio ZPP-a; mreže planinarskih, šumskih i makadamskih putova; poučna staza Kalnik	<i>Regionalna / Spremna</i>
<i>Biciklističke staze</i> Mura-Drava Bike Od dvorca do dvorca (ruta u izradi)	<i>Mura-Drava Bike – Međunarodna / Spremna</i> <i>Od dvorca do dvorca – Nacionalna / Nespremna</i>
<i>Put tradicionalne hrane</i> put „spaja“ proizvođače autohtonih prehrambenih proizvoda certificirane u proizvodnji na tradicionalan način	<i>Regionalna / Spremna</i>

Izvor: *Strategija razvoja turizma Varaždinske županije 2015. – 2025.*

Glavne okosnice razvoja turizma na području LAG-a stoga su:

- kultura i kulturna baština (povijesna jezgra grada Varaždina, dvorac Trakošćan, Lepoglavska čipka, Rangerov put, Špancirfest, festivali)
- priroda i prirodna baština (Ivanščica, Ravna Gora, rijeke Drava, Bednja i Plitvica, park Prirode zagorski bregi, Arboretum „Opeka“)
- vjerski turizam (crkve i samostani)
- eno-gastronomija (vinske ceste, tematski putovi, restorani i obiteljska gospodarstva)
- adrenalinski turizam (paraglajding staze, biciklističke staze, planinarske staze, speleologija)

Seoski turizam tek je u začecima, no najčešći je oblik stvaranja turističke ponude u ruralnim područjima.

Na području Varaždinske županije potrebno je u svrhu razvoja turizma izdvojiti još šest kulturnih dobara od nacionalnog interesa¹², od kojih se svi nalaze na području LAG-a Sjeverozapad. Od pet zaštićenih nematerijalnih kulturnih dobara na području LAG-a nalaze se Bednjanski govor te Lepoglavska čipka, koja je i pod UNESCO–vom zaštitom, dok je u nematerijalnu baštinu s UNESCO–vom zaštitom od 2010. godine uključen i medičarski obrt u Klenovniku. Na tentativnoj listi svjetske baštine UNESCO-a od 2005. godine nalazi se i Varaždin (povijesna jezgra i Stari grad).

¹² *Lepoglava: Crkva bezgrešnog začeca Blažene Djevice Marije, bivši pavlinski samostan i gostinjac, Crkva sv. Jurja, Trakošćan: dvorac Drašković s perivojem, Varaždin: Crkva uznesenja Blažene Djevice Marije, Palača Patačić, Stari grad, Strossmayerovo šetalište*

4. DEMOGRAFIJA I SOCIJALNE ZNAČAJKE PODRUČJA LAG-a

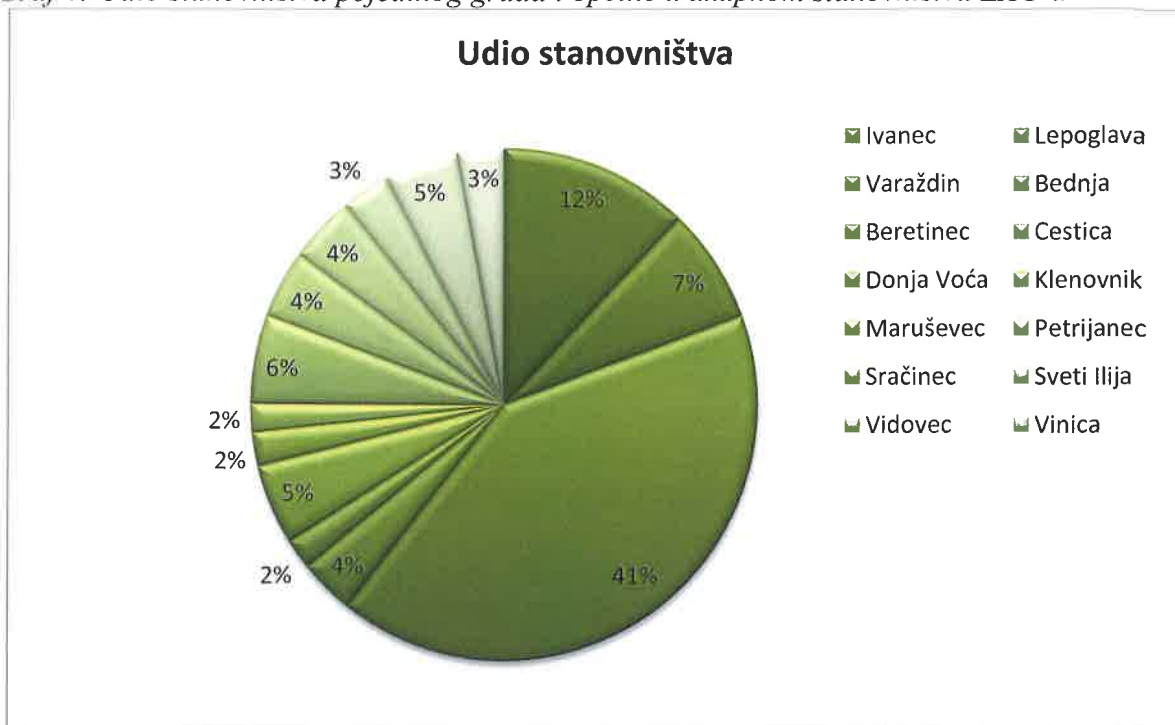
Prostor površine 619,77 km² naseljava ukupno 113.785 stanovnika u 169 naselja, što je 62,67% ukupnog broja stanovnika Varaždinske županije. LAG Sjeverozapad ima gustoću naseljenosti od 183 st/km² što ga čini jednom od najgušće naseljenih LAG-ova. Najveći broj stanovnika ima grad Varaždin - 46.946 stanovnika, dok najmanje ima općina Klenovnik s 2.015 stanovnika (prema popisu iz 2011. godine). Na području LAG-a prevladavaju mala naselja do 500 stanovnika (izuzetak su naselja Ivanec, Lepoglava, Gornje Vratno, Donja Voća, Donje Ladanje, Petrijanec, Sračinec, Nedeljanec, Tužno, Vinica i Varaždin). Prosječna veličina naselja prema broju stanovnika iznosi 673 stanovnika, stoga područje LAG-a svrstavamo u područje malih naselja.

Tablica 20. Broj stanovnika, kućanstava i površina JLS-a s područja LAG-a

	broj stanovnika	broj kućanstava	površina u km ²
Ivanec	13.758	4.057	96,10
Lepoglava	8.283	2.330	66,42
Varaždin	46.946	17.021	59,45
Bednja	3.992	1.395	75,58
Beretinec	2.176	632	12,40
Cestica	5.806	1.603	46,00
Donja Voća	2.443	807	35,30
Klenovnik	2.022	603	25,65
Maruševec	6.381	1.859	50,00
Petrijanec	4.812	1.239	48,00
Sračinec	4.842	1.414	23,41
Sveti Ilija	3.511	1.032	17,22
Vidovec	5.425	1.433	32,10
Vinica	3.389	1.022	32,14
UKUPNO	113.786	36.605	619,77

Izvor: DZS

Graf 4: Udio stanovništva pojedinog grada i općine u ukupnom stanovništvu LAG-a

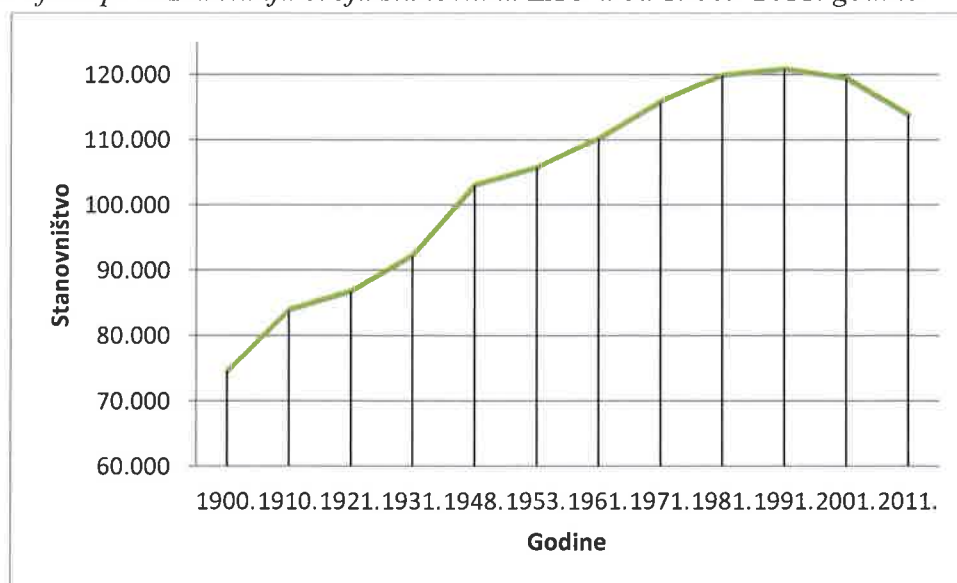

Izvor: DZS

4.1. Demografska kretanja

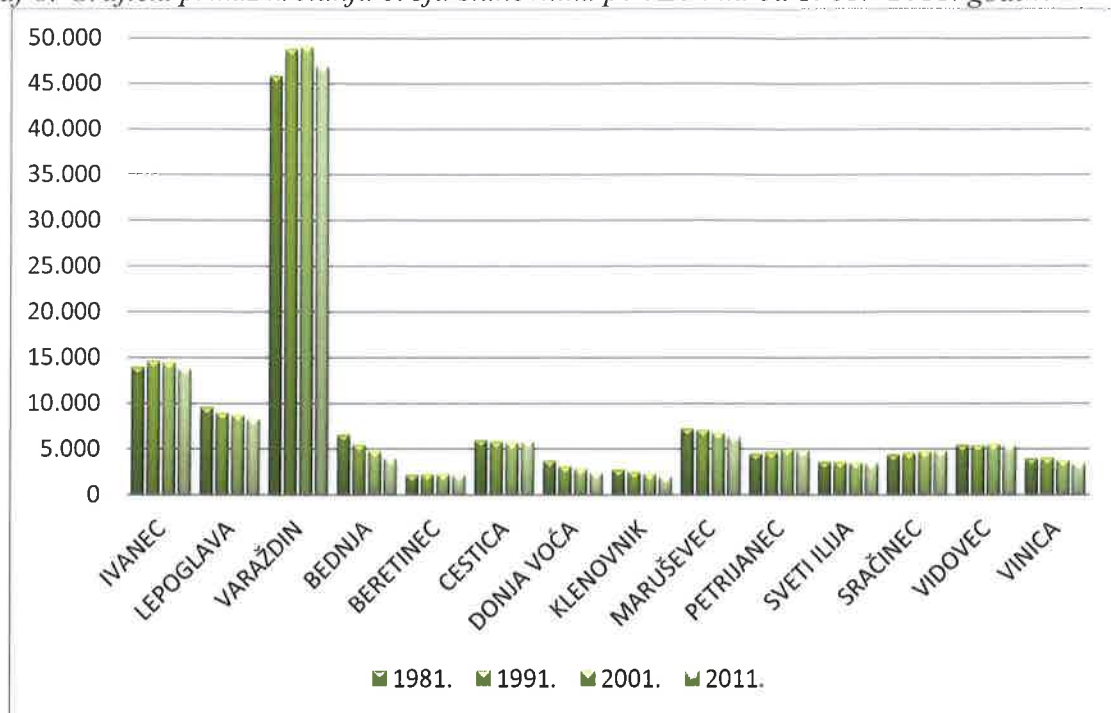
Demografsku sliku područja LAG-a u proteklih 20 godina, karakterizira pad broja stanovnika.

Graf 5: Grafički prikaz kretanja broja stanovnika LAG-a od 1900.- 2011. godine

Izvor: DZS

Graf 6: Grafički prikaz kretanja broja stanovnika po JLS-ima od 1981.- 2011. godine

Izvor: DZS

U razdoblju od 1981. do 2011. godine ukupni broj stanovnika smanjio se za 6.055 osoba. U istom razdoblju, zabilježen je rast broja stanovnika samo u Varaždinu, Petrijancu i Sračincu, što je vidljivo iz Grafa 6.

Tablica 21. Stanovništvo prema dobnim skupinama, popis 2011. godine

Ime grada/općine	Ukupno	0 – 6 godina	0 -19 godina	Radno sposobno stanovništvo (15 – 64 godine)	65 i više godina	75 i više godina	Prosječna starost	Indeks starenja
Ivanec	13.758	943	2.955	9.432	2.181	942	40,8	102,3
Lepoglava	8.283	519	1.636	5.882	1.215	553	40,8	102,8
Varaždin	46.946	2.977	9.045	31.593	8.815	3.776	42,5	130,6
Bednja	3.992	227	827	2.630	786	363	42,8	123,8
Beretinec	2.176	135	491	1.509	323	134	39,9	89,4
Cestica	5.806	446	1.338	3.851	954	439	40,5	95,0
Donja Voća	2.443	153	543	1.664	406	192	40,9	99,6
Klenovnik	2.022	133	445	1.402	314	165	40,0	87,6
Maruševec	6.381	438	1.298	4.377	1.077	454	41,6	114,1
Petrijanec	4.812	458	1.293	3.150	699	315	37,8	71,8

Sračinec	4.842	430	1.133	3.318	671	268	38,9	82,3
Sveti Ilija	3.511	235	813	2.386	554	251	40,4	92,4
Vidovec	5.425	398	1.253	3.694	825	322	39,6	89,0
Vinica	3.389	245	737	2.335	523	232	40,8	99,5
Žene	58.324	3.788	11.697	37.597	12.229	5.872		
Muškarci	55.462	3.949	12.110	39.626	7.114	2.534		
Ukupno	113.786	7.737	23.807	77.223	19.343	8.406		

Izvor: DSZ

Stanovništvo područja LAG-a podjednako je zastupljeno po svim dobnim skupinama. Prema popisu iz 2011. godine, udio stanovnika mlađih od 20 godina iznosi 20,92%, udio radno sposobnog stanovništva iznosi 67,86%, dok je udio stanovnika starijih od 65 godina 17,00%. U strukturi stanovništva prema spolu, prema popisu iz 2011. godine, muškaraca je ukupno 55.462, odnosno 48,74%, dok je žena 58.324, odnosno 51,26%.

Tablica 22. Kućanstva prema broju članova, Popis stanovništva 2011.

Ime grada/ općine	Ukupno	Broj članova kućanstva						Prosječan broj osoba u kućanstvu
		1	2	3	4	5	5+	
Ivanec	4.057	657	790	775	853	503	479	3,35
Lepoglava	2.330	503	457	399	428	273	270	3,21
Varaždin	17.021	4.079	4.612	3.549	2.885	1.143	753	2,71
Bednja	1.395	418	306	185	234	121	131	2,86
Boretinec	632	118	119	93	118	96	88	3,44
Cestica	1.603	277	306	261	290	222	247	3,48
Donja Voća	807	220	157	121	128	97	84	3,03
Klenovnik	603	126	94	108	108	92	75	3,35
Maruševac	1.859	280	393	331	358	234	263	3,43
Petrijanec	1.239	180	193	199	246	156	265	3,85
Sračinec	1.414	217	277	276	292	172	180	3,41
Sveti Ilija	1.031	176	214	177	199	126	139	3,39
Vidovec	1.433	169	248	235	302	209	270	3,79
Vinica	1.022	208	189	171	185	141	128	3,32
Ukupno	36.446	7.628	8.355	6.880	6.626	3.585	3.372	

Izvor: DSZ

Prema popisu iz 2011. godine, broj kućanstava na području LAG-a je ukupno 36.446. Prosječna veličina kućanstva je 3,06 člana. Broj poljoprivrednih kućanstava je 15.696, odnosno 44,32% od ukupnog broja kućanstava.

4.2. Obrazovna struktura stanovništva

Podaci iz popisa 2011. godine prema školskoj spremi stanovništva starijeg od 15 godina (Tablica 23.) ukazuju da je na području LAG-a:

- bez školske spreme bilo 0,86% osoba
- nepotpuno osnovno obrazovanje imalo 6,93% osoba
- neki stupanj obrazovanja (osnovno, srednje, više i visoko) imalo 92,21% osoba (najbrojniji su oni sa srednjoškolskim obrazovanjem)
- više i visoko obrazovanje imalo 14,24% stanovnika

Tablica 23. Stanovništvo staro 15 i više godina prema spolu i završenoj školi

Spol	Bez škole	1-3 razreda osnovne škole	4-7 razreda osnovne škole	Osnovna škola	Srednja škola ¹⁾	Visoko	Nepoznato	
Muškarci	246	191	1.738	8.783	29.378	6.257	30	46.623
Žene	577	570	4.237	13.614	23.589	7.074	46	49.707
Ukupno	823	761	5.975	22.397	52.967	13.331	76	96.330

Izvor: DZS

Zamjetan je i visok udio žena s osnovnom školom (14,10%) i nezavršenom osnovnom školom (7,83%). Pretpostavka je da ove skupine sačinjava uglavnom starija populacija u ruralnim sredinama.

4.3. Obrazovne institucije

Na području LAG-a Sjeverozapad djeluje ukupno 31 vrtić. Jedino na području općina Cestica, Maruševac, Klenovnik i Petrijanec vrtići imaju dostatne kapacitete. Veliki broj vrtića, uz osnovni program, nudi i različite dodatne programe. U sklopu Nacionalnog programa za Rome (program Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta) organizira se dvogodišnji predškolski odgoj za svu romsku djecu s područja općina Petrijanec i Cestica. Predškolsko obrazovanje na području LAG-a Sjeverozapad, s udjelom od minimalno 35% sufinanciraju jedinice lokalne samouprave, ovisno o proračunskim mogućnostima.

Na području LAG-a Sjeverozapad djeluje 21 matična osnovna škola i 19 područnih škola. U gotovo svim školama održava se jednosmjenska nastava. Stanje infrastrukture je u područnim školama nezadovoljavajuće. Pored navedenih škola, osnovno obrazovanje djeca stječu još i u glazbenoj školi, koja djeluje u okviru Pučkog učilišta u Ivancu te u Glazbenoj školi Varaždin. Za učenike u nižim razredima, kojima je mjesto stanovanja udaljeno više od tri kilometra te za

učenike u višim razredima kojima je mjesto stanovanja udaljeno više od pet kilometara od škole, osiguran je besplatni prijevoz do škole temeljem odredbi Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11).

Na području LAG-a Sjeverozapad djeluje 15 srednjih škola, po jedna u Vinici, Ivancu i Maruševcu te 12 na području grada Varaždina. U Ivancu postoji četverogodišnji (gimnazijski i ekonomski) te trogodišnji program (prodavač, strojarstvo, tekstil), u Maruševcu četverogodišnji program (opća gimnazija i medicina) te u Vinici četverogodišnji program (poljoprivreda, veterina, turizam i ugostiteljstvo), kao i trogodišnji program (cvjećar, kuhar i pomoćni vrtlar). U Varaždinu djeluje 12 srednjih škola koje pokrivaju gotovo sve srednjoškolske programe:

- PRVA GIMNAZIJA VARAŽDIN
- DRUGA GIMNAZIJA VARAŽDIN
- STROJARSKA I PROMETNA ŠKOLA VARAŽDIN
- ELEKTROSTROJARSKA ŠKOLA VARAŽDIN
- MEDICINSKA ŠKOLA VARAŽDIN
- GOSPODARSKA ŠKOLA VARAŽDIN
- SREDNJA STRUKOVNA ŠKOLA VARAŽDIN
- GRADITELJSKA, PRIRODOSLOVNA I RUDARSKA ŠKOLA VARAŽDIN
- GLAZBENA ŠKOLA U VARAŽDINU
- PRVA PRIVATNA GIMNAZIJA S PRAVOM JAVNOSTI, VARAŽDIN
- PRIVATNA VARAŽDINSKA GIMNAZIJA S PRAVOM JAVNOSTI
- PRIVATNA SREDNJA ŠKOLA VARAŽDINS PRAVOM JAVNOSTI

Po završetku srednjoškolskog obrazovanja učenici školovanje nastavljaju uglavnom na fakultetima u Varaždinu i Zagrebu te susjednim županijama. U Varaždinu postoje sljedeći studijski programi:

Tablica 24. Studijski programi na području LAG-a Sjeverozapad

	Naziv studijskog programa	Izvođač(i)	Vrsta studijskog programa
1.	<u>Ekonomika poduzetništva</u>	Fakultet organizacije i informatike u Varaždinu (Varaždin)	<u>Preddiplomski sveučilišni studij</u>
2.	<u>Informacijski sustavi</u>	Fakultet organizacije i informatike u Varaždinu (Varaždin)	<u>Preddiplomski sveučilišni studij</u>
3.	<u>Inženjerstvo okoliša</u>	Geotehnički fakultet (Varaždin)	<u>Preddiplomski sveučilišni studij</u>
4.	<u>Poslovni sustavi</u>	Fakultet organizacije i informatike u Varaždinu (Varaždin)	<u>Preddiplomski sveučilišni studij</u>
5.	<u>Baze podataka i baze znanja</u>	Fakultet organizacije i informatike u Varaždinu (Varaždin)	<u>Diplomski sveučilišni studij</u>
6.	<u>Informacijsko i programsko inženjerstvo</u>	Fakultet organizacije i informatike u Varaždinu (Varaždin)	<u>Diplomski sveučilišni studij</u>
7.	<u>Informatika u obrazovanju</u>	Fakultet organizacije i informatike u Varaždinu (Varaždin)	<u>Diplomski sveučilišni studij</u>

8.	<u>Inženjerstvo okoliša; smjerovi: Geoinženjerstvo okoliša, Upravljanje okolišem i Upravljanje vodama</u>	Geotehnički fakultet (Varaždin)	<u>Diplomski sveučilišni studij</u>
9.	<u>Odnosi s javnostima</u>	Sveučilište Sjever (Koprivnica)	<u>Diplomski sveučilišni studij</u>
10.	<u>Organizacija poslovnih sustava</u>	Fakultet organizacije i informatike u Varaždinu (Varaždin)	<u>Diplomski sveučilišni studij</u>
11.	<u>Poslovna ekonomija; smjerovi: Turizam, Međunarodna trgovina</u>	Sveučilište Sjever (Koprivnica)	<u>Diplomski sveučilišni studij</u>
12.	<u>Informacijske znanosti</u>	Fakultet organizacije i informatike u Varaždinu (Varaždin)	<u>Poslijediplomski sveučilišni (doktorski) studij</u>
13.	<u>Inženjerstvo i re-inženjerstvo organizacija informacijskog doba</u>	Fakultet organizacije i informatike u Varaždinu (Varaždin)	<u>Poslijediplomski specijalistički studij</u>
14.	<u>Menadžment poslovnih sustava</u>	Fakultet organizacije i informatike u Varaždinu (Varaždin)	<u>Poslijediplomski specijalistički studij</u>
15.	<u>Upravljanje sigurnošću i revizija informacijskih sustava</u>	Fakultet organizacije i informatike u Varaždinu (Varaždin)	<u>Poslijediplomski specijalistički studij</u>
16.	<u>Elektrotehnika; smjerovi: Automatizacija, Biomedicinska elektronika</u>	Sveučilište Sjever (Koprivnica)	<u>Preddiplomski stručni studij</u>
17.	<u>Graditeljstvo</u>	Sveučilište Sjever (Koprivnica)	<u>Preddiplomski stručni studij</u>
18.	<u>Multimedija, oblikovanje i primjena</u>	Sveučilište Sjever (Koprivnica)	<u>Preddiplomski stručni studij</u>
19.	<u>Primjena informacijske tehnologije u poslovanju</u>	Fakultet organizacije i informatike u Varaždinu (Varaždin)	<u>Preddiplomski stručni studij</u>
20.	<u>Proizvodno strojarstvo</u>	Sveučilište Sjever (Koprivnica)	<u>Preddiplomski stručni studij</u>
21.	<u>Sestrinstvo</u>	Sveučilište Sjever (Koprivnica)	<u>Preddiplomski stručni studij</u>
22.	<u>Tehnička i gospodarska logistika</u>	Sveučilište Sjever (Koprivnica)	<u>Preddiplomski stručni studij</u>
23.	<u>Tekstilna, odjevna i obučarska tehnologija; smjerovi: Tekstilna tehnologija - mehanička, Tekstilna tehnologija - kemijska, Odjevna tehnologija, Obučarska tehnologija, Dizajn obuće</u>	Tekstilno-tehnološki fakultet (Zagreb)	<u>Preddiplomski stručni studij</u>

Izvor: *Varaždinska županija*

U Maruševcu djeluje Adventističko visoko teološko učilište u sklopu Kršćanske adventističke crkve s tri različita studija – redoviti studij teologije, izvanredni studij teologije, izvanredni vjeroučiteljski studij. U okviru cjeloživotnog učenja izdvaja se djelatnost Pučkog otvorenog učilišta "Đuro Arnold" u Ivancu i Pučkog otvorenog učilišta "Varaždin" (obrazovanje odraslih, razni tečajevi), kao i škola stranih jezika.

4.4. Kultura, zdravlje i sport

Područje LAG-a Sjeverozapad područje je bogate kulturno-povijesne baštine (spomenici kulture, arheološka nalazišta, dvorci, sakralni objekti, muzeji, galerije, zbirke i dr.), s tradicijom i kontinuitetom djelovanja institucija kulture. Od najpoznatijih spomenika kulturne baštine potrebno je spomenuti istaknuti dvorac Trakošćan, staru jezgru grada Varaždina, dvorac Maruševac, dvorac Drašković u Klenovniku, špilju Vindiju u Donjoj Voći te Arboretum Opeka u Vinici. Od brojnih i sadržajno različitih kulturnih događanja najpoznatiji su Špancirfest, Međunarodni festival lepoglavske čipke te Zeljarijada u Vidovcu. Lepoglavska čipka

najpoznatiji je suvenir s područja LAG-a Sjeverozapad, prepoznatljiv ne samo u Hrvatskoj, već i diljem svijeta. Na području LAG-a nalaze se muzeji – Gradski muzej Varaždin, Entomološki muzej Varaždin, Muzej hrvatskog vatrogastva Varaždin, Muzej anđela, Dvor Trakošćan u općini Bednja te sedam galerija. Kino dvorane se nalaze u gradu Ivancu u sklopu Pučkog otvorenog učilišta, te u Varaždinu, a ti prostori se koriste i za kazališne priredbe, koncerte te razne kulturno-glazbene manifestacije. U općinama se za održavanje različitih kulturnih događanja koriste prostori domova kulture i školskih sportskih dvorana, dok se knjižnice nalaze u sklopu osnovnih škola.

Na području LAG-a Sjeverozapad djeluju dva centra za socijalnu skrb, dva odgojna doma i devet domova za starije i nemoćne. Osim njih, postoje i više udruga za brigu o starim i nemoćnim osobama. Na područjima ostalih jedinica lokalne samouprave na području LAG-a ne postoje druge institucije koje bi pružale socijalnu skrb stanovništvu, pa oni gravitiraju najbližim velikim centrima – Varaždinu i Ivancu.

Sportske aktivnosti na području LAG-a Sjeverozapad pretežno se odvijaju uz školsko - sportske dvorane i terene. Najčešći oblik funkcioniranja su sportske udruge, a njihov broj osjetno varira ovisno o određenoj jedinici lokalne samouprave. Najviše sportskih udruga zastupljeno je na području gradova te općina - Bednje, Cestice i Petrijanca, dok najmanje sportskih udruga djeluje na području općina Maruševac i Donja Voća.

Unutar sustava zdravstvene zaštite na području LAG-a Sjeverozapad, na primarnoj razini djeluju stručni medicinski timovi čiji broj se u većini slučajeva razlikuje, odnosno manji je od potrebnog broja timova utvrđenog Mrežom javne zdravstvene službe. Sekundarna razina zdravstvene zaštite organizirana je kroz rad Doma zdravlja Varaždin, Opće bolnice Varaždin, Bolnice za plućne bolesti i TBC Klenovnik.

LAG Sjeverozapad na svojem području, u skladu s podacima Registra udruga Republike Hrvatske, ima ukupno registrirano 1.198 udruga. Na području LAG-a Sjeverozapad djeluje najviše sportskih udruga, dok su nakon njih po brojnosti tehničke, zatim kulturne, gospodarske i socijalne udruge. U prosjeku svaka udruga okuplja oko 50 članova. Evidencije članstva su vrlo često šturo vođene a isto tako možemo pretpostaviti da je više od trećine njih u članstvu u više od jedne udruge. Iz toga možemo zaključiti da je realna brojka oko 30.000 aktivnih građana u civilnom društvu regije LAG Sjeverozapad. Financijsku potporu udruge za svoje aktivnosti ostvaruju iz proračuna jedinica lokalne samouprave u kojoj su registrirane te županije. Velik broj udruga uzrok je cijepanju proračuna na iznose nedostatne za provođenje akcija većeg opsega. Iskorak u financiranju rada udruga pokazuju udruge koje okupljaju mlade te udruge koje su registrirane u novije vrijeme. Članovi tih udruga informirani su o mogućnostima financiranja iz nacionalnih i europskih izvora te posjeduju potrebna znanja za javljanje na natječaje. Druga negativna posljedica velikog broja udruga je raspršenost njihovih aktivnosti, nepostojanje koordinacije i samim time smanjivanje njihovog utjecaja i mogućnosti provođenja inicijativa većeg opsega.

5. SWOT ANALIZA RAZVOJNIH MOGUĆNOSTI PODRUČJA LAG-a

SWOT analiza (akronim od strengths – prednosti, weaknesses – slabosti, opportunities – prilike i threats – opasnosti) je dijagnostička metoda kojom se analiziralo trenutno stanje, u našem slučaju područja LAG-a Sjeverozapad. Analiza nam daje uvid u trenutnu situaciju te na što se možemo osloniti, a na što trebamo obratiti pozornost prilikom razvoja područja LAG-a u budućnosti. Nadalje, uz pomoć SWOT analize olakšava se planiranje prioriteta, ciljeva i mjera razvoja te je kao takva prvi korak u procesu definiranja postojeće i željene pozicije nekog područja. Riječ je o multidisciplinarnom pristupu gdje se primjenom induktivnog, deduktivnog, intuitivnog i umreženog mišljenja interpretira trenutno stanje.

SWOT analiza LAG-a Sjeverozapad nastala je kroz sastanke radnih skupina i javne rasprave te uz pomoć vanjskih stručnjaka koji su je oblikovali da bude cjelovita.

Tablica 25. SWOT analiza

PREDNOSTI	SLABOSTI
<p>Prirodni resursi, okoliš, infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> • Povoljni klimatski, geološki, hidrološki i pedološki preduvjeti • Pozicija spajanja / razdvajanja tri geotektonska sustava: Dinarika, Alpika i Panonika • Prisutna očuvana bioraznolikost i agrobioraznolikost (stare sorte i pasmine) • Zaštićena područja: Regionalni park Mura -Drava, NATURA 2000 područja, budući Park SZ Hrvatska: Ivanščica, Strahinjščica, Bednja, Maceljska i Ravna gora • Valorizirane kulturne i prirodne znamenitosti • Zaštićeni autohtoni proizvodi s oznakom izvornosti • Bogatstvo mineralnih sirovina i vodnih resursa pogodnih za eksploataciju • Povoljan geoprometni položaj • Selekcija i zbrinjavanje otpada • Izgrađena suvremena informacijsko-komunikacijska infrastruktura • Izgrađena energetska mreža visokih kapaciteta i sigurna dobava energenata (struja, plin) <p>Gospodarstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Povoljni geografski preduvjeti za diversificiranu poljoprivrednu proizvodnju • Baza i nadgradnja za prepoznatljiv gastro turizam: izvorne sorte i pasmine, čuveni specijaliteti <p>Društvene djelatnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pokrivenost područja mrežom primarnih odgojno-obrazovnih institucija, visokoobrazovne ustanove (Sveučilišta Zagreb i Sjever) • Osigurana primarna zdravstvena i socijalna skrb 	<p>Prirodni resursi, okoliš, infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> • Neuređena korita rijeka Bednje, Plitvice i Drave (plavljenje područja) • Depopulacija i deruralizacija • Nepovoljna obrazovna struktura stanovništva (niska razina naobrazbe) • Onečišćenje voda i zraka zbog nedostatka monitoringa zagađivača i uvedenih sustava pročišćenja zraka i otpadnih voda • Nedostatna povezanost centra i pojedinih područja javnim prijevozom • Neiskorišten potencijal javnog prijevoza (željeznica, autobusi) • Nedovoljno korištenje obnovljivih izvora energije • Postojeća brojna klizišta i poplavna područja <p>Gospodarstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plaće na području LAG-a ispod prosjeka Hrvatske • Visoka nezaposlenost i gospodarski potaknuto iseljavanje u zemlje EU • Gubitak tradicijskih znanja i vještina, kao već prethodno obrta i zanata • Zapuštenost poljoprivrednih površina i zapostavljena proizvodnja • Usitnjenost parcela i nepovezanost proizvođača kroz udruživanja u zadruge • Nedovoljna educiranost poljoprivrednika i nedostatak inicijative za bavljenje poljoprivredom kao primarnom djelatnošću • Nedovoljno iskorišteni turistički potencijali (prirodna i kulturna baština)

<ul style="list-style-type: none"> • Programi potpore učenicima i socijalno osjetljivim skupinama (stipendije, besplatan prijevoz, potpore obiteljima i socijalno deprivilegiranoj stanovništvu) • Prepoznatljiv kulturni proizvod - sačuvana tradicija • Udruge civilnog društva širokog raspona djelatnosti (kultura, potporne udruge, opći interes, gospodarske udruge) • Potpore JLS-a programski orijentiranim udrugama <p>Upravljanje razvojem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pogranično područje kao potencijal za prekogranične i međuregionalne projekte i suradnju • Otvorenost lokalne samouprave za suradnju sa svima koji su spremni ulagati u razvoj zajednice • Iskustvo u provođenju EU projekata 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatak smještajnih kapaciteta i promocije • Nema tradicije bavljenja turizmom <p>Društvene djelatnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Financijski prihodi za rad udruga uglavnom iz proračuna JLS-a • Neusklađenost potreba gospodarstva i tržišta rada s nastavnim programima <p>Upravljanje razvojem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedostatni ljudski potencijal te nedostatna upravljačka znanja i vještine • Nedovoljna suradnja s ključnim institucijama za razvoj
<p>PRILIKE</p>	<p>PRIJETNJE</p>
<p>Prirodni resursi, okoliš, infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inventarizacija prirodne i kulturne baštine, kao baze podataka za upravljanje i potencijalno gospodarsko i turističko korištenje • Povlačenje sredstava EU za istraživanje, monitoring i očuvanje Natura 2000 područja • Mogućnost proglašenja Parka prirode Hrvatsko Zagorje • Formiranje edukativno-promotivnih centara agrobioraznolikosti • Programi poticanja korištenja obnovljivih izvora energije: subvencije s nacionalne razine i EU fondova • Programi poticanja energetske učinkovite gradnje s nacionalne i EU razine • Razvoj i unapređenje infrastrukture kroz EU i nacionalne fondove pomoći • Programi revitalizacije naselja s nacionalne i EU razine • POP (Poljoprivredno okolišni programi) - kao potencijal poticanja tradicijske poljoprivrede s EU razine <p>Gospodarstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dolazak novih tvrtki visoko-dohodovnih djelatnosti • Mogućnost širenja tvrtki na strana tržišta uz pomoć inozemnih partnera • Programi potpore gospodarstvu na nacionalnoj razini i fondova EU • Programi poticanja zapošljavanja i samozapošljavanja deprivilegiranih skupina na nacionalnoj razini • Osmišljavanje i provedba istraživačkih projekata održivog pašnjačkog stočarstva • Obnova odabranog tradicijskog sajma s prodajom tradicijskih proizvoda • Programi poticaja i razvoja seoskih domaćinstava kroz EAFRD • Brandiranje, promocija i posljedično povećanje potražnje na tržištu za zdravim, domaćim i lokalnim tradicijskim poljoprivrednim proizvodima i prerađevinama 	<p>Prirodni resursi, okoliš, infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> • Negativan stav RH prema uspostavi Parka prirode Zagorski bregi • Rasprodaja prirodnih resursa u državnom vlasništvu • Klimatske promjene i posljedične devastacije prirodnih resursa: ekstremne suše i poplave te izrazito neravnomjeran raspored oborina • Devastacija prirodnih resursa uslijed nestanka tradicijske poljoprivrede: zapuštanje, sukcesija, požari, nestanak staništa, ugroza i smanjenje populacija te nestanak vrsta • Smanjenje ukupne krajobrazne, stanišne i biološke raznolikosti, uključujući agrobioraznolikost • Nedostatak financijskih sredstava za provođenje projekata poboljšanja kvalitete života • Povećanje količine padalina i poplavljenih površina te otvaranje daljnjih klizišta • Povećanje zagađenja zraka, vode i tla • Prometna izolacija i neatraktivnost područja • Energetska kriza (redukcija plino-opskrbe i ostalih fosilnih goriva) <p>Gospodarstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Neprikladno zakonodavstvo: mnoštvo propisa i naknada koje destimuliraju ulagače; • Propisi koji onemogućavaju uzgoj i sjemenarstvo tradicijskih sorti • Stagnacija neto plaća i recesija na globalnoj razini • Nedostatak obrazovanih stručnjaka zbog odljeva mozgova • Razvoj industrijske poljoprivrede u široj regiji i gubitak interesa potrošača za tradicijske proizvode • Daljnje parceliranje ionako usitnjenih poljoprivrednih čestica uslijed nedostatka nacionalne strategije i propisa okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta • Konkurencija okolnih država na svim područjima

<ul style="list-style-type: none"> • Umrežavanje malih i srednjih OPG-ova i povezivanje s razvijenom procesnom industrijom u okruženju • Stvaranje prepoznatljivog turističkog područja sa zaokruženom ponudom, kroz umrežavanje dionika razvoja turizma • Blizina regionalnih centara: Krapina, Varaždin, Zagreb, Maribor kao turističkih središta <p>Društvene djelatnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Programi prekvalifikacije i cjeloživotnog obrazovanja • Dostupni programi nacionalne razine i iz fondova EU za poticanje aktivnosti udruga • Edukacija mladih stručnjake za menadžerske poslove osmišljavanja, vođenja i provedbe EU projekata • Uključenje mladih stručnjaka s područja LAG-a u projekte LAG-a, kroz programe stručnog osposobljavanja (financiranog s nacionalne razine) ili naknadnu praksu • Osmišljavanje programa dodatne edukacije starijih osoba: jezici, informatička pismenost, ekologija, prerada, tradicijska znanja i vještine <p>Upravljanje razvojem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mogućnost primjene dobre prakse upravljanja razvojem susjednih država članica EU – prekogranični utjecaj • Financiranje razvojnih programa i projekata kroz nacionalne i EU fondove • Pобољшanje sposobnosti i znanja lokalne zajednice za upravljanje razvojem • LEADER pristup upravljanja razvojem • Umrežavanje dionika razvoja za lakše upravljanje regijom 	<ul style="list-style-type: none"> • Povećanje poreza i nameta u poljoprivredi i turizmu • Smanjenje EU i nacionalnih programa pomoći za razvoj kontinentalnog turizma <p>Društvene djelatnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Daljnji egzodus stručne radne snage i iseljavanje obitelji • Daljnja zatvaranja granica uslijed izbjegličke krize u Europi • Nezainteresiranost tržišta za gospodarsku i turističku ponudu LAG-a • Smanjenje broja odgojno-obrazovnih institucija kao posljedica starenja stanovništva i depopulacije • Otežavanje rada i prestanak djelovanja udruga (NGO) <p>Upravljanje razvojem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedostatna sredstva državnog proračuna za financiranje razvoja manjih sredina • Nedostatna sredstva JLS-a za provođenje razvojnih programa • Nezainteresiranost JLS-a za prihvaćanje novog načina upravljanja razvojem
---	--

Izvor: Partnerski odbori i osnovna analiza LAG-a Sjeverozapad

6. RAZVOJNA VIZIJA

Prostor LAG-a Sjeverozapad je ekološki očuvano i razvijeno ruralno područje izazova i mogućnosti, čija mreža agro-turističke i gospodarske infrastrukture definira jedinstvenu i dinamičnu regiju. Kroz održivi razvoj, LAG Sjeverozapad postaje dobro prometno povezana regija zdrave hrane, pića i zelene industrije te prepoznato prirodoslovno, kulturno, ruralno, gastronomsko, hodočasničko i sportsko-rekreacijsko turističko odredište. Gospodarski i ekonomski je regija usko povezana s urbanim središtima te mjesto mira i zdrave prirode za siguran i ugodan život.

Razvojna vizija je nastala kroz partnerske odbore te konzultacije s vanjskim stručnjacima te jasno definira dugoročni razvoj područja LAG-a uzimajući u obzir:

- geografski položaj i prirodne karakteristike regije
- postojeću infrastrukturu
- postojeće gospodarske, poljoprivredne i turističke aktivnosti te kulturne manifestacije
- jednolik, cjelovit, ravnomjeran razvoj svih dijelova LAG-a
- zajednički gospodarski, kulturni i ekološki prostor s Republikom Slovenijom
- valorizaciju prirodne i kulturne baštine

- održivi razvoj – optimalno korištenje prirodnih bogatstava i kulturnog naslijeđa u svrhu razvoja
- razvojne programe i planove svih dionika razvoja LAG-a

Vizija razvoja te kasnije ciljevi, prioriteti i mjere razvoja usmjereni su jednoliko prema javnom, civilnom i gospodarskom sektoru. Da bi se stvorio balansiran razvoj, uvažavajući krajobrazne vrijednosti kao i zaštitu prirode i okoliša, bilo je potrebno pomiriti javne, gospodarske i ekološke interese, što je kroz sastanke radnih skupina i postignuto.

7. OPIS CILJEVA LRS-a TE IZLAZNIH POKAZATELJA I REZULTATA

7.1. Ciljevi, prioriteti, mjere LRS za područja LAG-a temeljeni na mogućnostima PRR 2014. – 2020.

Uvažavajući ciljeve ruralnog razvoja strategije Europa 2020 i Program ruralnog razvoja RH 2014. – 2020., ciljevi LRS-a moraju biti u skladu s fokusnim područjima ruralnog razvoja RH, a to su:

Fokus područje 2. Jačanje isplativosti poljoprivrednog gospodarstva i konkurentnosti svih tipova poljoprivrede u svim regijama te promicanje inovativnih poljoprivrednih tehnologija i održivog upravljanja šumama, s naglaskom na sljedeća fokus područja:

2A - Poboljšanje gospodarskih rezultata svih poljoprivrednih gospodarstava i olakšavanje restrukturiranja i modernizacije, osobito u cilju povećanja sudjelovanja u tržištu i tržišne usmjerenosti, kao i poljoprivredne diversifikacije;

2B – Olakšavanje ulaska poljoprivrednika s odgovarajućom izobrazbom u sektor poljoprivrede, a pogotovo generacijske obnove;

2C+ - povećanje održivosti i konkurentnosti šumskih poduzeća i promicanje održivog gospodarenja šumama.

Fokus područje 3. Poticanje organiziranja lanaca opskrbe hranom, uključujući preradu i plasiranje poljoprivrednih proizvoda na tržište, dobrobit životinja te upravljanje rizikom u poljoprivredi, s naglaskom na sljedeća područja:

3A - poboljšanje konkurentnosti primarnih proizvođača njihovom boljom integracijom u poljoprivredno-prehrambeni lanac putem programa kvalitete, dodajući vrijednost poljoprivrednim proizvodima, putem promicanja na lokalnim tržištima i u kratkim krugovima opskrbe, skupina proizvođača i međustrukovnih organizacija;

Fokus područje 4. Obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava povezanih s poljoprivredom i šumarstvom, s naglaskom na sljedeća područja:

4A - obnova, očuvanje i povećanje bioraznolikosti, uključujući u područjima mreže Natura 2000 i u područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima i poljoprivredu velike prirodne vrijednosti, kao i stanje europskih krajobraza;

4B - bolje upravljanje vodama, uključujući upravljanje gnojivima i pesticidima;

4C - sprečavanje erozije tla i bolje upravljanje tlom.

Fokus područje 5. Promicanje učinkovitosti resursa te poticanje pomaka prema gospodarstvu s niskom razinom ugljika otpornom na klimatske promjene u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru, s naglaskom na sljedeća područja:

5C - olakšavanje opskrbe i korištenja obnovljivih izvora energije, nusproizvoda, otpada, ostataka i drugih neprehrambenih sirovina u svrhu biogospodarstva;

5D - smanjenje emisija stakleničkih plinova i amonijaka koje uzrokuje poljoprivredna djelatnost;

Fokus područje 6. Promicanje društvene uključenosti, suzbijanja siromaštva te gospodarskog razvoja u ruralnim područjima, s naglaskom na sljedeća područja:

6A - olakšavanje diversifikacije, stvaranja i razvoja malih poduzeća kao i otvaranje radnih mjesta;

6B - poticanje lokalnog razvoja u ruralnim područjima.

Fokus područje 1. Poticanje prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima, trebala uzeti kao horizontalno pitanje.

Gledajući cijelo područje LAG-a, uvažavajući SWOT analizu te zaključke donesene na partnerskim odborima, realni ciljevi koji doprinose ostvarivanju vizije LAG-a Sjeverozapad poredani su prema važnosti:

- 1. Jačanje poljoprivrede i šumarstva kao gospodarske grane i diversifikacija gospodarstva** (kroz partnerske odbore i uvažavajući SWOT analizu, glavna slabosti LAG-a Sjeverozapad su nedovoljna iskorištenost prirodnih potencijala te inovacija u turističke, gospodarske, poljoprivredne i šumarske svrhe. Dugoročnim poticanjem razvoja navedenih grana doprinijet ćemo ostvarivanju vizije razvoja LAG-a)
- 2. Podizanje kvalitete života na ruralnom području** (kroz partnerske odbore i uvažavajući SWOT analizu, velika slabost LAG-a Sjeverozapad je depopulacija i starenje stanovništva. Da bi se zaustavili negativni trendovi potrebno je poticati stvaranje kvalitetnijih uvjeta za život i otvarati nova radna mjesta. Time bi se trebala zaustaviti depopulacija LAG-a Sjeverozapad te povećati doseljavanje i natalitet na području LAG-a)
- 3. Očuvanje okoliša i krajobraza** (kroz partnerske odbore i uvažavajući SWOT analizu, jedna od slabosti LAG-a Sjeverozapad je onečišćenje okoliša i krajobraza, pogotovo zapuštenost poljoprivrednih površina što dovodi do smanjenja bioraznolikosti. Poticanjem poljoprivredne proizvodnje, povećanjem educiranosti i inovativnosti poljoprivrednika, te stavljanjem u funkciju zapuštenih parcela smanjit će se negativan utjecaj na okoliš i oplemeniti krajobraz)

7.2. Opis mjera, definiranje korisnika, kriterija prihvatljivosti i praćenje

7.2.1. Opis mjera

Da bi se postigli navedeni ciljevi, LAG Sjeverozapad će poticati razvoj kroz sljedeće mjere i tipove operacija (dalje u tekstu: TO):

Tablica 26. Mjere Programa ruralnog razvoja za LEADER¹³

Broj mjere	Broj	TO	Fokus područje	Cilj
4. Ulaganje u fizičku imovinu	4.1.1.	Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava	2A	1
			5C	3
6. Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja	6.3.	Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava	2A	1
7. Temeljne usluge i obnova u ruralnim područjima	7.4.	Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu	6B	2

Tablica 27. Aktivnosti, ciljani korisnici, najveći i najmanji iznos i intenzitet potpore

TO	Aktivnosti	Ciljani korisnici i uvjeti prihvatljivosti	Najveći i najmanji iznos potpore	Intenzitet potpore
4.1.1.	Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava	Pravne i fizičke osobe s područja LAG-a čija je djelatnost poljoprivredna proizvodnja	Od 5.000,00 € Do 15.000,00 €	Do 50%
6.3.	Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava	OPG-i s područja LAG-a	15.000,00 €	100%
7.4.	Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu	JLS, korisnik može prijaviti najviše jednu projektnu prijavu po natječaju	Od 15.000,00 € Do 40.000,00 €	Do 100%

¹³ Fokus područje 1: Poticanje prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima je horizontalnu za sve mjere

7.2.2. *Prihvatljivi i neprihvatljivi troškovi*

Tablica 28. *Prihvatljiva ulaganja po TO*

TO	Prihvatljivi troškovi
4.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> - ulaganje u građenje i/ili opremanje objekata za životinje, uključujući vanjsku i unutarnju infrastrukturu u sklopu poljoprivrednog gospodarstva, - ulaganje u građenje i/ili opremanje zatvorenih/zaštićenih prostora i objekata za uzgoj jednogodišnjeg i višegodišnjeg bilja, sjemena i sadnog materijala i gljiva sa pripadajućom opremom i infrastrukturom u sklopu poljoprivrednog gospodarstva, - ulaganje u građenje i/ili opremanje ostalih gospodarskih objekata, upravnih prostorija s pripadajućim sadržajima, opremom i infrastrukturom, koji su u funkciji osnovne djelatnosti, - ulaganje u opremu za berbu, sortiranje i pakiranje vlastitih poljoprivrednih proizvoda, - ulaganje u kupnju nove poljoprivredne mehanizacije i opreme za vlastitu primarnu poljoprivrednu proizvodnju i gospodarskih vozila uključujući sektor vinogradarstva, - ulaganje u građenje i/ili opremanje objekata za skladištenje, hlađenje, čišćenje, sušenje, zamrzavanje, klasiranje i pakiranje proizvoda iz vlastite primarne poljoprivredne proizvodnje s pripadajućom opremom i infrastrukturom, - ulaganje u podizanje novih i/ili restrukturiranje postojećih višegodišnjih nasada isključujući restrukturiranje postojećih vinograda za proizvodnju grožđa za vino, - ulaganje u izgradnju i/ili opremanje novih sustava za navodnjavanje na poljoprivrednom gospodarstvu, te poboljšanje postojećih sustava/opreme za navodnjavanje na poljoprivrednom gospodarstvu, - ulaganje u izgradnju i/ili opremanje sustava za navodnjavanje izvan poljoprivrednog gospodarstva za potrebe primarne proizvodnje poljoprivrednog gospodarstva, - ulaganje u uređenje i trajnije poboljšanje kvalitete poljoprivrednog zemljišta u svrhu poljoprivredne proizvodnje,
6.3.	<ul style="list-style-type: none"> - kupnja domaćih životinja, višegodišnje bilje, sjemena i sadnog materijala - kupnja, građenje i/ili opremanje zatvorenih/zaštićenih prostora i objekata te ostalih gospodarskih objekata uključujući vanjsku i unutarnju infrastrukturu u sklopu poljoprivrednog gospodarstva u svrhu obavljanja poljoprivredne proizvodnje i/ili prerade proizvoda - kupnja poljoprivredne mehanizacije, strojeva i opreme, - podizanje novih i/ili restrukturiranje postojećih višegodišnjih nasada, - uređenje i poboljšanje kvalitete poljoprivrednog zemljišta u svrhu poljoprivredne proizvodnje, - građenje i/ili opremanje objekata za prodaju i prezentaciju vlastitih poljoprivrednih proizvoda uključujući i troškove promidžbe vlastitih poljoprivrednih proizvoda - stjecanje potrebnih stručnih znanja i sposobnosti za obavljanje poljoprivredne proizvodnje i prerade proizvoda
7.4.	<ul style="list-style-type: none"> - građenje i/ili opremanje: vatrogasni dom i spremište, društveni dom/kulturni centar, planinarski dom i sklonište, turistički informativni centar, dječje igralište, sportska građevina, objekt za slatkovodni sportski ribolov (ribički dom, nadstrešnica i drugo), rekreacijska zona na rijekama i jezerima, biciklistička staza (koja nije sastavni dio ceste), tematski put i park, građevina za ostvarivanje organizirane njege, odgoja, obrazovanja i zaštite djece do polaska u osnovnu školu (dječji vrtić, rekonstrukcija i opremanje prostora za izvođenje programa predškole u osnovnoj školi te rekonstrukcija i opremanje prostora za igraonicu pri knjižnici, zdravstvenoj, socijalnoj, kulturnoj i sportskoj ustanovi, udruzi te drugoj pravnoj osobi u kojima se provode kraći programi odgojno-obrazovnog rada s djecom rane i predškolske dobi), javna zelena površina (park i slično), pješačka staza (koja nije sastavni dio ceste), pješačka zona, otvoreni odvodni kanal (koji nije sastavni dio ceste), groblje (komunalna infrastruktura i prateće građevine), tržnica, javna prometna površina (trg, pothodnik, nadvožnjak, javne stube i prolaz koji nisu sastavni dio ceste), građevina koja sadrži kombinaciju najmanje dvije od sljedećih vrsta projekata: vatrogasni dom i spremišta, društveni dom/kulturni centar, turističko informativni centar, dječji vrtić/igraonica (rekonstrukcija i opremanje prostora za igraonicu u kojima se provode kraći programi odgojno-obrazovnog rada s djecom rane i predškolske dobi) i građevina koja sadrži kombinaciju najmanje dvije od sljedećih vrsta projekata: biciklističke staze, tematskog puta i parka, javne zelene površine, pješačke staze, pješačke zone, javne prometne površine.

Prihvatljivi su opći troškovi u svim TO navedenim u Tablici 28. Svi ostali troškovi koji nisu navedeni u Tablici 28. smatraju se neprihvatljivim troškovima.

7.3. Opis odabira projekta na nivou LAG-a

7.3.1. Način odabira projekata i kriteriji

Prilikom pripreme natječaja za svaki pojedini tip operacije (u daljnjem tekstu: TO), LAG Sjeverozapad će primjenjivati odgovarajuću dokumentaciju koje je pripremila Agencija za plaćanja, a što uključuje nacрте teksta LAG Natječaja, priloga i obrazaca te kontrolnih listi. Dokumentacija će biti izmijenjena/dopunjena u dijelu koji se odnosi na uvjete i kriterije iz ove LRS i proceduralnog postupka odabira projekata LAG-a Sjeverozapad. Nakon pripreme dokumentacije i definiranja internih procedura (priručnici, kontrolne liste, odluke, obrasci, itd.) Upravni odbor LAG-a će donijeti Odluku o pokretanju pripremnih aktivnosti za objavu LAG natječaja. Nakon Odluke, LAG administratori (voditelj i tajnik) sukladno Smjernicama Agencije za plaćanje će pripremiti tekst LAG natječaja¹⁴ koji zajedno s priložima i obrascima mora odobriti UO LAG-a.

LAG natječaj će biti otvoren tijekom cijelog razdoblja podnošenja prijave projekata, neovisno o broju zaprimljenih prijava projekata i iznosu zatražene potpore. Za potrebe odabira projekata LAG administratori će izraditi slijedeću dokumentaciju: Natječaj, Vodiče za korisnike i Priručnik o radu za odabir projekata. Pored toga za svaki natječaj LAG će se izraditi i obrasci za evidenciju, obrasci za rang liste i obrasci za različite obavijesti prema korisnicima. Za sam postupak odabira projekta po pojedinoj mjeri za potrebe rada Ocjenjivačke komisije izraditi će se kontrolne liste za kompletnost dokumentacije, prihvatljivost projekta i kriterij odabira. Svu navedenu dokumentaciju mora odobriti Upravni odbor LAG-a. Sva izrađena dokumentacija biti će objavljena na službenim stranicama LAG-a Sjeverozapad (www.lagsz.hr) te po potrebi u lokalnim novinama, na mrežnim stranicama JLS-a, lokalnim radio i TV postajama.

Od datuma objave LAG natječaja do datuma početka podnošenja prijave projekata mora proći minimalno četrnaest (14) dana. Razdoblje podnošenja prijave mora trajati minimalno trideset (30) dana. Početni i završni datum podnošenja prijave projekata uvijek moraju biti na radni dan.

LAG natječaj je moguće izmijeniti i/ili ispraviti najkasnije do dana koji prethodi datumu kojim počinje rok za prijavu projekata pri čemu se predmetna izmjena i/ili ispravak objavljuje na mrežnim stranicama odabranog LAG-a uz suglasnost UO LAG-a. U tom slučaju može se odgoditi početak podnošenja prijave projekata ili rok za podnošenje prijave projekata može biti primjereno produžen.

U natječaju će biti navedena e-mail adresa preko koje će nositelji projekta moći postavljati pitanja vezana za LAG natječaj. S ciljem jednakog tretmana, LAG neće davati prethodna

¹⁴ LAG natječaj će biti usklađen sa Pravilnikom kojim se uređuje provedba pojedinog tipa operacije iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020., ovom LRS-om i Planom provedbe. Svaka izmjena nacionalnog Pravilnika, LRS-a i Plana provedbe LRS-a nastalih nakon objave pojedinog LAG natječaja ne primjenjuje se na već objavljeni natječaj.

mišljenja vezana uz prihvatljivost nositelja projekta, projekta ili određenih aktivnosti i troškova. LAG objavljuje će objaviti odgovore na pitanja na mrežnoj stranici www.lagsz.hr.

LAG će održavati radionice u vidu edukacija, treninga i savjetovanja od dana objave LAG Natječaja do dana podnošenja prijave projekata.

Nositelj projekta je obavezan prijavu projekta potpisati i ovjeriti (ako je primjenjivo) te zajedno s propisanom natječajnom dokumentacijom dostaviti preporučenom pošiljkom u zatvorenoj omotnici/paketu u razdoblju trajanja natječaja na adresu LAG-a. Otvaranje prijave projekata pristiglih na LAG natječaj obavlja Povjerenstvo kojeg imenuje UO LAG-a. Povjerenstvo se sastoji od predsjednika Povjerenstva i članova Povjerenstva - LAG administratora. Povjerenstvo može početi s radom i tijekom razdoblja podnošenja prijave projekata.

Kriteriji za odabir projekata za svaki tip operacije temelje se na kriterijima propisanim od strane APPRRR-a , a detaljno su navedeni u Prilogu ove Strategije.

Odabir projekata je podijeljen u 4 faze koje su: administrativna kontrola projekata, ocjenjivanje projekata, odabir projekata od strane UO LAG-a i prigovori na odluke LAG-a.

Sve osobe koje sudjeluju u postupku odabira projekata bit će upoznate s popisom nositelja projekata prijavljenih na natječaj. Sve osobe potpisuju Izjavu o nepristranosti i povjerljivosti kojom potvrđuju da se one i/ili članovi njihovih obitelji ne nalaze u sukobu interesa. Istom izjavom osoba potvrđuje da nema osobnih interesa koji mogu utjecati na nepristranost prilikom postupka odabira projekata i da će u postupku odabira projekata postupati časno, pošteno, savjesno, odgovorno i nepristrano čuvajući povjerljivost podataka i informacija te vlastitu vjerodostojnost i dostojanstvo. U slučaju saznanja da se nalazi u sukobu interesa, osoba koja sudjeluje u postupku odabira projekata obavezna je o tome odmah izvijestiti ostale sudionike i nadležno tijelo LAG-a te pisanim putem zatražiti izuzimanje iz daljnjeg postupka u vezi s projektom na koji se odnosi utvrđeni sukob interesa. U toj situaciji LAG će izuzeti takvu osobu iz daljnjeg postupanja kod predmetnog projekta. LAG je dužan voditi registar evidencije potencijalnog sukoba interesa. Procedure LAG-a moraju uključivati sprječavanje sukoba interesa, posebice u situacijama kada je nositelj projekta odabrani LAG.

Nakon što Ocjenjivački odbor provede postupak evaluacije projekata i sastavi rang listu projekata, Ocjenjivački odbor šalje rang listu projekata s prijedlogom za financiranje koji uključuje intenzitet financiranja svakog pojedinog projekta Upravnom odboru LAG-a, koji temeljem dostavljene dokumentacije donosi odluku o odabiru projekata za financiranje. Članovi UO LAG-a prilikom glasovanja se moraju izjasniti pozitivno (DA) ili negativno (NE). Suzdržanost prilikom glasovanja nije dozvoljena.

Članovi UO LAG-a moraju imati relevantnu dokumentaciju prilikom odlučivanja. Na zahtjev UO LAG-a ocjenjivači ili LAG administratori mogu prisustvovati sjednicama kako bi jasnije obrazložili rezultate administrativne obrade. Nakon odabira projekata šalju se obavijesti nositeljima projekta. Ako je prijava projekta negativna, izdaje se Odluka o odbijanju projekta, na koju nositelj projekta ima pravo podnijeti prigovor. Ako je prijava projekta pozitivna,

nositelju projekta se izdaje Odluka o odabiru projekta, na koju nositelj projekta ima pravo podnijeti prigovor.

Na odluke UO LAG-a nositelj projekta ima pravo podnijeti prigovor Povjerenstvu za prigovore. Cjelokupni postupak i rokovi za podnošenje i rješavanje prigovora bit će propisani LAG natječajem. UO LAG-a imenuje članove Povjerenstva za prigovore. Članovi Povjerenstva ne smiju sudjelovati u niti jednoj od faza u postupku odabira projekata i ne smiju biti u sukobu interesa. Prigovor se podnosi preporučenom poštom na adresu LAG-a, te će cijeli postupak podnošenja prigovora biti naveden u LAG Natječaju. Odluke Povjerenstva moraju biti jasne i konačne i ne mogu ni na koji način biti promijenjene od strane UO LAG-a. Nakon obrađenih prigovora Povjerenstvo će nositelja projekta obavijestiti o odluci.

Rezultati odabira projekata biti će objavljeni na službenim stranicama LAG-a.

7.3.2. Tijelo za odabir projekta

Tijelo za odabir projekata je Upravni odbor LAG-a Sjeverozapad.

7.3.3. Intenzitet potpore odabranom projektu

Maksimalni intenziteti potpore navedeni su u tablici 27. Upravni odbor može na temelju izvještaja Ocjenjivačkog odbora smanjiti maksimalni intenzitet potpore s obzirom na prihvatljivosti aktivnosti navedene u svakom pojedinom projektu te s obzirom na preostala raspoloživa sredstva za financiranje u slučaju da je projekt prihvatljiv za sufinanciranje na zadnjem mjestu.

7.4. Opis tema planiranih projekta suradnje i način odabira projekata suradnje

Analiza stanja i SWOT analiza identificirane su razvojne potrebe LAG-a. Da bi se umanjile slabosti i pojačale snage LAG-a, za neke od projekata potrebno je partnerstvo. Projekti suradnje s obzirom na područje i partnerstvo su županijski, nacionalni i transnacionalni.

LAG Sjeverozapad okružen je LAG-ovima - Izvor, Prizag, Zeleni Bregi, Međimurski doli i bregi, dok sa slovenske strane graničimo s LAG-om HALOZE. Suradnja s ostalim LAG-ovima u RH se većinom odvija preko Hrvatske mreže za ruralni razvoj i na visokoj je razini. Budući je LAG Sjeverozapad pogranični LAG, dobru suradnju ostvaruje s pograničnim LAG-ovima iz drugih zemalja. Tako imamo dobru transnacionalnu suradnju s LAG-om HALOZE iz Slovenije te austrijskim LAG-ovima Vulkanland i Südburgenland plus.

Planirana suradnja s okolnim LAG-ovima u programskom periodu je na sljedeće teme:

- zajednički ekonomski prostor – pokretanje i diversifikacija nepoljoprivrednih djelatnosti na ruralnom području, povezivanje gospodarstvenika

- zajednička poljoprivreda i okoliš – formiranje proizvođačkih organizacija (zadruga), uvođenje starih sorti i pasmina, očuvanje krajobraza kroz očuvanje bioraznolikosti, zaštita poljoprivrednih proizvoda, uvođenje kratkih lanaca opskrbe i očuvanje okoliša
- zajednički kulturni i turistički prostor – razvoj i diversifikacija ruralnog turizma, revitalizacija tradicijskih obrta, valorizacija kulturne i prirodne baštine u turističke svrhe, pogotovo NATURA 2000 područja
- razmjena znanja i iskustava

Planirana suradnja s ostalim LAG-ovima fokusirat će se na razmjenu znanja i iskustava te podizanje kapaciteta članova i zaposlenih LAG-a Sjeverozapad.

7.5. Usklađenost sa nadređenim strateškim dokumentima (ŽRS, PRR)

Nadredene strategije Lokalnoj razvojnoj strategiji 2014. – 2020. su Europa 2020, Program ruralnog razvoja RH 2014. – 2020. te Županijska razvojna strategija Varaždinske županije, Usklađenost LRS-a s Strategijom Europa 2020 opisana je u poglavlju 7.1.

Program ruralnog razvoja 2014.-2020.

Ciljevi programa:

- CILJ 1. (C1) - Poticati konkurentnost poljoprivrede
- CILJ 2. (C2) - Osigurati održivo upravljanje prirodnim resursima i klimatskim promjenama
- CILJ 3. (C3) - Postići uravnotežen teritorijalni razvoj ruralnih područja, uključujući stvaranje i očuvanje radnih mjesta

Prioriteti programa:

- PRIORITET 1. (P1) - Promicanje znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima
- PRIORITET 2. (P2) - Povećanje održivosti poljoprivrednih gospodarstava te konkurentnosti svih vrsta poljoprivrednih djelatnosti u svim regijama, promovirajući pri tome i inovacijske poljoprivredne tehnologije, kao i održivo upravljanje šumama
- PRIORITET 3. (P3) - Promicanje organiziranja lanca prehrane, uključujući preradu i trženje poljoprivrednih proizvoda, dobrobit životinja te upravljanje rizicima u poljoprivredi
- PRIORITET 4. (P4) - Obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava vezanih uz poljoprivredu i šumarstvo
- PRIORITET 5. (P5) - Promicanje učinkovitosti resursa i pomaka prema klimatski elastičnom gospodarstvu s niskom razinom ugljika u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru
- PRIORITET 6. (P6) - Promicanje socijalne uključenosti, smanjenje siromaštva i gospodarski razvoj u ruralnim područjima

Županijska razvojna strategija Varaždinske županije 2011.-2013. (ŽRS) je još uvijek na snazi do donošenja nove strategije i LRS je u skladu s Ciljem 4. (C4) - Ruralni razvoj koji ima prioritete:

- P4.1. Ruralni razvoj na temelju održivih oblika poljoprivrede, šumarstva i ruralnog turizma
- P4.2. Razvoj novih te očuvanje tradicionalnih proizvoda, obrta i usluga

Svaki od ciljeva LRS-a sadrži više mjera i TO razvoja, mjere su usklađene s strategijama višeg reda te je usklađenost prikazana u tablici 29.

Tablica 29. Usklađenost LRS s nadređenim strateškim dokumentima

Broj mjere	TO	Program ruralnog razvoja RH 2014. – 2020.						ŽRS 2011. – 2013.	
		P1	P2	P4	P5	P6	P4.1.	P4.2.	
4. Ulaganje u fizičku imovinu	4.1.1.								
6. Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja	6.3.								
7. Temeljne usluge i obnova u ruralnim područjima	7.4.								

8. OPIS UKLJUČENOSTI LOKALNIH DIONIKA U IZRADU LRS

8.1. Opis sudjelovanja različitih interesnih skupina u izradu LRS i primjena načela »odozdo prema gore«

Prilikom izrade LRS-a pazilo se na poštivanje načela »odozdo prema gore«. Iz tog razloga nastojalo se u izradu LRS-a uključiti što veći broj stanovnika s područja LAG-a kroz održavanje partnerskih odbora, kojima se željelo identificirati potrebe i interese lokalnog stanovništva. Jednako tako, poticalo se poljoprivrednike, gospodarstvenike, udruge i javni sektor na dostavu projektnih ideja koje se planiraju realizirati do 2020. godine, kako bi stvorili bazu projektnih ideja i dobili sliku koja su područja ulaganja interesantna stanovništvu s područja LAG-a.

8.1.1. Partnerski odbori za izradu LRS-a

Kroz raspravu na Upravnom odboru i Skupštini LAG-a definirane su teme koje su bitne za područje LAG-a te je donesen terminski plan održavanja partnerskih odbora. Partnerski odbori podijeljeni su po slijedećim temama (općim i specifičnim): Akcijski plan izrade LRS, Razvoj poljoprivrede, Turizam i gospodarstvo, Javna uprava, Očuvanje okoliša i infrastruktura, SWOT analiza, Prioriteti, ciljevi i mjere, Zaštita okoliša – institucije regionalne i državne razine, Javno predstavljanje LRS te su pozicionirani po čitavom području LAG-a, općinama/gradovima s kojima je tema usko vezana. Pozivi za radionice su podnošeni osobno, putem medija, plakata,

interneta. Animacija i informiranje stanovništva obrađeni su u uskoj suradnji s lokalnim zajednicama i lokalnim medijima (radio, internetski portali, plakati).

Na radionicama su korištene različite metode rada i zapisivanja ideja. Tako su nastali radni listovi na kojima su odgovori na postavljena pitanja. Sveukupno je održano 9 partnerskih odbora na kojima su sudjelovale 152 osobe.

Tablica 30. Hodogram značajnijih događaja tijekom izrade LRS-a LAG-a Sjeverozapad

Datum	Opis aktivnosti
20.11.2015.	Upravni odbor – donošenje odluka potrebnih za izradu LRS
10.12.2015.	1. Partnerski odbor - Akcijski plan izrade LRS, održan u Varaždinu
16.12.2015.	Upravni odbor – donošenje odluka potrebnih za izradu LRS
16.12.2015.	Skupština – donošenje odluka potrebnih za izradu LRS
12.01.2016.	2. Partnerski odbor – Razvoj poljoprivrede, održan u Vidovcu
14.01.2016.	3. Partnerski odbor – Razvoj poljoprivrede, održan u Petrijancu
19.01.2016.	4. Partnerski odbor – Turizam i gospodarstvo, održan u Ivancu
26.01.2016.	5. Partnerski odbor – Javna uprava, održan u Lepoglavi
27.01.2016.	6. Partnerski odbor – SWOT analiza, održan u Maruševcu
28.01.2016.	7. Partnerski odbor - Očuvanje okoliša i infrastruktura, održan u Cestici
05.02.2016.	8. Partnerski odbor – Prioriteti, ciljevi i mjere, održan u Vinici
12.02.2016.	9. Partnerski odbor – Zaštita okoliša – institucije regionalne i državne razine, održan u Lepoglavi
03.03.2016.	Formirana baza projekata i Završena analiza pristiglih projektnih ideja
21.03.2016.	Upravni odbor – donošenje LRS LAG-a Sjeverozapad 2014.-2020.
21.03.2016.	Skupština – donošenje LRS LAG-a Sjeverozapad 2014.-2020.
27.06.2016.	Upravni odbor – donošenje LRS LAG-a Sjeverozapad 2014.-2020. (Nakon izvršene revizije zbog donošenja Pravilnika o provedbi podmjera 19.2, 19.3,19.4.)
28.06.2016.	Skupština – donošenje LRS LAG-a Sjeverozapad 2014.-2020. (Nakon izvršene revizije zbog donošenja Pravilnika o provedbi podmjera 19.2, 19.3,19.4.)

8.1.2. Metodologija rada na partnerskim odborima

Partnerski odbori organizirani su na način da je u prvom dijelu prisutnima približena uloga LAG-a u razvoju ruralnih područja, LEADER pristup, važnost izrade LRS, metodologija izrade LRS te su predstavljene teme partnerskog odbora od strane relevantnog stručnjaka za određeno područje. Drugi dio sastojao se od rada dionika u grupama, koji su najčešće bili podijeljeni u 5 grupa. Svaka grupa odgovarala bi na različita, unaprijed postavljena pitanja te bi pitanja bila rotirana po svim grupama. Nakon što su sve grupe odgovorile na sva pitanja, odgovori su javno predstavljeni te su svi sudionici javno komentirali odgovore i po potrebi ih nadopunili. Na taj način dobiveni su traženi podaci od velikog broja ljudi koji su ugrađeni u prioritete, ciljeve i mjere LRS-a.

8.1.3. Projektne ideje

Pripremajući se za izradu LRS-a, tijekom 2015. godine na radionicama/sastancima/skupovima koje smo održavali na području LAG-a pozivali smo dionike i upoznavali ih s važnošću dostave projektnih ideja koje su realno ostvarive i koje planiraju ostvariti do 2020. godine. Također smo putem web stranice www.lagsz.hr osigurali javno dostupan obrazac za dostavu projektnih ideja. Obrazac smo slali i putem elektroničke pošte te smo u dogovoru s lokalnim samoupravama omogućili da što veći broj zainteresiranih stranaka ispuni obrazac te nam dostavi svoju projektnu ideju. Na taj način, do 3. ožujka 2016. godine stvorili smo bazu od 136 projektnih ideja.

8.1.4. Informiranje

Veliku važnost pridali smo informiranju stanovnika o planiranim i provedenim aktivnostima u svrhu izrade LRS. Stanovnike LAG-a o svemu smo obavještavali putem internetske stranice www.lagsz.hr, Facebook stranice LAG-a Sjeverozapad, objavama na internetskim portalima, lokalnim i regionalnim tiskovinama, lokalnim radio postajama, putem elektroničke pošte i plakatima po čitavom području LAG-a.

8.1.5. Opis partnerstva

LAG Sjeverozapad osnovan je na inicijativu 11 općina i gradova sjeverozapadnog dijela Varaždinske županije. Krajem 2010. godine održana je osnivačka Skupština, dok je LAG kao udruga registriran početkom 2011. godine. Područje LAG-a prošireno je naknadno u tri navrata te je sada u sastavu LAG-a 14 općina i gradova. LAG djeluje putem svojih tijela čija struktura je usklađena s pravilima LEADER pristupa. Od početnih 33 članova/ica LAG je svoje članstvo povećao na 47 članova/ica, koji predstavljaju javni, civilni i gospodarski sektor s područja LAG-a. Svi članovi LAG-a ujedno su i članovi Skupštine te na taj način aktivno sudjeluju u njenom radu. Izvršna tijela LAG-a čine predsjednik, dopredsjednici, voditelj, tajnik te upravni odbor.

LAG Sjeverozapad ima ured sa sjedištem u Lepoglavi, na adresi Hrvatskih pavlina 7. Radno vrijeme Ureda LAG-a je svaki radni dan od 7:00 do 15:00 sati, a u uredu rade dvije osobe - voditelj i tajnik. Ured je otvoren za primanje stranaka te služi kao mjesto gdje stanovnici s područja LAG-a mogu dobiti sve potrebne informacije vezane za LEADER pristup, Program ruralnog razvoja RH 2014.-2020., prijave na natječaje i ostala pitanja vezana uz ruralni razvoj. Izrada Strategije trajala je šest mjeseci, ali su pripreme i upoznavanje stanovnika s područja LAG-a s važnošću uključivanja u proces izrade počeli puno ranije. Prilikom provedbe i održavanja različitih aktivnosti po čitavom području LAG-a prezentirali smo prisutnima važnost donošenja Strategije te smo ih poticali da se uključe i aktivno sudjeluju u njenoj izradi. Na taj način animirali smo stanovnike s područja LAG-a te smo ostvarili dobar odaziv na partnerske odbore.

9. AKCIJSKI PLAN PROVEDBE LRS

9.1. Tijek provedbe LRS unutar programskog razdoblja 2014. – 2020.

Svake godine u programskom razdoblju će se raspisati najmanje 1 natječaj. U slučaju da se na prvi natječaj u tekućoj godini ne javi dovoljan broj kvalitetnih projekata raspisat će se još jedan natječaj do kraja tekuće godine.

Tablica 31. Tijek provedbe LRS-a po godinama

TO	Tip operacije	Odgovornost za provedbu	Terminski plan provođenja (godine)					
			2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
4.1.1.	Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava	LAG, Pravne i fizičke osobe s područja LAG-a čija je djelatnost poljoprivredna proizvodnja						
6.3.	Potporna razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava	LAG, OPG-i s područja LAG-a						
7.4.	Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih	LAG, JLS, pravne osobe u većinskom vlasništvu						

temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu	JLS-a, organizacije civilnog društva s područja LAG-a					
---	---	--	--	--	--	--

10. PROCJENA BROJA PROJEKATA ZA VRIJEME PROGRAMSKOG RAZDOBLJA 2014.-2020.

Tablica 32. Procjena ukupnog broja projekata za programsko razdoblje

Broj	Tip operacije	Ukupan broj projekata za razdoblje 2014. – 2020.
4.1.1.	Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava	8
6.3.	Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava	48
7.4.	Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu	27
	Ukupno	83

11. NAČIN PRAĆENA I PROCJENA PROVEDBE LRS

11.1. Opis praćenja provedbe LRS

Svrha evaluacije LRS Sjeverozapad 2014.-2020. su uglavnom tri točke. Prije svega želimo kroz evaluaciju postići racionalniju raspodjelu financijskih i ljudskih resursa između projekata te poboljšati upravljanje. Sljedeći cilj je poboljšati i olakšati odlučivanje tijela LAG-a te time dati podlogu za lakše odlučivanje o kvaliteti projekata. Treći cilj je obrazovni i/ili motivacijski, kroz evaluaciju će se dobiti nova znanja potrebna za lakše razumijevanje procesa razvoja i identifikaciju projektnih ciljeva.

Rezultati evaluacije će nam dati povratnu informaciju o postignutim indikatorima i na toj osnovi ocjenjivači će moći donositi lakše i kvalitetnije odluke za novo pristigle projekte. Ove važne informacije se prvenstveno odnose na stratešku orijentiranost (jesu li financirani „pravi“ projekti i „prave“ aktivnosti), na samu provedbu projekta (jesu li aktivnosti dobro provedene i jesu li postignuti svi ciljevi) i na usvojeno znanje (postoje li bolji/jeftiniji/učinkovitiji načini za ostvarivanje ciljeva - identificiranje primjera dobre prakse).

Za evaluaciju koristiti ćemo službene podatke od Državnog zavoda za statistiku, Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju te od drugih relevantnih institucija. Svi podaci o operacijama i o indikatorima koje ćemo prikupiti kroz proces evaluacije biti će javno dostupni svim zainteresiranima.

Evaluacija Strategije lokalnog razvoja LAG-a Sjeverozapad 2014.-2020. će početi već u fazi planiranja projekata, jer je u fazi planiranja potrebno identificirati početno stanje, tako da se može pratiti napredak i procijeniti uspješnost projekta i Strategije.

Izvori koji će biti potrebni za evaluaciju su: informacijska podrška/baze podataka koje ćemo pridobiti od određenih institucija i koji su potrebni za evaluaciju te osoblje (zaposlene) vodećeg partnera i/ili vanjske ocjenjivače koji će provoditi evaluaciju.

Tablica 33: Organizacija praćenja i evaluacije strategije

	Praćenje strategije	Evaluacija strategije
Organizira	Upravni odbor	Upravni odbor
Odgovorno tijelo	Osoblje LAG-a	Osoblje LAG-a i vanjski stručnjaci
Sadržaj praćenja	<ul style="list-style-type: none"> • Uporaba proračuna • Statistika prijava projekata • Doprinos projekta ciljevima i pokazateljima strategije • Aktivnosti animacije LAG-a i projekti suradnje • Doprinos ciljevima Programa • Praćenje ostalih rezultata 	<ul style="list-style-type: none"> • Godišnja izvješća o praćenju • Rezultati i učinci provedenih projekata • Praćenje ostalih rezultata
Vremenski raspored	Kontinuirano	2 puta tijekom cijelog razdoblja
Razdoblje izvješćivanja	Godišnje	3 godine
Tijelo koje odobrava izvješće	Upravni odbor	Skupština
Svrha izvješća	Priprema godišnjeg plana provedbe strategije, Poboljšanja mehanizama provedbe, Izgradnja evaluacijskih kapaciteta	Revizija strategije – Mid term evaluacija LRS, Ex post evaluacija LRS, Procjena stanja i potreba za sljedeće programsko razdoblje

11.1.1. Pokazatelji praćenja i indikatori za mjerenje učinka provedbe LRS

Tablica 34. Pokazatelji praćenja provedbe LRS-a po podmjerama

TO	Pokazatelji praćenja	Indikator
4.1.1.	Ulaganje u restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava	• Br. projekata koji se odnose na restrukturiranje, modernizaciju, povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava
6.3.	Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava	• Br. projekata koji se odnose na restrukturiranje i razvoj malog poljoprivrednog gospodarstva
7.4.	Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu	• Br. projekata koji se odnose na pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu

11.2. Opis procjene LRS

Tablica 35. Procjena LRS prema indikatorima

Indikator	Početna vrijednost 2015.	Ciljana vrijednost 2023.	Doprinos	Praćenje	Izvor provjere
Br. provedenih projekata koji se odnose na restrukturiranje, modernizaciju, povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava	0	8	8	Na završetku provedbenog razdoblja LRS	Evidencija LAG-a
Br. provedenih projekata koji se odnose na restrukturiranje i razvoj malog poljoprivrednog gospodarstva	0	48	48	Na završetku provedbenog razdoblja LRS	Evidencija LAG-a
Br. provedenih projekata koji se odnose na pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu	0	27	27	Na završetku provedbenog razdoblja LRS	Evidencija LAG-a

12. OPIS SPOSOBNOSTI PROVEDBE LRS

12.1. Ljudski kapacitet za provedbu LRS

LAG ima jasno definiranu strukturu i način djelovanja kroz koje ostvaruje aktivnosti definirane Statutom. Statut LAG-a predstavlja dokument koji je donesen na Skupštini i potvrđen od strane javnog tijela, što znači da je djelovanje LAG-a usklađeno s pozitivnim pravnim propisima Republike Hrvatske.

Tablica 36. Prikaz tijela LAG-a s jasno definiranim zadacima

Tijelo/Funkcija	Zadaci	Broj članova
Skupština	Utvrđuje smjernice za rad Udruge, usvaja Statut Udruge te njegove izmjene i dopune, daje tumačenja Statuta Udruge i ostalih odluka tijela Udruge, donosi odluke i druge akte važne za rad Udruge u skladu sa Statutom Udruge, bira i razrješava Predsjednika/icu Udruge, Dopredsjednike/ice Udruge, članove/ice Upravnog odbora Udruge, Voditelja/icu Udruge, Tajnika/icu Udruge te Likvidatora/icu Udruge, usvaja strateške i financijske planove i programe rada Udruge, odlučuje o prestanku rada Udruge, razmatra ostala pitanja vezana uz rad Udruge, odlučuje o žalbama članova na odluke o isključenju	Član/ica Udruge može postati svaka fizička ili pravna osoba sa sjedištem ili prebivalištem na području LAG-a.

	<i>iz Udruge, donosi odluke i druge akte važne za provedbu mjera ruralnog razvoja RH i natječaja LAG-a, odlučuje o drugim pitanjima sukladno Zakonu.</i>	<i>Odluku o primanju u članstvo Udruge donosi Skupština Udruge.</i>
Upravni odbor	<i>Vodi aktivnosti Udruge između dvije sjednice Skupštine Udruge, provodi odluke Skupštine Udruge i ostalih tijela Udruge, saziva sjednice Skupštine Udruge, predlaže dnevni red i priprema sve materijale o kojima raspravlja Skupština, podnosi strateške i financijske planove i programe rada Skupštini Udruge te brine o provođenju istih, podnosi izvješća o radu i financijska izvješća Skupštini Udruge, brine o primjeni LEADER načela, brine o imovini Udruge i prikupljanju novčanih sredstava te načinu ulaganja dobiti u unaprjeđenje djelatnosti Udruge, odlučuje o volonterskom i profesionalnom angažmanu pravnih i fizičkih osoba u Udruzi te odlučuje o sklapanju ugovora, imenuje komisije i slična tijela prema potrebi te im određuje zadatke, predlaže Statut Udruge te njegove izmjene i dopune, rješava sporove i sukobe interesa unutar Udruge, donosi ostale odluke važne za rad i funkcioniranje Udruge, donosi odluke i druge akte važne za provedbu mjera ruralnog razvoja RH i natječaja LAG-a, obavlja i druge poslove predviđene Statutom i drugim općim aktima Udruge.</i>	13
Predsjednik	<i>Odgovara za zakonitost rada udruge, zastupa i predstavlja Udrugu, organizira i koordinira rad Udruge, član je Skupštine Udruge i Upravnog odbora Udruge, saziva, organizira i vodi sjednice Upravnog odbora Udruge, odgovara pred Skupštinom Udruge za rad Upravnog odbora Udruge, potpisuje odluke koje donose Skupština Udruge i Upravni odbor Udruge.</i>	1
Dopredsjednici	<i>Dopredsjednici/ice Udruge mijenjaju Predsjednika/icu Udruge u slučaju njegove odsutnosti ili trajne spriječenosti te za to razdoblje preuzimaju sva njegova prava i obveze.</i>	2
Voditelj	<i>Zastupa i zagovara projekte i programe Udruge, skrbi za izvršavanje odluka i zaključaka Predsjednika, Skupštine i Upravnog odbora, skrbi da djelatnost Udruge bude u skladu s LEADER načelima, propisima, Statutom i drugim aktima Udruge, brine o ispunjavanju obaveza Udruge propisanih Zakonom i drugim aktima, prisustvuje sjednicama Skupštine i Upravnog odbora Udruge i sudjeluje u raspravi, organizira redovno poslovanje Udruge, te povjerava određene poslove drugim članovima, brine o financijskom poslovanju Udruge i obavlja rizničarske poslove, obavlja svakodnevnu unutarnju koordinaciju Udruge, obavlja druge poslove koje mu naloži Predsjednik, Upravni odbor i Skupština Udruge.</i>	1
Tajnik	<i>Obavlja administrativne, tehničke i operativne poslove, brine o pripremi sjednica i sastanaka svih tijela Udruge, vodi zapisnike sa sjednica i sastanaka svih tijela Udruge, dostavlja zapisnik s redovne sjednice Skupštine nadležnom uredu koji vodi registar udruga, priprema materijale i pomaže u radu svih tijela Udruge, vodi evidenciju članstva i rješava sve probleme vezane uz članstvo u Udruzi, vodi arhiv Udruge, obavlja druge poslove koje mu naloži Predsjednik, Upravni odbor i Skupština Udruge.</i>	1

Najviše tijelo je Skupština koju čine svi članovi LAG-a. Svi redovni članovi/ice imaju pravo sudjelovanja u radu LAG-a i radu tijela LAG-a te mogu birati i biti birani u tijela LAG-a i na taj način aktivno doprinosti ciljevima LAG-a. Upravni odbor predstavlja izvršno tijelo LAG-a koje je ustrojeno prema pravilima LEADER-a. Upravni odbor ima 13 članova. Predsjednik LAG-a zastupa i predstavlja LAG te poduzima sve pravne radnje u obavljanju poslova LAG-a. Predsjednik se bira prema definiranoj proceduri te je za svoj rad odgovoran Skupštini. Voditelj i Tajnik su jedine funkcije u LAG-u koje su profesionalizirane (za svoj rad primaju novčanu naknadu). Time se željelo osigurati da se poslovi i zadaci koji su u njihovoj nadležnosti obavljaju profesionalno i prema pravilima struke te da postoje osobe koje će primarno brinuti o ostvarivanju ciljeva i interesa LAG-a, a neposredno i o interesu stanovnika s područja LAG-a.

Ocjenjivački odbor

Ocjenjivački odbor LAG-a imenuje UO LAG-a. LAG će Ocjenjivačkom odboru osigurati prostor te logističku, administrativnu, stručnu i tehničku potporu koja je potrebna za njezin rad.

Ocjenjivački odbor je stručno i neovisno tijelo koje provodi evaluaciju pristiglih prijava po javnom pozivu. Članovi Ocjenjivačkog odbora ne mogu biti članovi niti jednog tijela LAG-a koje sudjeluje u postupku odabira projekata. Ocjenjivači će obaviti ocjenjivanje na pošten, savjestan i odgovaran način, posebice osiguravajući načelo nepristranosti i transparentnosti te jednakosti u postupanju. Ocjenjivački odbor se sastoji od minimalno dva (2) ocjenjivača. Ocjenjivači će morati obrazložiti zašto je nositelj projekta ostvario bodove po svakom kriteriju.

Članove odbor može razriješiti Upravni odbor, ako su kršili ugovor ili druge akte, propise i odluke tijela LAG-a, ako ne djeluju profesionalno, samostalno ili su u sukobu s ciljevima i interesima LAG-a. Ako dođe do bilo kakvih sukoba interesa, članovi Odbora biti će isključeni iz pregledavanja i ocjenjivanja prijava po javnim pozivima i biti će zamijenjeni zamjenskim članom. Za svoj rad, Ocjenjivački odbor odgovoran je Upravnom odboru.

Postupak odlučivanja tijela LAG-a

Tijela LAG-a svoje odluke donose ukoliko je prisutno više od polovice članova tijela, a odluke se donose natpolovičnom većinom prisutnih članova. Svaki član tijela LAG-a ima jedan glas. Glasovanja na tijelima LAG-a su javna, osim ako samo tijelo ne odluči drugačije. Sjednice tijela LAG-a provode se na sastancima članova uživo ili dopisno, pomoću komunikacijskih tehnologija uz smislenu primjenu pravila koja se odnose na sastanke uživo. Mandat Predsjednika, Potpredsjednika i Članova Upravnog odbora traje četiri godine, nakon čega ista osoba može biti ponovno izabrana ili imenovana na ovo mjesto. Kod glasovanja o odabiru projekata u okviru rada upravnog odbora i skupštine, ni jedan sektor (javni, gospodarski, privatni) ne smije imati dominantan utjecaj (više od 49%).

12.2. Financijski kapacitet za provedbu LRS

LAG od svojih početaka vodi brigu da posjeduje dostatne financijske kapacitete za provođenje svojih aktivnosti i postizanje ciljeva određenih Statutom i Strategijom. U tu svrhu je na 2. Skupštini LAG-a, koja je održana u siječnju 2011. godine, donesena Odluka te je potpisan Sporazum o suradnji između svih JLS-a koji su u sastavu LAG-a, u kojem je definirana obveza plaćanja članarine u iznosu od 12.000,00 kuna godišnje. Također, donesena je odluka da članovi u LAG-u koji su predstavnici javnog i gospodarskog sektora plaćaju članarinu u iznosu od 400,00 kuna godišnje, dok članovi koji su predstavnici civilnog sektora plaćaju članarinu u iznosu od 120,00 kuna godišnje. Takvim financijskim planiranjem stvoreni su financijski preduvjeti koji omogućavaju LAG-u da ispoštuje financijske obaveze koje ima u provođenju projekata na koje se prijavljuje. Isto tako, upravljačka struktura LAG-a brine da su za sve aktivnosti koje provodi predviđena financijska sredstva unutar projekata kojih su te aktivnosti dio. LAG stavlja naglasak i vodi brigu o tome da redovno djelovanje, planirane aktivnosti i dostizanje postavljenih ciljeva ostvaruje kroz provođenje projekata.

12.3. Iskustvo u provedbi LEADER pristupa u programskom razdoblju 2007. – 2013.

LAG Sjeverozapad je jedan od najstarijih LAG-ova u RH, djeluje više od 5 godina. Kroz to razdoblje, upravljačka struktura LAG-a stekla je bogato iskustvo upravljanju ruralnog razvoja. Kroz stalnu edukaciju i usavršavanje podizali su se kapaciteti upravljačke strukture što govori i činjenica da svi zaposlenici su specijalisti javne nabave, osposobljeni su za provođenje projekata EU te posjeduju i bogato iskustvo u financijskim, administrativnim i pravnim poslovima. Članovi i zaposlenici LAG-a sudjeluju, kroz članstvo, u HMRR-u, partnerskom vijeću za izradu Županijske razvojne strategije te odborima za izradu lokalnih razvojnih strategija u kreiranju lokalnih, regionalnih i nacionalnih politika razvoja RH.

LAG je do sada uspješno prijavio i proveo projekt iz IPARD programa Mjera 202 za sufinanciranje LAG-a. Projekt je prijavljen sredinom 2013. godine, a ugovor je potpisan 30. siječnja 2014. godine. U razdoblju od dvije godine trajanja projekta LAG je proveo čitav niz prihvatljivih aktivnosti te je uspješno odradio sve izvještaje i opravdao utrošena sredstva.

Također, uspješno je odrađena prijava na Mjeru 19, Podmjera 19.1 Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.-2020. iz koje su dobivena sredstva za izradu LRS 2014.-2020. Na području LAG-a velik broj gospodarskih subjekata aktivno je u prijavi svojih projektnih ideja na razne EU i nacionalne natječaje. Izdvojit ćemo samo IPARD program iz kojeg je s područja LAG-a ugovoreno/isplaćeno 22 projekta ukupne vrijednosti veće od 37.000.000,00 kuna. (Izvor: Ministarstvo poljoprivrede)

12.4. Iskustvo u provedbi projekata izvan mjere LEADER

U sklopu redovnih aktivnosti, LAG se prijavio na natječaj Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost za sufinanciranje projekata organizacija civilnog društva (udruga) u području energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije, gdje smo ostvarili sufinanciranje izrade Strategije poboljšanja energetske učinkovitosti javne rasvjete na području LAG-a Sjeverozapad. Tim projektom financirali smo izradu Strategije kojom smo JLS-ima s područja LAG-a prikazali moguće uštede i povrat uloženi sredstava na sustavu javne rasvjete uvođenjem „pametnih“ i „zelenih“ tehnologija u njihove neekonomične sustave.

Članovi upravljačkih tijela LAG-a imaju dugogodišnje iskustvo u pripremi i provedbi projekata financiranih iz EU fondova (INTERREG, PHARE, IPA, Europe for Citizens, Youth in Action), EIB-a, donatora i dr. Voditelj i Tajnik LAG-a su osobe koja imaju bogato iskustvo na pripremi i provedbi EU projekata, provođenju javne nabave prema PRAG-u i upravljanju projektnim ciklusom. Kod zahtjevnijih i kompleksnijih projekata LAG Sjeverozapad ima podršku Agencije za razvoj Varaždinske županije, kao i JLS-a te Varaždinske županije.

Tablica 37. Izdvojeni projekti koji su provedeni/se provode na području LAG-a

Ime projekta	Partner/nositelj	Vrijednost (€)	Fond
Turistična zona Haloze - Zagorje	Nositelj projekta: Cestica Projektni partneri: Bednja, Klenovnik, Donja Voća, Vinica i Lepoglava	392.255,00 €	INTERREG 3a Slovenia-Hungary-Croatia 2004-2006 (I raspis)
PaVolor	Nositelj: Bednja	9.000,00 €	Europe for Citizens
LACE	Nositelj: Lepoglava	7.000,00 €	Europe for Citizens
TCIC	Nositelj: Lepoglava	981.037,02 €	PHARE 2005 Programme
Marijanski hodočasnički put	Partner: Turistička zajednica Sjeverno Zagorje	703.836,96 €	IPA Slo-Cro 2007-2013
Izgradnja europskog identiteta kroz zajedničke kulturne i sportske tradicije	Partner: Cestica	56.448,70 €	Europe for Citizens
Join for active youth participation	Partner: Nezavisna udruga mladih, Lepoglava	54.550,00 €	Youth in Action
Time for action	Partner: Nezavisna udruga mladih, Lepoglava	31.400,00 €	Youth in Action
DE-PARK	Partneri: Bednja, Cestica, Klenovnik, TKIC .d.o.o. Lepoglava, Udruga Ekomuzej Lepoglava	553.911,36 €	IPA Slo-Cro 2007-2013
Mentor	Nositelj projekta: Donja Voća Projektni partneri: Vidovec, Petrijanec	67.138,21 €	Europski socijalni fond

13. FINANCIJSKI PLAN

13.1. Financiranje rada LAG-a i provedbe LRS-a

Procijenjeni prihodi LAG-a Sjeverozapad za razdoblje 2016. do 2025. godine baziraju se na dvije osnove, vlastiti izvori (članarine) te financiranje iz EAFRD-a kao što je prikazano u Tablici 38.

Tablica 38. Procjena ukupnih prihoda LAG-a za razdoblje 2016. – 2025.

Izvor financiranja	Udio prihoda (%)	Indikativna vrijednost (€)
Olasarine	12,38%	298.686,47
Podmjera 19.1. Pripremna pomoć	0,55%	13.272,28
Podmjera 19.2. Provedba operacija unutar CLLD strategije	71,83%	1.733.478,39
Podmjera 19.3. Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a	2,91%	70.129,22
Podmjera 19.4. Tekući troškovi i animacija	15,94%	384.658,82
Ukupno	100,00%	2.413.364,31

Troškovi provedbe LRS-a za razdoblje 2016. – 2025. prikazani su u Tablici 39.

Tablica 39. Procjena ukupnih troškova LAG-a za razdoblje 2016. – 2025.

Trošak	Udio prihoda (%)	Indikativna vrijednost (€)
Izrada LRS 2021. - 2027.	0,55%	13.272,28
Provedba operacija unutar CLLD strategije	71,83%	1.733.478,39
Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a	2,91%	70.129,22
Tekući troškovi ureda i animacija	24,72%	596.484,42
Ukupno	100,00%	2.413.364,31

13.2. Procjena potrebnih financijskih sredstava za provedbu projekata

Provedba projekata će se financirati iz EAFRD-a mjere 19. LEADER (CLLD), Podmjere 19.2. Provedba operacija unutar CLLD strategije. Raspodjela sredstava prema Tipovima operacija LRS-a prikazana je u Tablici 40.

Tablica 40. Procjena potrebnih financijskih sredstava za provedbu projekata

Tip operacije	Aktivnosti	Postotak od ukupnih financijskih sredstava Podmjere 19.2.
4.1.1.	Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava	6,09%
6.3.	Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava	41,09%
7.4.	Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu	52,82%
	Ukupno	100,00%

Predsjednik LAG-a Sjeverozapad
 Marijan Škarić, dipl. ing.

Lokalna razvojna strategija
Lokalne akcijske grupe Sjeverozapad
2014. - 2020.
PRILOZI

Lepoglava, veljača 2023.

Lokalna akcijska grupa – Sjeverozapad (LAG Sjeverozapad)

Hrvatskih pavlina 7, 42250 Lepoglava, Tel: +385 42 494 304, Fax: +385 42 494 315, e-mail: info@lagsz.hr

web: www.lagsz.hr

Sadržaj

<i>Sadržaj</i>	2
<i>Prilog 1: Osobe sudjelovale u izradi LRS-a LAG-a Sjeverozapad</i>	3
<i>Prilog 2: Pregled zaštićenih područja i područja ekološke mreže Natura 2000 na području LAG-a Sjeverozapad</i>	4
<i>Prilog 3: Karta NATURA 2000 područja na području LAG-a Sjeverozapad</i>	5
<i>Prilog 4: Partnerski odbori – pitanja i odgovori Radnih grupa</i>	6
<i>Prilog 5. Kriteriji odabira projekata po tipovima operacija</i>	25

Prilog 1: Osobe sudjelovale u izradi LRS-a LAG-a Sjeverozapad

1 Branko Aurkas	52 Kruno Jurgec	103 Martin Oreški
2 Josip Bačan	53 Igor Kaplijić	104 Roman Ozimec
3 Vjekoslav Bahun	54 Ivana Karpov	105 Dragana Paska
4 Vladimir Benkus	55 Tea Kidmet	106 Gabrijela Paska
5 Mirko Bistrović	56 Ivica Kišić	107 Milan Pavleković
6 Nives Blažunaj	57 Dragutin Kišić	108 Dragutin Peharda
7 Nevenka Borovec Kihars	58 Lidija Kišiček	109 Predrag Peharda
8 Ivica Bregović	59 Barica Klemenčić	110 Zlatko Peharda
9 Stjepan Bregović	60 Zdravko Kliček	111 Milan Peta
10 Tihomir Buden	61 Martina Klopotan-Tuk	112 Josipa Petrović Zozoli
11 Tatjana Cesar - Martinčević	62 Marijan Kljuić	113 Ivana Pintarić
12 Vladimir Ciglar	63 Tamara Kljunić	114 Dubravka Pirović
13 Natalija Cikač	64 Andrija Kolačko	115 Vladimir Podbojec
14 Igor Čolaković	65 Mirko Korotaj	116 Marija Požgajec
15 Maja Darabuš	66 Dragica Korpar	117 Tomica Požgajec
16 Ivan Dombaj	67 Zdravko Korpar	118 Irena Prašnjak Sedlar
17 Denis Dombaj	68 Bojan Korpar-Japek	119 Stjepan Prikrati
18 Tomislav Droždek	69 Darko Kos	120 Marija Ptiček
19 Ljubica Dubovečak	70 Gabrijela Kos	121 Andreja Ptiček
20 Anton Emeršić	71 Marijan Kostanjevec	122 Zorislav Rodek
21 Miljenko Ernoić	72 Emil Kotolenko	123 Žarko Rodeš
22 Marijan Fatika	73 Hrvoje Kovač	124 Josip Rožmarić
23 Miljenko Flajšman	74 Ivan Kovačić	125 Zlatko Rožmarić
24 Marijan Florijanović	75 Zvonko Kovačić	126 Dušan Sakač
25 Josip Friščić	76 Stjepan Kovačić	127 Snježana Skupnjak
26 Ana Funda-Gorski	77 Snježana Kovačić	128 Franjić Snježana
27 Tomislav Furjan	78 Marko Križanić	129 Stjepan Stančić
28 Branko Geci	79 Zvezdana Krog-Škare	130 Roman Strelec
29 Valentina Gladović - Nedić	80 Eduard Kukec	131 Ivan Šagi
30 Blanka Glavica-Ječmenica	81 Zdravko Kukec	132 Saša Šantalab
31 Jernej Golc	82 Zdravko Kukec	133 Goran Šegović
32 Sonja Golc	83 Stjepan Kundija	134 Silvija Šincek Humek
33 Stjepan Golubić	84 Igor Kušenić	135 Božidar Šipek
34 Tajana Gotal	85 Štefanija Kušenić	136 Marijan Škvarić
35 Jasminka Grabar	86 Maja Lehman	137 Josip Špoljar
36 Emanuela Grđan	87 Nadica Leskovar	138 Slavko Štrlek
37 Goranka Grgić	88 Petar Leskovar	139 Franjo Talan
38 Marija Grobenski	89 Katica Levanić	140 Emil Tkalec
39 Ivan Hanžek	90 Josip Levanić	141 Danijel Tomašić
40 Josip Harjač	91 Lidija Levanić	142 Anika Vincek
41 Krunoslav Horvat	92 Emina Ljubek	143 Darijan Vinter
42 Damir Horvat	93 Marijan Majcen	144 Josip Vrbaneć
43 Silvija Hrandek Slavinec	94 Damir Majhen	145 Zdravko Vrbanić
44 Marija Hršak Bonjeković	95 Ivan Marković	146 Mario Vrček
45 Tomislav Hrženjak	96 Branko Mavrek	147 Marina Vuković
46 Đurđica Ivančević	97 Ivica Migač	148 Dijana Zagorščak
47 Vladimir Ivanuša	98 Zvonko Mihin	149 Tomislav Zrinski
48 Boris Jagetić Daraboš	99 Mladen Mihin	150 Jelena Zrinski - Berger
49 Ana Jagetić Daraboš	100 Dunja Mraković	151 Mario Željezić
50 Vladimir Janček	101 Božidar Novoselec	152 Mirjana Žmegač
51 Tomislav Jarmić	102 Igor Obadić	

Zahvaljujemo svim osobama koje su kroz partnerske odbore i ostale aktivnosti sudjelovale u izradi Lokalne razvojne strategije LAG-a Sjeverozapad 2014. – 2020.

Prilog 2: Pregled zaštićenih područja i područja ekološke mreže Natura 2000 na području LAG-a Sjeverozapad

BR.	Kategorija	Tip / Kod	Naziv područja
1	Regionalni park		Mura-Drava
2	Park-šuma		Trakošćan
3	Park-šuma		Dravska park-šuma u Varaždinu
4	Spomenik prirode	Botanički	Skupina bijelih topola u Dravskoj park-šumi
5	Spomenik prirode	Geološko-paleontološki	Mačkova (Velika) špilja
6	Spomenik prirode	Geološko-paleontološki	Vindija špilja
7	Spomenik prirode	Geološki	Gaveznicica (Kameni Vrh)
8	Spomenik parkovne arhitekture	perivoj	Park uz dvorac u Bajnskim dvorima
9	Spomenik parkovne arhitekture	perivoj	Park uz dvorac u Jalkovcu
10	Spomenik parkovne arhitekture	perivoj	Park uz dvorac u Klenovniku
11	Spomenik parkovne arhitekture	perivoj	Park uz dvorac Križovljangrad
12	Spomenik parkovne arhitekture	perivoj	Park uz dvorac Šaulovec
13	Spomenik parkovne arhitekture	perivoj	Park uz dvorac u Vidovcu
14	Spomenik parkovne arhitekture	arboretum	Arboretum Opeka
15	Spomenik parkovne arhitekture	groblje	Varaždinsko groblje
16	Spomenik parkovne arhitekture	skupina stabala	Dvije lipe u Bednji
17	Spomenik parkovne arhitekture	pojedinačno stablo	Platana u Varaždinu
18	Spomenik parkovne arhitekture	pojedinačno stablo	Tisa u Čalincu
19	POP	HR1000013	Dravske akumulacije
20	POVS	HR2000369	Vršni dio Ravne gore
21	POVS	HR2000371	Vršni dio Ivančice
22	POVS	HR2001191	Cerjanska špilja
23	POVS	HR2001192	Zdenec pri Čiglaru
24	POVS	HR2001307	Drava - akumulacije
25	POVS	HR2001378	Livade kod Hudinčeca
26	POVS	HR2001408	Livade uz Bednju I
27	POVS	HR2001409	Livade uz Bednju II

Izvor: DZZP

Prilog 4: Partnerski odbori – pitanja i odgovori Radnih grupa

PARTNERSKI ODBOR „AKCIJSKI PLAN IZRADE LRS-A“ - VARAŽDIN

RADNA GRUPA 1

Jačanje isplativosti poljoprivrednog gospodarstva i konkurentnosti sviju tipova poljoprivrede

- 1. Što mislite koja su obećavajuća područja i grane poljoprivrede i šumarstva, koja bi mogla inovativnim pristupom doprinijeti razvoju područja LAG-a. Što znači poboljšati životne i radne uvjete i dobrobit ruralnog stanovništva?***

Specifična i obećavajuća područja i grane poljoprivrede:

- 1. Vidovec, Maruševac, Petrijanec, Sračinec, Varaždin – nizinski/ravničarski dio***
- tipovi proizvodnje: zeljasto povrće (plastenici), uljanice, presadnice povrća (plastenici), cvijeće (plastenici), mljekarstvo, peradarstvo, svinjogojstvo, lovstvo
- 2. Cestica, Vinica, Beretinec – nizinsko-brežuljkasti dio***
- tipovi proizvodnje: vinogradarstvo, voćarstvo, cvjećarstvo (plastenici)
- 3. Donja Voća, Ivanec, Klenovnik, Lepoglava, Bednja – brdsko-planinski dio***
- tipovi proizvodnje: vinogradarstvo, voćarstvo, stočarstvo, pčelarstvo

Specifična područja šumarstva:

- 1. Vidovec, Maruševac, Petrijanec, Sračinec, Varaždin, Cestica, Vinica, Beretinec – manje zastupljena šumska područja***
- 2. Donja Voća, Ivanec, Klenovnik, Lepoglava, Bednja – dosta zastupljena šumska područja***

- 2. Gdje vidite dodatne mogućnosti prihoda u tim poljoprivrednim granama (ocjena visine prihoda)***

Primarno okrupnjavanje zemljišta, uvođenje sustava za navodnjavanje, stavljanje u funkciju neobrađenog zemljišta, prerada primarnog proizvoda (ulje, sokovi...), brendiranje proizvoda, okupljanje proizvođača u udruženja, formiranje logističko-distributivno-sabirnih centara, bolji marketing.

Infrastruktura za vinske ceste, kušaonice vina, distributivne centre.

Ekološka proizvodnja, proizvodnja biomase, proizvodnja ljekovitog bilja.

- 3. Gdje vidite nova radna mjesta (i koliko) u periodu 2014.-2020.?***

Kroz otvaranje novih OPG-a, kapitalne investicije (distributivni centri), stavljanje u funkciju neobrađenog zemljišta.

PARTNERSKI ODBOR „AKCIJSKI PLAN IZRADE LRS-A“ - VARAŽDIN

RADNA GRUPA 2

Poticanje organiziranja lanaca opskrbe hranom

- 1. Što mislite koja su obećavajuća područja i grane poljoprivrede i šumarstva, koja bi mogla inovativnim pristupom doprinijeti poticanju lanaca opskrbe hranom na području LAG-a?**

Ekološka poljoprivreda i očuvanje starih (autohtonih) sorti

- *Udruživanje u zadruge radi postizanja količina i veće konkurentnosti na tržištu*
- *Komasacija zemljišta*
- *Dugogodišnji zakupi*
- *Lokalni proizvodi na lokalnom tržištu*
- *Strojni prstenovi (poljoprivreda i šumarstvo)*
- *Tradicionalno <-----> inovativno*

- 2. Gdje vidite dodatne mogućnosti prihoda u tim poljoprivrednim granama (ocjena visine prihoda)?**

Smanjenje troškova kroz uvođenje strojnih prstenova, zajedničke prodaje – nema troškova distribucije

- *Povezivanje turizma s poljoprivrednom proizvodnjom (povećana dodana vrijednost)*
- *Zajednička promocija*
- *Brendiranje proizvoda*
- *Zajednička prerada*

- 3. Gdje vidite nova radna mjesta (i koliko) u preiodu 2014.-2020.?**

Samozapošljavanje

- *Aktiviranje zapuštenih parcela*
- *Tradicionalna prerada*
- *Otvaranje lokalnih trgovina*
- *Podizanjem svijesti pretvoriti JAL u ZAJEDNIŠTVO*

PARTNERSKI ODBOR „JAČANJE POLJOPRIVREDE“ - VIDOVEC

RADNA GRUPA 2

- 1. Što smatrate da li je komasacija zemljišta nužna ili nije? Da li bi komasacija zemljišta doprinijela razvoju obećavajućih grana poljoprivrede i šumarstva na području LAG-**

***a? Da li bi nakon provedbe komasacije trebalo riješiti pitanje navodnjavanja polja?
Što mislite o banci zemljišta?***

Sudionici radionice složili su se da komasaciju zemljišta treba provesti i poticati, ali da je potrebna potpora od strane države. Također su se složili da je najprije potrebno provesti izmjene Zakona o komasaciji zemljišta (primjer npr. Slovenije ili Austrije) i izmjene Zakona o nasljeđivanju s ciljem onemogućavanja dijeljenja parcela između nasljednika.

Komasaciju bi bilo lakše provesti da se naplaćuju kazne za neobrađeno zemljište.

Nužnost sređivanja zemljišnih knjiga – uloga države

Svijest poljoprivrednika o nužnosti provođenja komasacije zemljišta sazrijela.

Banka zemljišta da, ali ne vide na koji način.

2. Gdje vidite dodatne mogućnosti prihoda u tim poljoprivrednim granama nakon provedbe komasacija i navodnjavanja (ocjena visine prihoda)?

Okrupnjavanjem zemljišta stvorili bi se preduvjeti za ozbiljniju poljoprivrednu proizvodnju, mogućnost i isplativost navodnjavanja, što bi rezultiralo stvaranjem novih radnih mjesta, smanjenje troškova proizvodnje te povećanjem konkurentnosti.

PARTNERSKI ODBOR „JAČANJE POLJOPRIVREDE“ - VIDOVEC

RADNA GRUPA 3

1. Što mislite da se treba dogoditi s malim seoskim gospodarstvima?

- Da li da propadnu?*
- Da li da ih kupe veliki ili banka zemljišta ili zadruga?*
- Da li da ih neka organizacija uzme na upravljanje te vlasnicima plaća rentu?*
- Da li da se uvedu poticaji za mala seoska gospodarstva?*

Mala seoska gospodarstva trebala bi se udružiti u zadruga (prema interesnim područjima) radi bolje koordinacije proizvodnje, edukacije...

2. Koje od tih rješenja bi najviše doprinijelo razvoju obećavajućih grana poljoprivrede i šumarstva područja LAG?

Jednokratne pomoći za opremu i strojeve za rad.

Kapitalne pomoći.

Organizacija zajedničkog tržišta.

Mogućnost korištenja strojnog prstena.

3. Gdje vidite dodatne mogućnosti prihoda u tim poljoprivrednim granama nakon provedbe predloženog rješenja (ocjena visine prihoda)?

Dodatne mogućnosti prihoda postoje u diverzifikaciji djelatnosti OPG-a kroz dopunske djelatnosti (turizam, prerada vlastitih proizvoda...)

4. Gdje vidite nova radna mjesta (i koliko) u periodu 2014-2020?

Kroz provođenje navedenih mjera stvoriti uvjete i potaknuti male proizvođače da povećaju svoju proizvodnju kao i potaknuti ljude koji se ne bave poljoprivredom da krenu u bavljenje poljoprivrednom proizvodnjom.

PARTNERSKI ODBOR „JAČANJE POLJOPRIVREDE“ - VIDOVEC

RADNA GRUPA 4

1. Kako ocjenjujete da li je povezivanje u poljoprivredi nužno ili da svaki OPG izvodi sve aktivnosti (oko proizvodnje, prerade, marketinga, prodaje) pojedinačno?

Povezivanje je nužno zbog razmjene iskustava, plasiranje proizvoda na tržište, zajedničkog korištenja mehanizacije (strojni prsten), skladištenje proizvoda, smanjenje troškova kroz zajednički marketing, edukacije, zajedničke prodaje.

2. Ako bi se poljoprivrednici povezali, da li bi to trebala biti zadruga ili neki drugi oblik povezivanja?

Trebali bi se povezati preko zadruge zbog ravnopravnosti članova, zajedničke prodaje, nabave repromaterijala.

Problem – financiranje zadruge (članarina)

3. Koje od tih rješenja bi najviše doprinijelo razvoju obećavajućih grana poljoprivrede i šumarstva područja LAG?

Okupljanje zemljišta – navodnjavanje/odvodnja - udruživanje

4. Gdje vidite dodatne mogućnosti prihoda u tim poljoprivrednim granama nakon provedbe predloženog rješenja (ocjena visine prihoda)?

Staviti u funkciju neobrađive površine, postizanje bolje cijene proizvoda, smanjenje troškova proizvodnje, promjena svijesti građana za kupnju lokalnih proizvoda (marketing, edukacija)

5. Gdje vidite nova radna mjesta (i koliko) u periodu 2014-2020?

Uz proizvodnju uvesti i preradu proizvoda koja stvara nova radna mjesta.

PARTNERSKI ODBOR „JAČANJE POLJOPRIVREDE“ - VIDOVEC

RADNA GRUPA 5

1. Da li vam se stvaranje brendova i promidžba čini važnim za razvoj obećavajućih grana poljoprivrede i šumarstva područja LAG?

Brendiranje i promidžba je važna:

- Dobiva se prepoznatljivost proizvoda
- Viša cijena
- Tržište
- Mogućnost povećanja proizvodnje
- Tražiti ciljane skupine kupaca i područja prodaje
- Tražiti ciljane skupine proizvođača (npr. Eko proizvode)
- Problem regulative, poticati male proizvođače

2. Da li ocjenjujete da je potrebno očuvati tradicijske proizvode te ih promicati?

Potrebno je očuvati tradicijske proizvode:

- Prepoznatljivost i identitet kraja, regije
- Stvaraju se preduvjeti za sve navedeno pod točkom 1.

3. Gdje vidite dodatne mogućnosti prihoda u tim poljoprivrednim granama (ocjena visine prihoda)?

Organiziranje proizvođača u udruženja radi zajedničkog nastupa na tržištu, promocije, marketinga...

Plasman kroz turizam.

4. Gdje vidite nova radna mjesta (i koliko) u periodu 2014-2020?

Kroz poticanje tradicijskih proizvoda, njihovo brendiranje i stvaranje prepoznatljivosti kao i udruživanje lokalnih proizvođača stvoriti će se preduvjeti za povećanje poljoprivredne proizvodnje što će otvoriti mogućnost novog zapošljavanja u poljoprivredi.

PARTNERSKI ODBOR „JAČANJE POLJOPRIVREDE“ - VIDOVEC

RADNA GRUPA 1

1. Što mislite koje su obećavajuće grane poljoprivrede i šumarstva, koje bi mogle inovativnim pristupom doprinijeti razvoju područja LAG-a - što znači poboljšati životne i radne uvjete i dobrobit ruralnog stanovništva?

POVRTLARSTVO – buče, cikla, rajčica, mrkva...

VINOGRADARSTVO/VOČARSTVO

UZGOJ LJEKOVITOG BILJA – lavanda, neven, kamilica...

ŠUMARSTVO

2. Gdje vidite dodatne mogućnosti prihoda u tim poljoprivrednim granama (ocjena visine prihoda)?

POVRTLARSTVO/VINOGRADARSTVO/VOČARSTVO – ekološka proizvodnja, okrupnjavanje površina, navodnjavanje, prerada proizvoda, potrebna edukacija proizvođača

ŠUMARSTVO – uređenje šumskih puteva, okrupnjavanje šuma, bolje gospodarenje privatnim šumama, organiziranje strojnih prstena, lovni turizam, uzgoj divljači, izrada peleta...

3. Gdje vidite nova radna mjesta (i koliko) u periodu 2014-2020?

PARTNERSKI ODBOR „JAČANJE POLJOPRIVREDE“ - PETRIJANEC

RADNA GRUPA 3

5. Što mislite da se treba dogoditi s malim seoskim gospodarstvima?

- *Da li da propadnu?*
- *Da li da ih kupe veliki ili banka zemljišta ili zadruga?*
- *Da li da ih neka organizacija uzme na upravljanje te vlasnicima plaća rentu?*
- *Da li da se uvedu poticaji za mala seoska gospodarstva?*

Mala seoska gospodarstva trebala bi se udruživati. Problem staračkih domaćinstava – ukoliko ne obrađuju zemljište treba ih potaknuti da prodaju, daju u zakup, daju bez naknade zemljište nekom tko hoće obrađivati.

Potrebno je urediti sustava prava vlasništva i zakupa poljoprivrednog zemljišta.

Uvođenje poticaja po količini proizvedene robe, a ne po hektaru ili neki kombinirani sustav, uvesti minimalne količine po hektaru – jačanje i provođenje sustava kontrole.

Poticanje malih da se udruže.

6. Koje od tih rješenja bi najviše doprinijelo razvoju obećavajućih grana poljoprivrede i šumarstva područja LAG?

Udruživanje u određene oblike udruženja (zadruga) – smanjenje troškova, zajednički marketing, jači pregovarački potencijal.

Promjena zakonodavstva u smislu olakšavanja proizvodnje i prodaje vlastitih proizvoda (na proizvođačima je da se bave proizvodnjom, ne vođenjem papira i praćenjem propisa koji se non-stop mijenjaju)

7. Gdje vidite dodatne mogućnosti prihoda u tim poljoprivrednim granama nakon provedbe predloženog rješenja (ocjena visine prihoda)?

Prerada proizvoda i racionalizacija poslovanja radi stvaranja dodane vrijednosti.

Udruživanje poljoprivrednika radi smanjenja troškova (zajednički marketing, strojni prsten, jeftiniji repromaterijal...)

Stavljanje u funkciju zapuštenih parcela.

Edukacija poljoprivrednika, praćenje poljoprivrednika od strane stručnih službi

Specijalizirani lokalni dućani za plasman poljoprivrednih proizvoda

Promjena svijesti građana da kupuju lokalne proizvode

Predstavljanje primjera dobre prakse

8. Gdje vidite nova radna mjesta (i koliko) u periodu 2014-2020?

Zapošljavanje u lokanim trgovinama te na vlastitim poljoprivrednim gospodarstvima.

PARTNERSKI ODBOR „JAČANJE POLJOPRIVREDE“ – PETRIJANEC

RADNA GRUPA 4

1. Kako ocjenjujete da li je povezivanje u poljoprivredi nužno ili da svaki OPG izvodi sve aktivnosti (oko proizvodnje, prerade, marketinga, prodaje) pojedinačno?

Većina sudionika smatra da je povezivanje nužno dok je bilo i konstatacije da nije nužno već ovisi o grani poljoprivredne proizvodnje.

2. Ako bi se poljoprivrednici povezali, da li bi to trebala biti zadruga ili neki drugi oblik povezivanja?

Zadruga kao najbolji oblik povezivanja, logističko – distributivni centar.

3. Koje od tih rješenja bi najviše doprinijelo razvoju obećavajućih grana poljoprivrede i šumarstva područja LAG?

Sklapanje ugovora s otkupljivačima – stočarstvo, ratarstvo, povrtlarstvo

Uvođenje navodnjavanja površina

- 4. Gdje vidite dodatne mogućnosti prihoda u tim poljoprivrednim granama nakon provedbe predloženog rješenja (ocjena visine prihoda)?**

Strojni prsten, zajednički marketing, zajednička prodaja, lakša nabava repromaterijala, razmjena iskustava, brža naplata, edukacija, finalizacija proizvoda.

- 5. Gdje vidite nova radna mjesta (i koliko) u periodu 2014-2020?**

Uz proizvodnju uvesti i preradu proizvoda koja stvara nova radna mjesta.

PARTNERSKI ODBOR „JAČANJE POLJOPRIVREDE“ - PETRIJANEC

RADNA GRUPA 5

- 1. Da li vam se stvaranje brendova i promidžba čini važnim za razvoj obećavajućih grana poljoprivrede i šumarstva područja LAG?**

Brendiranje i promidžba je važna

- 2. Da li ocjenjujete da je potrebno očuvati tradicijske proizvode te ih promicati?**

Potrebno je očuvati tradicijske proizvode: heljda, konoplja koji su gotovo nestali s našeg područja, zagorski puran, podravska guska. Inicijativa da se u škole vrati prehrana domaćim autohtonim proizvodima (domaće mlijeko, kukuruzni žganci s mlijekom...)

- 3. Gdje vidite dodatne mogućnosti prihoda u tim poljoprivrednim granama (ocjena visine prihoda)?**

Poticati preradu primarnog proizvoda radi stvaranja dodane vrijednosti. Problem u zakonodavstvu.

- 4. Gdje vidite nova radna mjesta (i koliko) u periodu 2014-2020?**

Nova radna mjesta kroz udruživanja OPG-a u zadruge.

PARTNERSKI ODBOR „JAČANJE POLJOPRIVREDE“ - PETRIJANEC

RADNA GRUPA 1

- 1. Što mislite koje su obećavajuće grane poljoprivrede i šumarstva, koje bi mogle inovativnim pristupom doprinijeti razvoju područja LAG-a - što znači poboljšati životne i radne uvjete i dobrobit ruralnog stanovništva?**

POVRTLARSTVO – zelje, paprika, tikve, mrkva, cikla, krumpir, šećerna repa...

STOČARSTVO – MLJEKARSTVO proizvodnja mlijeka i mliječnih proizvoda, tov junadi, kozarstvo, ovčarstvo i svinjogojstvo

VOČARSTVO – jagode, lješnjaci, maline, aronija, trešnje, kupine, borovnica, bazga

2. Gdje vidite dodatne mogućnosti prihoda u tim poljoprivrednim granama (ocjena visine prihoda)?

Okrupnjavanje i navodnjavanje zemljišta i udruživanje proizvođača, izgradnja hladnjača i komora za čuvanje proizvoda do trenutka postizanja više tržišne cijene.

3. Gdje vidite nova radna mjesta (i koliko) u periodu 2014-2020?

PARTNERSKI ODBOR „JAČANJE POLJOPRIVREDE“ - PETRIJANEC

RADNA GRUPA 2

1. Što smatrate da li je komasacija zemljišta nužna ili nije? Da li bi komasacija zemljišta doprinijela razvoju obećavajućih grana poljoprivrede i šumarstva na području LAG-a? Da li bi nakon provedbe komasacije trebalo riješiti pitanje navodnjavanja polja? Što mislite o banci zemljišta?

Komasacija zemljišta je nužna – problemi (usitnjenost parcela, neriješeni imovinsko-pravni odnosi, zapuštenost zemljišta, visoka financijska sredstva za provođenje)

JLS-i na čijem području bi se provodila komasacija bi se trebali uključiti – odlučivanje oko područja koja bi se uključivala u postupak komasacije, davanje poticaja, npr. 1kn/m²

Omogućiti sredstva za provedbu komasacije preko EU fondova.

Mijenjati Zakon o nasljeđivanju u pogledu onemogućavanja dijeljenja nekretnina i Zakon o komasaciji u pogledu lakšeg provođenja komasacije.

Omogućiti staračkim domaćinstvima da ukoliko daju svoju zemlju koju ne obrađuju ostvare pravo na brigu i skrb – uloga JLS-a

Županija bi trebala bolje predstaviti svoje poticajne mjere za provedbu komasacije.

Banka zemljišta – banka otkupljuje zemljišta ili ih uzima u najam od vlasnika, poljoprivrednici ga koriste i rotiraju prema plodoredu – urediti zakonski

2. Gdje vidite dodatne mogućnosti prihoda u tim poljoprivrednim granama nakon provedbe komasacija i navodnjavanja (ocjena visine prihoda)?

Do 2020. godine trebalo bi provesti komasaciju nad 10% ili više poljoprivrednog zemljišta što će omogućiti veći prihod i nova radna mjesta

PARTNERSKI ODBOR „TURIZAM I GOSPODARSTVO“ - IVANEC

RADNA GRUPA 1

- 1. Koji sektori u gospodarstvu i turizmu na području LAG-a imaju razvojne potencijale te se u njih isplati ulagati i investirati?***

Konjički turizam – terapeutsko jahanje

Poljoprivreda – bobičasto voće

- Ljekovito bilje*
- Netradicionalne kulture (aronija, lješnjak)*
- Peradarstvo (eko jaja)*
- Buče i bučino ulje*

Vjerski turizam

Vinske ceste

Planinarski turizam

Kultura (tradicijski proizvodi i manifestacije....Cvetlinski festival)

Školski turizam (škola u prirodi, očuvanje okoliša)

izgradnja autokampa

mini golf

Preduvjeti za razvoj:

- Urediti lokalne puteve radi bolje povezanosti*
- Osigurati opskrbu strujom i vodom*
- Urediti i obilježiti pješačke i biciklističke staze*
- Urediti i označiti lokacije za sport i rekreaciju*
- Urediti parkirališta*
- Objekti za prihvatanje gostiju*

Nakon stvorenih preduvjeta poticati:

- Razvoj smještajnih kapaciteta u seljačkim gospodarstvima*
- Edukativni turizam, avanturistički turizam, planinarski turizam, zdravstveni turizam, škola u prirodi, cikloturizam, kulturni turizam, otvaranje hostela, pčelarski turizam....*

2. Gdje vidite dodatne mogućnosti prihoda u tim sektorima (ocjena visine prihoda)?

Prerada voća i povrća, specijalizirani dućan domaćih proizvoda, stvaranje brenda, udruživanje kao preduvjet rasta prihoda

OPG – prodaja vlastitih proizvoda na kućnom pragu

3. Što mislite da li se isplati ulagati u nove tehnologije i znanje na području LAG-a?

Ulaganje u nove tehnologije u poljoprivrednoj proizvodnji

4. Što mislite koja su potencijalna ciljana tržišta za gospodarski i turistički sektor s područja LAG-a?

Lokalno stanovništvo

5. Gdje vidite otvaranje novih radnih mjesta (i koliko) u periodu 2014-2020?

Trgovci, kuhari, turistički vodiči, iznajmljivači soba...

PARTNERSKI ODBOR „TURIZAM I GOSPODARSTVO“ - IVANEC

RADNA GRUPA 2

1. Vezano uz financijske institucije i EU fondove, da li vidite priliku za razvoj uz pomoć kredita s niskim kamatama te bespovratnim sredstvima EU?

Povoljna financijska sredstva (povoljni krediti, bespovratna sredstva) nužna su za realiziranje ideja

2. Za koje namjene u gospodarskim i turističkim sektorima bi trebale biti bespovratne potpore?

Okrupnjavanje i stavljanje u funkciju poljoprivrednog zemljišta, osuvremenjivanje poljoprivredne proizvodnje (navodnjavanje, edukacije proizvođača, zaštita od tuče, udruživanje proizvođača, brendiranje i zajednički izlaz na tržište), očuvanje autohtonih sorti (proizvodnja sjemenja, sadnog materijala), organizacija sajmova, obnovljivi izvori energije, biootpad

3. Gdje vidite dodatan prihod zbog takvih investicija (ocjena visine prihoda)?

Povećanjem poljoprivredne proizvodnje i stavljanjem u funkciju zapuštenih parcela

4. Gdje vidite otvaranje novih radnih mjesta (i koliko) u periodu 2014-2020?

Otvaranje novih OPG-a

PARTNERSKI ODBOR „TURIZAM I GOSPODARSTVO“ - IVANEC

RADNA GRUPA 3

1. Koju ulogu bi trebale imati potporne institucije kod razvoja gospodarstva i turizma na području LAG-a?

Savjetodavnu – edukacije, marketinšku – brošure, edukacijsku, organizacijsku, financijska potpora

2. Koje potporne institucije su ključne institucije za razvoj gospodarstva i turizma?

Ministarstva, Županija, Grad/općina, LAG, TZ, financijske institucije, razvojne agencije, komore, savjetodavne agencije/sluzbe, zadruge, obrazovne institucije.

3. Što očekujete od potpornih institucija u novom razdoblju 2014-2020?

Jasno definiranje vizija i ciljeva, koordinacija na svim razinama – zajednički cilj i održivost, primjeri dobre prakse – informiranost, potpora u svim segmentima provedbe projekta, pomoć u dostupnosti financiranja, poticanje udruživanja – stvaranje zajedničkog brenda, edukacija.

PARTNERSKI ODBOR „TURIZAM I GOSPODARSTVO“ - IVANEC

RADNA GRUPA 4

Vezano uz vaše potrebe kod razvoja:

1. Da li je radna snaga na tržištu rada adekvatna vašim potrebama (vrsta i stupanj obrazovanja, znanja i vještine...)?

Obrazovna struktura nezaposlenih nije u skladu sa zahtjevima tržišta rada.

OPG – nositelji i vlasnici OPG-a u okviru svog poslovanja zadovoljavaju tražene kompetencije

- Fali im informatička pismenost, praćenje projekata, nedovoljna upoznatost sa zakonskom regulativom*

Obrazovne institucije moraju prilagoditi svoje programe sa zahtjevima tržišta rada.

2. Da li je postojeća infrastruktura adekvatna vašim potrebama (voda, el. energija, plin, internet, cestovna i željeznička infrastruktura, aerodrom, ...)?

Željeznički promet nije adekvatan (gospodarski i turistički).

Udaljenost autoceste od dijelova LAG-a.

Primoranost na cestovni promet.

Ne postoji zračni promet.

Zapostavljeni alternativni izvori energije.

3. Gdje vidite nova radna mjesta (i koliko) u periodu 2014-2020?

Mikro, mala i srednja poduzeća, OPG-i

Turistička djelatnost, zaštita okoliša (Park prirode Ivanščica – Ravna Gora)

Sufinanciranje plastenika i sustava navodnjavanja u plasticima, peradarnika i drugih infrastrukturnih objekata za rast i razvoj OPG-a.

Korištenje obnovljivih izvora energije.

PARTNERSKI ODBOR „TURIZAM I GOSPODARSTVO“ - IVANEC

RADNA GRUPA 5

1. Da li umrežavanje (u klastere ili neki drugi oblik udruženja) pomaže povećanju konkurentnosti malih i srednjih poduzetnika?

Pomaže radi količina i opreme - distribucija, veća prepoznatljivost, disperzija rizika, smanjenje troškova

Turizam – povezivanje je važno radi proširenja turističke ponude.

2. Da li ste spremni surađivati i povezivati se sa stranim investitorima?

Da, radi opstanka i izlaska na vanjska tržišta, širenje tržišta i investicija.

3. Gdje vidite dodatne mogućnosti prihoda u gospodarstvu i turizmu ako se poduzeća umreže (ocjena visine prihoda)?

Smanjenje troškova kroz zajedničke aktivnosti, proširenje djelatnosti, marketing, transport te povećanje smještajnih kapaciteta.

4. Gdje vidite nova radna mjesta (i koliko) u periodu 2014-2020?

Kroz povećanje djelatnosti otvaraju se nova radna mjesta...30-ak novih radnih mjesta

PARTNERSKI ODBOR „JAVNA UPRAVA“ - LEPOGLAVA

RADNA GRUPA 1

- 1. Da li smatrate da je potreban zajednički razvoj JLS-a ili se treba razvijati svaka JLS za sebe?**

Svaka JLS treba definirati vlastite ciljeve i strategiju razvoja ali i surađivati sa susjednim JLS-ima zajedničkim komponentama.

- 2. Da li smatrate da se JLS moraju udruživati za provedbu većih projekata?**

Potrebno je udruživanje, npr. Aglomeracija Varaždin, projekti EnU javne rasvjete, biciklističke staze, turizam, kultura, promidžba autohtonih proizvoda regije...

- 3. Da li ste za formalne (zajednički razvojni uredi) ili neformalne oblike udruživanja (sporazumi, ugovori)?**

Potrebni su zajednički razvojni uredi koji će voditi zajedničke strateške razvojne projekte.

Drugi projekti suradnje – ugovori, sporazumi

- 4. Da li je potrebno dugoročno planirati razvoj JLS-a i javnih institucija? Ako da na koji rok?**

Potrebno je dugoročno planiranje, JLS-i planovi na 7 godina, vizija razvoja 25 godina, dok bi javne institucije trebale planirati svoj razvoj na 7 godina sukladno planovima JLS-a.

- 5. Da li koristite postojeće planove s bilo koje razine kod postupaka odlučivanja i na koji način (kreiranja proračuna, donošenja odluka...)?**

Da, JLS-i Program ukupnog razvoja;

Javne institucije - proračun grada/općine

PARTNERSKI ODBOR „JAVNA UPRAVA“ - LEPOGLAVA

RADNA GRUPA 2

- 1. Kako javne institucije mogu pomoći gospodarstvenicima?**

Otvaranje fondova i natječaja za razvoj i uvođenje novih tehnologija, investicije, edukacije, lobiranje...

- 2. Na koji način i u kojem obliku vidite suradnju s gospodarstvenicima?**

Sufinanciranje kamata, organiziranje radionica, sufinanciranje edukacija, pomoć oko formiranja gospodarskih zona (nova radna mjesta)

- 3. Što očekujete od gospodarstva na području LAG-a Sjeverozapad?**

Razvoj malog poduzetništva, obrta i malih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava

4. Kako javne institucije mogu pomoći poljoprivrednicima?

Resorna ministarstva, komore, županija, banke - kroz subvencije

Razvojna agencija, LAG

5. Na koji način i u kojem obliku vidite suradnju s poljoprivrednicima?

Kroz subvencije, edukacije, logistički centar, zakoni..

6. Što očekujete od poljoprivrede na području LAG-a Sjeverozapad?

Brendiranje proizvoda kroz marketinške zadruge i poticanje razvoja malih poljoprivrednika te poticanje mladih na bavljenje poljoprivredom.

7. Da li planirate provoditi poticajne mjere za razvoj poljoprivrede i gospodarstva?

DA

8. Koje gospodarske grane vidite kao prioritetne na području LAG-a?

Malo i srednje poduzetništvo, obrt, razvoj industrijske proizvodnje (drvena, tekstilna, građevinska, metalska, kožarska, poljoprivreda, turizam)

9. Koje poljoprivredne grane vidite kao prioritetne na području LAG-a?

Stočarstvo, vinogradarstvo, pčelarstvo, peradarstvo, voćarstvo, povrtlarstvo, cvjećarstvo

10. Da li planirate pomagati poljoprivrednicima i gospodarstvenicima kod pripreme dokumentacije za prijave na natječaje te da li smatrate da je to bitno?

Pomoć je bitna, putem projektnih ureda i razvojnih agencija.

PARTNERSKI ODBOR „JAVNA UPRAVA“ - LEPOGLAVA

RADNA GRUPA 3

1. Koje institucije na regionalnoj i nacionalnoj razini vidite kao ključne za pomoć JLS-ima kod ruralnog razvoja?

Nacionalna razina – Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo graditeljstva, Ministarstvo regionalnog razvoja, Ministarstvo gospodarstva, Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost, Poljoprivredno - savjetodavna služba

Regionalna razina – Županija, LAG

2. Da li imate dostatne kapacitete za javljanje na EU natječaje i njihovo provođenje?

Ljudski kapaciteti – ukoliko se može koriste se vlastiti stručnjaci, a za ostalo se angažiraju vanjski suradnici

Financijski kapaciteti – vlastita sredstva osigurana u proračunu, potreba za kreditnim zaduženjem

3. Da li vaši proračuni imaju kapacitet za sufinanciranje EU projekata? Ako ne, koja rješenja predlažete?

Proračuni JLS-a nisu dostatni za sufinanciranje EU projekata stoga se predlaže osnivanje fonda na državnoj razini za potrebe sufinanciranja projekata.

Na zakonskoj razini bolje riješiti financiranje JLS-a.

Veće uključivanje županije u sufinanciranje projekata.

Kod banaka (HPB, HAVOR) uvesti kreditne linije za sufinanciranje EU projekata s nižom kamatnom stopom.

Veće uključivanje županijskih garancijskih agencija.

4. Da li JLS-i imaju dostatna sredstva za ulaganje u kvalitetu života na ruralnim područjima?

JLS-i nemaju dostatna sredstva da zadovolje sve potrebe, ulaže se u skladu s mogućnostima ali ne dostatno.

5. Na koji način financirate projekte male vrijednosti čiji su rezultati namijenjeni stanovništvu?

Iz proračuna i natječaja nacionalne razine (Ministarstva, fondovi)

6. Što očekujete od LAG-a u narednom razdoblju?

- *izrada Strategije razvoja,*
- *apliciranje na Podmjere 19.2, 19.3 i 19.4 PRR-a,*
- *povezivanje interesnih skupina radi zajedničkog nastupa na tržištu,*
- *osiguravanje sredstava za lokalno stanovništvo (razvoj OPG-a),*
- *suradnja sa drugim LAG-ovima,*
- *edukacije članova LAG-a,*
- *pobjeda nad zagorskim jalom,*
- *razmjena iskustava,*
- *sudjelovanje na raznim manifestacijama*

PARTNERSKI ODBOR „ZAŠTITA OKOLIŠA I INRASTRUKTURA“ - CESTICA

RADNA GRUPA 1

- 1. Što mislite o ekološkoj poljoprivredi? Da li bi se inovativnim pristupom moglo doprinijeti razvoju područja LAG-a - što znači poboljšati životne i radne uvjete i dobrobit ruralnog stanovništva?**

Pozitivna strana: Zdrava hrana – budućnost poljoprivrede, održiva proizvodnja, tržište u razvoju, trend

Negativna strana: skupa proizvodnja, manjak znanja, nerazvijeno tržište

Potrebna je edukacija, poticaji, marketing, administrativna podrška, sajmovi (domaći i strani), povezivanje s trgovačkim lancima (eko police)

- 2. Gdje vidite dodatne mogućnosti prihoda u ekološkoj poljoprivredi (ocjena visine prihoda)?**

Brendiranje proizvoda, promoviranje ekološke proizvodnje ali i prostora u kojem se odvija, ruralni turizam, tradicionalni zanati, razvoj i poticanje tradicionalnih sorti i pasmina, modernizacija pristupa prodaje proizvoda, stavljanje u funkciju zapuštenih površina

- 3. Gdje vidite nova radna mjesta (i koliko) u periodu 2014-2020?**

Mali OPG-i, specijalizirane prodavaonice, internet prodaja.

PARTNERSKI ODBOR „ZAŠTITA OKOLIŠA I INRASTRUKTURA“ - CESTICA

RADNA GRUPA 2

- 1. Što mislite da li uvođenje autohtonih biljnih i životinjskih vrsta potrebno? Da li je očuvanje krajobraza bitno?**

Uvođenje autohtonih biljnih i životinjskih vrsta bitno je radi njihovog očuvanja.

Očuvanje krajobraza je bitno radi zaštite okoliša, sprečavanja gomilanja istovrsnih korova i štetnika, zbog privlačenja turista.

- 2. Da li vidite mogućnost plasiranja ekoloških i tradicionalnih proizvoda? Ako da na koja tržišta i u kojem obliku?**

Postoji mogućnost plasiranja, prodaja na kućnom pragu, putem zadruge, udruge, na tržnici, poslovno-turističkom centru, preko interneta, kroz sajmove, odgojno-obrazovnim ustanovama – edukacija, konzumacija, zdrava prehrana

- 3. Da li ocjenjujete da je potrebno očuvati autohtone biljne i životinjske vrste te ih promovirati?**

Da

4. Gdje vidite dodatne mogućnosti prihoda kroz uvođenje autohtonih biljnih i životinjskih vrsta (ocjena visine prihoda)?

Kroz uvođenje kušaonica na OPG-ima, povećanje proizvodnje, poticanje proizvodnje, ruralni turizam

5. Gdje vidite nova radna mjesta (i koliko) u periodu 2014-2020?

Na OPG-ima i popratnim sadržajima koji se nude (turizam, prodaja, marketing...)

PARTNERSKI ODBOR „ZAŠTITA OKOLIŠA I INRASTRUKTURA“ - CESTICA

RADNA GRUPA 3

1. Što mislite o zaštićenim dijelovima prirode NATURA 2000 području (da li ga treba smanjiti, povećati, ukinuti...)? Kako mislite zaštititi NATURA 2000 područje?

Područje pod naturom treba povećati.

Zaštita područja kroz smanjenu upotrebu pesticida, uzgoj tradicionalnih autohtonih sorti

2. Gdje vidite prilike i prijetnje djelovanja na NATURA 2000 području?

Poticanje i povećanje površina pod uzgojem starih sorti, tradicionalnih životinjskih vrsta...

3. Koje od rješenja bi najviše doprinijelo razvoju zaštićenih područja?

Potpore, edukacije, savjetovanja

4. Gdje vidite dodatne mogućnosti prihoda na NATURA 2000 području (ocjena visine prihoda)?

Prodaja proizvoda na seoskom gospodarstvu, turizam, marketing, brendiranje, internetska prodaja

5. Gdje vidite nova radna mjesta (i koliko) u periodu 2014-2020?

Veći broj OPG-a koji se bave ekološkom proizvodnjom

Turizam na seoskim gospodarstvima

PARTNERSKI ODBOR „ZAŠTITA OKOLIŠA I INRASTRUKTURA“ - CESTICA

RADNA GRUPA 4

1. Smatrate li da je povezivanje u ekološkoj poljoprivredi nužno ili da svaki OPG djeluje samostalno i samostalno provodi sve aktivnosti (proizvodnja, prerada, marketing, prodaja...)?

Nužno je povezivanje na većim površinama, povezivanje je nužno radi zajedničkog marketinga, prerade, razmjene znanja, iskustava.

2. Ako bi se poljoprivrednici povezali, da li to treba biti zadruga ili neki drugi oblik povezivanja?

Zadruga, udruga, tvrtka

3. Koje od tih rješenja bi najviše pridonijelo razvoju ekološke poljoprivrede na području LAG-a?

Manje površine – udruga; veće površine - zadruga

4. Gdje vidite dodatne mogućnosti prihoda u ekološkoj poljoprivredi nakon provedbe predloženog rješenja (ocjena visine prihoda)?

Uzgoj ljekovitog bilja, industrijske konoplje, kroz ruralni turizam, kroz ruralni turizam, prezentacije, izvoz na Eu tržište, prezentacija proizvoda na lokalitetima kao što su: seoska domaćinstva, turizmi, ugostiteljski objekti, sajmovi, priredbe, tržnice

5. Gdje vidite nova radna mjesta (i koliko) u periodu 2014-2020?

Povrtlarstvo, vinogradarstvo (vinoteke), voćarstvo, pčelarstvo, otvaranje OPG-a

Prilog 5. Kriteriji odabira projekata po tipovima operacija

KRITERIJI ODABIRA 4.1.1 Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava	
Kriteriji	Bodovi
1 Veličina gospodarstva SO	max. 14
15.000 - 99.999	14
<15.000	12
100.000 - 250.000	10
250.000 - 399.999	8
400.000 - 600.000	6
> 600.000	4
2 Dužina poslovanja korisnika	max. 6
subjekt posluje > 10 godina	6
subjekt posluje od 5 do 10 godina	4
subjekt posluje od 2 do 5 godina	2
3 Sustav kvalitete poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda	max. 8
ekološki proizvođač i/ili proizvođač proizvoda s oznakom ZOI, ZOZP ili ZTS	8
4 Korisnik je član proizvođačke organizacije ili zadruge	max. 6
korisnik je član proizvođačke organizacije/zadruge koja je registrirana za predmetnu proizvodnju i ima više od 31 člana	6
korisnik je član proizvođačke organizacije/zadruge koja je registrirana za predmetnu proizvodnju i ima od 16 - 30 članova	4
korisnik je član proizvođačke organizacije/zadruge koja je registrirana za predmetnu proizvodnju i ima od 7 - 15 članova	2
5 Indeks razvijenosti JLS-a (prema mjestu ulaganja)	max. 20
ulaganje na području JLS-a koje pripada I. skupini	20
ulaganja na području JLS-a koje pripada II. skupini	18
ulaganja na području JLS-a koje pripada III. skupini	16
ulaganja na području JLS-a koje pripada IV. skupini	14
ulaganja na području JLS-a koje pripada V. skupini	10
ulaganja na području JLS-a koje pripada VI. skupini	8
ulaganja na području JLS-a koje pripada VII. skupini	6
ulaganja na području JLS-a koje pripada VIII. skupini	4
6 Mladi poljoprivrednici (<41 navršene godine)	max. 12
mladi poljoprivrednik je nositelj/odgovorna osoba/vlasnik duže od 2 godine	12
mladi poljoprivrednik je nositelj/odgovorna osoba/vlasnik kraće od 2 godine	6
7 Doprinos ulaganja fokus područjima	max. 4
ulaganje doprinosi boljem upravljanju vodama, uključujući upravljanje gnojivima i pesticidima (fokus područje 4B)	1
ulaganje doprinosi sprečavanju erozije tla i bolje upravljanje tlom (fokus područje 4C)	1
ulaganje doprinosi povećanju učinkovitosti u korištenju vode u poljoprivredi (fokus područje 5A)	1
ulaganje doprinosi smanjenju emisije stakleničkih plinova i amonijaka iz poljoprivrede (fokus područje 5D)	1
8 Stručna sprema i radno iskustvo nositelja/člana ili odgovorne osobe ili zaposlenika (alternativno)	max. 10
završen preddiplomski ili preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij ili	10

stručni studij u trajanju od najmanje tri godine agronomske, šumarske ili biotehnoške struke i 8 ili više godina iskustva u poljoprivredi	8
završen preddiplomski ili preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij ili stručni studij u trajanju od najmanje tri godine agronomske, šumarske ili biotehnoške struke	6
8 ili više godina iskustva u poljoprivredi	4
srednja stručna sprema agronomske, šumarske ili biotehnoške struke i 4 do 8 godina iskustva u poljoprivredi	2
srednja stručna sprema agronomske, šumarske ili biotehnoške struke	1
4 do 8 godina iskustva u poljoprivredi	1
MAKSIMALNI BROJ BODOVA	80
PRAG PROLAZNOSTI	20

KRITERIJI ODABIRA 6.3. Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava		
Kriterij		Bodovi
1	Ekonomska veličina poljoprivrednog gospodarstva SO (eura)	max. 20
1.1	6.000 – 7.999	20
1.2	4.000 – 5.999	15
1.3	2.000 – 3.999	10
2	Indeks razvijenosti jedinice lokalne samouprave u kojoj se provode aktivnosti iz poslovnog plana	max. 20
	Ulaganje na području JLS-a koje pripada I. skupini	20
	Ulaganja na području JLS-a koje pripada II. skupini	18
	Ulaganja na području JLS-a koje pripada III. skupini	16
	Ulaganja na području JLS-a koje pripada IV. skupini	14
	Ulaganja na području JLS-a koje pripada V. skupini	10
	Ulaganja na području JLS-a koje pripada VI. skupini	8
	Ulaganja na području JLS-a koje pripada VII. skupini	6
	Ulaganja na području JLS-a koje pripada VIII. skupini	4
3	Stručna sprema/radno iskustvo nositelja	max. 15
	VSS/VŠS agronomske, šumarske ili biotehnoške struke	15
	SSS agronomske, šumarske ili biotehnoške struke	10
	Više od 5 godina radnog iskustva bavljenja poljoprivredom	5
4	Mladi poljoprivrednici	max. 10
	Nositelj poljoprivrednog gospodarstva je nositelj poljoprivrednog gospodarstva i u trenutku podnošenja Zahtjeva za potporu ima manje od 41 godine	10

5	Status zaposlenja nositelja poljoprivrednog gospodarstva ili člana obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva	Max. 15
	Nositelj poljoprivrednog gospodarstva ili član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva je prije podnošenja Zahtjeva za potporu bio neprekidno nezaposlen 3 godine i više	15
	Nositelj poljoprivrednog gospodarstva ili član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva je prije podnošenja Zahtjeva za potporu bio neprekidno nezaposlen manje od 3 godine	10
NAJVEĆI MOGUĆI BROJ BODOVA		80
PRAG PROLAZNOSTI		20

KRITERIJI ODABIRA 7.4. Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu		
Kriterij		Bodovi
1 Stupanj razvijenost JLS-a u kojem se ulaganje provodi sukladno indeksu razvijenosti		max. 20
	Ulaganje na području JLS-a koje pripada I. skupini	20
	Ulaganja na području JLS-a koje pripada II. skupini	18
	Ulaganja na području JLS-a koje pripada III. skupini	16
	Ulaganja na području JLS-a koje pripada IV. skupini	14
	Ulaganja na području JLS-a koje pripada V. skupini	10
	Ulaganja na području JLS-a koje pripada VI. skupini	8
	Ulaganja na području JLS-a koje pripada VII. skupini	6
	Ulaganja na području JLS-a koje pripada VIII. skupini	4
2 Tip ulaganja/prioritetno ulaganje		max. 25
	Ulaganje u opremanje	25
	Ulaganje u izgradnju	15
	Ulaganje u rekonstrukciju	10
3 Spremnost projekta		max. 15
	U prvoj fazi natječaja priložena je pravomoćna građevinska dozvola i glavni projekt	15
	U prvoj fazi natječaja priložen je glavni projekt	10
4 Doprinos kvaliteti života (potencijalni korisnici)		max. 20
	Ulaganja u građevine za ostvarivanje organizirane njege, odgoja, obrazovanja i zaštite djece do polaska u osnovnu školu - suglasnost Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta sukladno odredbama Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi	20
	Ulaganje u javno dostupnu infrastrukturu otvorenu za sve pojedince i sve interesne skupine (javne zelene površine – parkovi i sl.; pješačke staze; pješačke zone; otvoreni odvodni kanali koji nisu sastavni dio ceste; groblja; javne prometne površine – trgovi, pothodnici, nadvožnjaci, javne stubi i prolazi; tržnice; dječja igrališta, sportske i građevine kojim ne	15

upravlja udruga, rekreacijske zone na rijekama i jezerima, biciklističke staze i trake, tematski putovi i parkovi, turistički informativni centri)	
Ulaganje u multifunkcionalnu društvenu infrastrukturu za javnu uporabu kojom se koristi više od četiri interesnih skupina (društveni domovi, kulturni centri, vatrogasni domovi i spremišta, planinarski domovi i skloništa, sportske građevine, objekti za slatkovodni sportski ribolov) kojom upravlja udruga	10
NAJVEĆI MOGUĆI BROJ BODOVA	80
PRAG PROLAZNOSTI	30